

# VLAAMSE RAAD

---

ZITTING 1992-1993

---

## HANDELINGEN

55-56-57-58-59-60-61-62-63-64

### VERGADERINGENVANJUNI1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AQUAFIN

BEGROTING

BELEIDSBRIEF GEZINSBELEID

BELGISCH VOORZITTERSCHAP EUROPESE MINISTERRAAD

BIJKOMENDE FEDERALE STEUN AAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BOELWERF VLAANDEREN

DECREET BEHOUD VAN MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

DECREET BESCHERMING ARCHEOLOGISCH PATRIMONIUM

DECREET GOEDKEURING INTERNATIONALE AKTEN

DECREET RUIMTELIJKE ORDENING  
GEZINS- EN BEJAARDENHULP

DISCRIMINATIE IN DE  
ENERGIETAKS

INTERPELLATIES

MILITAIRE DOMEINEN

TRANSFERS IN DE SOCIALE ZEKERHEID

VERANKERING

VLAANDEREN-EUROPA 2002

WATERVERDRAGEN

ZUID-AFRIKA

# Inhoud

**Nr. 55**                      **Maandag 7 juni 1993**

**Berichten van verhindering**, blz. 2081

**Voorstel van decreet**

Indiening en verwijzing, blz. 2081

**Voorstellen van resolutie**

Indiening en verwijzing, blz. 2081

**Voorafbeelding door het Rekenhof**

Indiening en verwijzing, blz. 2081

**Verslagen**

Indiening, blz. 2081

**Resolutie van de Vlaamse Gemeenschapscommissie**

Indiening, blz. 2082

**Arresten van het Arbitragehof**

Indiening, blz. 2082

**Kennisgevingen van het Arbitragehof**

Indiening, blz. 2082

**Schriftelijke vragen** (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 2082

**Ontwerp van decreet** houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 264 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 4

**Voorstel van decreet** van mevrouw M. Vogels en mevrouw V. Dua houdende wijziging van de artikelen 2, 12, 15, 16 en 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 162 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 265 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 266 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2083  
Spreker : De heer J. De Mol, verslaggever

**Motie van orde**

Voorstel tot verdaging van een agenda­punt, blz. 2087

Sprekers : de heren A. Denys, G. Car­doen, J. De Mol, J. De Seranno, E. Van Rompuy, minister T. Kelchtermans

**Ontwerp van decreet** houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 264 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 4

**Voorstel van decreet** van mevrouw M. Vogels en mevrouw V. Dua houdende wijziging van de artikelen 2, 12, 15, 16 en 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende

de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

— 162 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 265 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 266 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2089

Sprekers : De heren J. Van Eetvelt, verslaggever, V. Vautmans, P. Tant, mevrouw M. Vogels, de heren J. De Mol, J. De Seranno, J. Caudron, R. Van Rompaey, minister T. Kelchtermans

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2110

**Ontwerp van decreet** houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 264 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 4

**Voorstel van decreet** van mevrouw M. Vogels en mevrouw V. Dua houdende wijziging van de artikelen 2, 12, 15, 16 en 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw

— 162 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 265 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 266 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2110

Sprekers : De heren P. Tant, J. De Mol, R. Van Rompaey, J. De Seranno, minister T. Kelchtermans

**Ontwerp van decreet** houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 264 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 4

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2116

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 265 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2117

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stede­bouw — 266 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2117

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2118

**Bijlage**

Vragen om uitleg, blz. 2119

**Nr. 56**                                      **Dinsdag 8 juni 1993**  
**Morgenvergadering**

**Berichten van verhindering**, blz. 2123

**Project Vlaanderen-Europa 2002 van de Vlaamse regering**

Debat, blz. 2123

Sprekers : de heren E. Van Rompuy, A. Denys, L. Hancké, J. Geysels, E. Baldewijns, F. Dewinter, H. Lauwers, L. Dierickx, minister H. Weckx, minister N. De Batselier, minister-president L. Van den Brande

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2146

**Bijlage**

Vragen om uitleg, blz. 2147

**Nr. 57**                                      **Dinsdag 8 juni 1993**  
**Middagvergadering**

**Berichten van verhindering**, blz. 2155

**Project Vlaanderen-Europa 2002 van de Vlaamse regering**

Debat (Voortzetting), blz. 2155

Sprekers : de heren J. Geysels, E. Van Rompuy, L. Dierickx, P. Van Grembergen, H. Suykerbuyk, R. Van Hoo­land, C. Lisabeth, W. Verreycken, P. Tant, A. Denys, J. De Mol, M. Capoen, J. Ansoms, L. Hancké, J. Caudron, J.-P. Van Rossem, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 2183

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2183

**Nr. 58**                                      **Woensdag 9 juni 1993**  
**Morgenvergadering**

**Berichten van verhindering**, blz. 2185

### **Interpellaties** (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de discriminatie van onafhankelijke groepen in de sector van de gezins- en bejaardenhulp, blz. 2185  
Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, E. De Groot, M. Maertens, minister W. Demeester- De Meyer  
Met redenen omklede motie, blz. 2191

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over bijkomende federale steun aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, blz. 2191

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, J. Van Hautthem, H. Schiltz, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 2196

Interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het invoeren van een energietaks op het privé-energieverbruik ter compensatie van de concurrentie- en tewerkstellingsbevorderende maatregelen door de federale regering, blz. 2196

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over een mogelijke afbouwstrategie voor de fosfaatindustrie, blz. 2198

Sprekers : mevrouw V. Dua, minister N. De Batselier

### **Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2204

### **Bijlage**

Vragen om uitleg, blz. 2205

---

## **Nr. 59**                      **Woensdag 9 juni 1993** **Middagvergadering**

**Berichten van verhindering**, blz. 2209

### **Samenstelling van een commissie**

Wijziging onder de plaatsvervangende leden, blz. 2209

### **Actuele vragen** (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. Caubergs tot

de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over een vrije dag voor Genkse leerlingen ter gelegenheid van een islamitische feestdag, blz. 2210

Actuele vraag van de heer L. Appeltans tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de stopzetting van het Kodaly-project in het muziekonderwijs, blz. 2211

Actuele vraag van de heer J. Tavernier tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over een eventuele bevrozing van het aantal lessen in het HOKT, blz. 2212

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Duwvaarttracé, blz. 2213

Actuele vraag van de heer G. Vermassen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de werkgelegenheid in het Maastrand, blz. 2214

Actuele vraag van de heer G. Lisabeth tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de resultaten van de Groep Begemann, blz. 2215

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de financiering van de opstarting van de Boelwerf, blz. 2216

Actuele vraag van de heer P. Chevalier tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de huisvuilverbrandingsoven in Brugge, blz. 2217

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het bermbeheer, blz. 2218

Actuele vraag van de heer J. Van Hautthem tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de vernietiging van een gemeenteraadsbesluit van Sint-Martens-Latem, blz. 2219

### **Actuele interpellaties** (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer H. Candries tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en

Externe Betrekkingen, over de verankeringsstrategie van de Vlaamse regering  
Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de eventuele privatisering van de GIMV en andere overheidsbedrijven

Actuele interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de mogelijke oprichting van een ankerholding, blz. 2220

Sprekers : de heren H. Candries, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Barbé, H. Schiltz, L. Hancké, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 2231

**Ontwerp van decreet** houdende wijziging van artikel 79 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw – **264** (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 2231

Sprekers : de heren V. Vautmans, J. De Mol, A. Denys, J. Van Eetvelt, J. Valkemers, mevrouw M. Vogels, de heren L. Bril, W. Goossens, J. Caubergs, L. Van Nieuwenhuysen, W. Seeuws

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 87 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw – **265** (1992-1993) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2235

**Ontwerp van decreet** houdende aanvulling met een artikel 88 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedebouw – **266** (1992-1993) – Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2236

**Voorstel van resolutie** van de heer P. Dewael betreffende de sanering van de mijn-terreinen

– **342** (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 2237

Spreker : de heer P. Dewael

**Met redenen omklede motie** van de heer H. Van Dierden tot besluit van de op **25** mei 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de politisering van de regionale televisie – **352** (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2238

**Met redenen omklede motie** van de heer P. Chevalier tot besluit van de op 25 mei 1993 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brussel-

se Aangelegenheden, over de politisering van de regionale televisie  
— 353 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2239  
Spreker : de heer F. Van den Eynde

**Met redenen omklede motie** van de heer S. Platteau c.s. tot besluit van de op 26 mei 1993 door de heer S. Platteau gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gemeentelijke opcentiemen op de vennootschapsbelastingen  
— 354 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2240  
Sprekers : de heren S. Platteau, J. Valkeniers, E. Van Rompuy, C. Lisabeth

**Met redenen omklede motie** van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 26 mei 1993 door de heer H. Van Dienderen gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over mogelijke maatregelen ter bevordering van het gebruik van de fiets,  
— 356 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2244  
Sprekers : de heren H. Van Dienderen, A. Denys

**Met redenen omklede motie** van de heer H. Van Dienderen c.s. tot besluit van de op 27 mei 1993 door de heer H. Van Dienderen gehouden actuele interpellatie tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het afschaffen van een reeks weekenddiensten door De Lijn  
— 357 (1992-1993) — Nr. 1  
Hoofdelijke stemming, blz. 2246

**Motie van aanbeveling** van de heer F. Dewinter c.s. tot besluit van het op 8 juni 1993 gehouden debat over het project Vlaanderen-Europa 2002 van de Vlaamse regering  
— 360 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2247  
Spreker : de heer F. Dewinter

**Voorstel van resolutie** van de heer P. Dewael betreffende de sanering van de mijn-terreinen  
— 342 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 2248  
Sprekers : de heren P. Dewael, J. Ulburgs, minister-president L. Van den Brande

**Actuele interpellaties** (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse

Aangelegenheden, over de stakingen en de dienstregeling van de brug- en sluiswachters, blz. 2249

Sprekers : de heer R. Van Hooland, minister T. Kelchtermans

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2252

---

**Nr. 60**                      **Maandag 21 juni 1993**

**Berichten van verhindering**, blz. 2253

**Ontwerp van decreet**  
Indiening en verwijzing, blz. 2253

**Voorstellen van decreet**  
Indiening en verwijzing, blz. 2253

**Beleidsbrief**  
Indiening en verwijzing, blz. 2253

**Verslagen**  
Indiening , blz. 2253

**Memorandum**  
Indiening , blz. 2254

**Besluit van de Vlaamse Executieve**  
Indiening en verwijzing, blz. 2254

**Kennisgeving van het Rekenhof**  
Indiening en verwijzing, blz. 2254

**Arresten van het Arbitragehof**  
Indiening, blz. 2254

**Kennisgevingen van het Arbitragehof**  
Indiening , blz. 2255

**Schriftelijke vragen** (Regl. art. 76)  
Indiening, blz. 2255

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2255

**Ontwerp van decreet** houdende bescherming van het archeologisch patrimonium — 258 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 5

**Voorstel van decreet** van de heer J. Gabriels houdende bescherming van het archeologisch patrimonium  
— 46 (IZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2256  
Sprekers : mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever, de heren J. De Mol, J. De Seranno, J. Caudron, J. Eeman, F. Van den Eynde, minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2267  
Sprekers : de heren J. De Mol, J. De Seranno, minister J. Sauwens

**Ontwerp van decreet** tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud

van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972  
— 307 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2276  
Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, minister J. Sauwens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2277  
Sprekers : de heren J. De Mol, J. De Seranno, minister J. Sauwens

**Interpellaties** (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer D. Ramoudt tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer, blz. 2280

Sprekers : de heren D. Ramoudt, J. De Mol, minister J. Sauwens

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming, blz. 2285

Sprekers : de heren F. Dewinter, G. Annemans, minister J. Sauwens

Met redenen omklede motie, blz. 2292

Interpellatie van de heer M. Capoen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bescherming als landschap van het militair domein van Lombardsijde

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de stand van zaken betreffende het dossier militaire domeinen, blz. 2293

Sprekers : de heer M. Capoen, mevrouw M. Vogels, de heren J. De Mol, J. Demeulenaere, minister J. Sauwens, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 2301

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2301

**Bijlage**  
Vragen om uitleg, blz. 2303

---

**Nr. 61**                      **Dinsdag 22 juni 1993**  
   **Morgenvergadering**

**Berichten van verhindering**, blz. 2315

**Interpellaties** (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer J. Geysels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over problemen naar aanleiding van de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de NV Aquafin, blz. 2315

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, J. Van Eetvelt, minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer J. Van Eetvelt tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de achterstand bij de uitbetaling van de huisvestingspremies ingevolge de inwerktreding van het nieuwe premiestelsel op 1 april 1993, blz. 2323

Sprekers : de heer J. Van Eetvelt, minister N. De Batselier

#### **Regeling van de werkzaamheden,** blz. 2325

**Nr. 62**

**Dinsdag 22 juni 1993**  
**Middagvergadering**

#### **Berichten van verhindering,** blz. 2327

##### **Interpellaties** (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over problemen met de privé-partner in de NV Boelwerf-Vlaanderen, Interpellatie van de heer C. Lisabeth tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de verbintenissen van de groep Begemann inzake de Boelwerf, blz. 2327

Sprekers : de heren A. Denys, C. Lisabeth, F. Wymeersch, E. Van Rompuy, L. Barbé, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 2337

##### **Motie van orde**

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 2337

##### **Interpellaties** (Regl. art. 89) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering naar aanleiding van de recente ontwikkelingen in Zuid-Afrika, blz. 2337

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, D. Van der Maelen, J. Valkeniers, S. Platteau, P. Van Grembergen, F. Dewinter, mevrouw M. Aelvoet, de heer J. Geysels, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede moties, blz. 2353

#### **Beleidsbrief Gezinsbeleid**

— 313 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Debat, blz. 2353

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heer G. Anthuenis, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer L. Van Nieuwenhuysen, mevrouw L. Maximus, de heer M. Maertens, minister W. Demeester-De Meyer

Motie van aanbeveling, blz. 2364

#### **Regeling van de werkzaamheden,** blz. 2364

**Nr. 63**

**Woensdag 23 juni 1993**

#### **Berichten van verhindering,** blz. 2365

**Ontwerp van decreet** houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 19-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 18 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 19-B (1992-1993) — Nrs. 1 tot 7

— 20-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993

— 335 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 2365

Spreker : de heer J. Taylor

#### **Regeling van de werkzaamheden,** blz. 2365

**Ontwerp van decreet** houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 19-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 18 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 19-B (1992-1993) — Nrs. 1 tot 7

— 20-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993

— 335 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2366

Sprekers : de heren J. Taylor, S. Platteau

#### **Motie van orde**

Vraag over coördinatie van de werkzaamheden van de Raad met die van de Wetgevende Kamers, blz. 2369

Sprekers : de heren H. Schiltz, E. Van Rompuy, R. Daems

**Ontwerp van decreet** houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 19-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 18 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 19-B (1992-1993) — Nrs. 1 tot 7

— 20-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

**Ontwerp van decreet** houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993

— 335 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 2370

Sprekers : de heren S. Platteau, H. Schiltz, E. Van Rompuy, A. Denys, F. Van den Eynde, W. De Vlieghe, L. Hancké, R. Van Hooland, minister W. Demeester-De Meyer

**Ontwerp van decreet** houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 19-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2380

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 18 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2381

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)  
— 19-B (1992-1993) — Nrs. 1 tot 7  
— 20-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)  
— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2381

**Ontwerp van decreet** houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993

— 335 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2390

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2391

---

## Nr. 64 Donderdag 24 juni 1993

**Berichten van verhindering**, blz. 2393

### Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 2393

### Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer R. Swinnen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over archeologisch onderzoek langs het SST-tracé in Bierbeek, blz. 2394

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over een arbeidsvergunning aan een illegale vreemdeling, blz. 2394

Actuele vraag van de heer L. Barbé tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de kwaliteit van het strandwater, blz. 2395

Actuele vraag van de heer J. Vandeurzen tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over het moratorium op de zwaar-medische diensten, blz. 2396

Actuele vraag van de heer G. Anthuenis tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de geplande productie-afbouw van de n.v. Cabrita in Zele, blz. 2398

Actuele vraag van de heer J. Vande Lanotte tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en

Externe Betrekkingen, over de aanvraag tot erkenning van doelstelling 5b-gebieden, blz. 2399

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het preventief bedrijfsbeleid, blz. 2400

Actuele vraag van de heer E. Van Vaeerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het spoedprogramma van Vlabinvest

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het spoedprogramma van Vlabinvest, blz. 2400

Actuele vraag van de heer E. Schuermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over parkeersystemen met dubbel tarief, blz. 2402

Actuele vraag van de heer W. Verreycken tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over reclame voor pepmiddelen op TV, blz. 2403

Actuele vraag van de heer L. Van Nieuwenhuysen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de erkenning van regionale televisie-omroepen, blz. 2403

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de culturele agenda van België bij het voorzitterschap van de Europese Ministerraad, blz. 2404

### Actuele interpellaties en toegevoegde actuele vraag (Regl. art. 79 en 77)

Actuele interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de nieuwe cijfers inzake de sociale transfers

Actuele interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de bekendgemaakte cijfers inzake de geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië via de sociale zekerheid

Toegevoegde actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse rege-

ring, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de transfers in de sociale zekerheid, blz. 2406

Sprekers : de heren P. Van Grembergen, A. Denys, J. Van Hauthem, J. Gabriels, E. Van Rompuy, F. Vandebroucke, J. Peeters, J. Geysels, H. Schiltz, minister-president L. Van den Brande, minister J. Sauwens

Met redenen omklede moties, blz. 2417

**Ontwerp van decreet** houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

1. De Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de republiek Hongarije anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, v, VI, VII, VIII, IX, x, XI, XII en XIII, Protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en Slotakte met veertien Gemeenschappelijke verklaringen, twee Akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven en twee Briefwisselingen, twee Verklaringen van de Gemeenschap, vier Verklaringen van Hongarije en Brief van de Regering van Hongarije, gedaan te Brussel op 16 december 1991;

2. de Europese Overeenkomst waarbij een associatie wordt tot stand gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de republiek Polen anderzijds, en Bijlagen I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII en XIII, Protocollen 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 7, en Slotakte met vijftien Gemeenschappelijke verklaringen, twee Akkoorden onder de vorm van wisseling van brieven twee Verklaringen van de Gemeenschap, drie Verklaringen van Polen en Brief van de Regering van Polen, gedaan te Brussel op 16 december 1991.

— 351 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 2418

Spreker : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever

Artikelsgewijze bespreking, blz. 2418

Hoofdelijke stemming, blz. 2419

**Ontwerp van decreet** houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

— 19-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2420

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 18 (1992-1993) — Nrs 1 en 2

— 21 (1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 2421

**Ontwerp van decreet** houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13 (1992-1993) — Nr. 1 (Toelichting)

— 19-B (1992-1993) — Nrs. 1 tot 7  
— 20-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 (Aangepaste administratieve begroting)  
21(1992-1993) — Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 2421

**Voorstel van motie** van overeenstemming  
Hoofdelijke stemming, blz. 2422

**Ontwerp van decreet** houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993

— 335 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2422

**Ontwerp van decreet** houdende bescherming van het archeologisch patrimonium  
— 258 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 8

Aangehouden stemmings, blz. 2422

Sprekers : de heren J. Eeman, J. De Seranno

Hoofdelijke stemming, blz. 2426

Spreker : de heer A. Denys

**Ontwerp van decreet** tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972

— 307 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmings, blz. 2427

Sprekers : de heren A. Denys, J. De Mol

**Met redenen omklede motie** van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. tot besluit van de op 9 juni 1993 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de discriminatie van onafhankelijke groepen in de sector van de gezins- en bejaardenhulp

— 363 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 2428

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, E. De Groot

**Met redenen omklede motie** van de heer E. Van Rompuy c.s. tot besluit van de op 9 juni 1993 door de heer P. Van Grembergen gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over bijkomende federale steun aan het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest

— 364 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2431

**Met redenen omklede motie** van de heer A. Denys tot besluit van de op 9 juni 1993 door de heer A. Denys gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de eventuele privatisering van de GIMV en andere overheidsbedrijven

— 365 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2432

Sprekers : de heren A. Denys, L. Barbé, E. Van Rompuy, F. Wymeersch

**Met redenen omklede motie** van de heer L. Barbé tot besluit van de op 9 juni 1993 door de heer L. Barbé gehouden actuele interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de mogelijke oprichting van een ankerholding

— 366 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2435

**Motie van aanbeveling** van mevrouw A. Leysen c.s. tot besluit van het op 22 juni 1993 gehouden debat over de Beleidsbrief Gezinsbeleid

— 313 (1992-1993) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2436

Spreker : de heer G. Anthuenis

**Voorstel van resolutie** van de heer J. Van Hauthem betreffende de werking van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

— 374 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 2438

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy

**Actuele interpellaties** (Regl. art. 79)  
(Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer L. Hancké tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over diens overleg met minister-president Lubbers betreffende de Waterverdragen, blz. 2439

Sprekers : de heren L. Hancké, G. Annemans, G. Geens, J. Ansoms, minister-president L. Van den Brande

Actuele interpellatie van de heer G. Geens tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over maatregelen betreffende de deelname van de Vlaamse ministers aan de Europese Ministerraad vanaf 1 juli 1993

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de mogelijke gemeenschappelijke actie van de Vlaamse Executieve en de Waalse Gewestexecutieve rond het Belgisch voorzitterschap van de Europese Ministerraad, blz. 2443

Sprekers : de heren G. Geens, G. Annemans, F. Van den Eynde, J. Van Hauthem, minister-president L. Van den Brande

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer L. Van den Brande,

minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de ~~GIMV~~ dochter Fishlink, blz. 2450

Sprekers : de heren M. Maertens, D. Ramoudt, H. Olaerts, minister-president L. Van den Brande

Met redenen omklede motie, blz. 2455

Actuele interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toepassing van de op 9 juni 1993 door de Vlaamse Raad aangenomen ontwerpen van decreet houdende aanvulling en wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, blz. 2455

Sprekers : de heer J. De Mol, minister T. Kelchtermans

**Regeling van de werkzaamheden**, blz. 2458

#### **Bijlage**

Vragen om uitleg, blz. 2459

VOORZITTER : **de heer** L. Van-  
**velthoven**

— *De notulen van de jongste vergade-  
ring worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om  
14.06 uur.*

De **voorzitter** : Dames en heren, de  
vergadering is geopend.

---

---

## BERICHTEN VAN VERHINDE- RING

J. Timmermans : gezondheidsrede-  
nen ;

E. Derycke, F. Dielens : buitens-  
lands ;

P. Hostekint, H. Suykerbuyk, E.  
Vankeirsbilck, E. Van Rompuy, E.  
Van Vaerenbergh, W. Verreycken :  
ambtsverplichtingen.

---

---

## ONTWERP VAN DECREET

### Indiening en verwijzing

De **voorzitter** : Het volgende ont-  
werp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet tot bevoor-  
dering van de economische expansie  
in het Vlaamse Gewest  
— 361 (1992-1993) — Nr. 1.

Verwezen naar de commissie voor  
Economie, Energie en Werkgele-  
genheid.

---

---

## VOORSTELLEN VAN DECREET

### Indiening en verwijzing

De **voorzitter** : Het volgende voorstel  
van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer  
E. Schuermans houdende bepa-  
lingen inzake arbeidsbemiddeling  
door arbeidsbemiddelingsbureaus  
opgericht naar privaat recht  
— 367 (1992-1993) — Nr. 1.  
Verwezen naar de commissie voor  
Economie, Energie en Werkgele-  
genheid .

### Intrekking

De **voorzitter** : Het volgende voorstel  
van decreet werd ingetrokken :

- Voorstel van decreet van de heer  
M. Van Peel en mevrouw A. Ley-  
sen c.s. houdende subsidiëring  
van gemeentebesturen voor lo-  
kaal jeugdwerkbeleid  
— 108 (BZ 1992) — Nr. 1.

## BELEIDSBRIEF

### Indiening en verwijzing

De **voorzitter** : De volgende beleids-  
brief werd ingediend :

- Beleidsbrief Sociaal-cultureel  
werk voor volwassenen, inge-  
diend door de heer H. Weckx,  
Vlaamse minister van Cultuur en  
Brusselse Aangelegenheden  
— 362 (1992-1993) — Nr. 1.  
Verwezen naar de commissie voor  
Cultuur.

---

---

## VERSLAGEN

### Indiening

De **voorzitter** : De volgende versla-  
gen werden ingediend :

- door de heer P. Hostekint namens  
de commissie voor Cultuur, uitge-  
bracht aan de commissie voor Fi-  
nanciën en Begroting, over het  
ontwerp van decreet houdende  
aanpassing van de algemene uit-  
gavenbegroting van de Vlaamse  
Gemeenschap voor het begro-  
tingsjaar 1993  
— 19-B (1992-1993) — Nr. 4-C.
- door de heer H. Brouns namens  
de commissie voor Leefmilieu en  
Natuurbehoud, uitgebracht aan  
de commissie voor Financiën en  
Begroting, over het ontwerp van  
decreet houdende aanpassing van  
de algemene uitgavenbegroting



## Voorzitter

van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993  
— 19-B (1992-1993) — Nr. 4-F.

- door de heer A. Schellens namens de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, uitgebracht aan de commissie voor Financiën en Begroting, over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993  
— 19-B (1992-1993) — Nr. 4-H.
- door de heer A. Schellens namens de commissie voor Openbare Werken en Vervoer, uitgebracht aan de commissie voor Financiën en Begroting, over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993  
— 19-B (1992-1993) — Nr. 4-1.
- door de heer J. De Mol namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972  
— 307 (1992-1993) — Nr. 2.
- door mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het ontwerp van decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium  
— 258 (1992-1993) — Nr. 5.
- door mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche namens de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting over het voorstel van decreet van de heer J. Gabriels houdende bescherming van het archeologisch patrimonium  
— 46 (BZ 1992) — Nr. 2.
- door mevrouw A. Leysen namens de commissie voor Welzijn en Gezondheid over de beleidsbrief Gezinsbeleid, ingediend door me-

vrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin  
— 313 (1992-1993) — Nr. 2.

- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992  
— 19-A (1992-1993) — Nr. 2.
- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993  
— 18 (1992-1993) — Nr. 2.
- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993  
— 19-B (1992-1993) — Nr. 7.
- door de heer J. Taylor namens de commissie voor Financiën en Begroting over het ontwerp van decreet houdende maatregelen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1993  
— 335 (1992-1993) — Nr. 3.

---

---

## MEMORANDUM

### Indiening

**De voorzitter** : Het volgende memorandum werd ingediend :

- Memorandum van de gemeenteraad van Ieper van 7 juni 1993 betreffende de fiscale stimuli voor de industriële reconversie in de regio Ieper.  
Dit memorandum ligt ter inzage bij het secretariaat van de Vlaam-

se Raad, afdeling plenaire vergadering.

---

---

## BESLUIT VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

### Indiening en verwijzing

**De voorzitter** : Het volgende besluit van de Vlaamse Executieve werd ingediend :

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 8 juni 1993 houdende overdracht van saldi van de gesplitste kredieten (ordonnanceringskredieten) van afdeling 1 van het begrotingsjaar 1992 naar afdeling I van het begrotingsjaar 1993.  
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- 
- 

## KENNISGEVING VAN HET REKENHOF

### Indiening en verwijzing

**De voorzitter** : De volgende kennisgeving van het Rekenhof werd ingediend :

- Kennisgeving van het Rekenhof van de brief die het op 8 juni 1993 heeft gericht aan de minister-president van de Vlaamse regering.  
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- 
- 

## ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

### Indiening

**De voorzitter** : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling plenaire vergadering :

## Voorzitter

Arrest nr. 41/93 van 3 juni 1993 (rolnummer 417) ;

Arrest nr. 43/93 van 10 juni 1993 (rolnummers 418, 445 en 456) ;

Arrest nr. 44/93 van 10 juni 1993 (rolnummer 426) ;

Arrest nr. 45/93 van 10 juni 1993 (rolnummers 432 en 433)

Arrest nr. 46/93 van 15 juni 1993 (rolnummer 420).

---

---

## KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

### Indiening

**De voorzitter** : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en tot gedeeltelijke vernietiging, vorderingen tot schorsing en tot gedeeltelijk ke schorsing en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Vlaamse Raad, afdeling plenaire vergadering :

- Rolnummers 544 en 545 ;
- Rolnummer 546 ;
- Rolnummer 547 ;
- Rolnummer 548 ;
- Rolnummers 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559 en 560 (samengevoegde zaken) ;
- Rolnummer 561 ;
- Rolnummer 562 ;
- Rolnummer 564 ;
- Rolnummers 566 en 567.

---

---

## SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 76)

### Indiening

**De voorzitter** : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- Mevrouw M. Aelvoet, de heren

G. Anthuenis, L. Barbé, H. Brouns, X. Buisseret, M. Capoen, P. Chevalier, mevrouw S. Creyf, de heren J. De Meyer, J. De Roo, P. Dewael, J. Eeman, J. Geysels, F. Ghesquière, H. Lauwers, M. Logist, M. Maertens, H. Olaerts, M. Olivier, S. Platteau, A. Schellens, H. Suykerbuyk, J. Timmermans, J. Van de Lanotte, F. Van den Eynde, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, R. Van Hooland, L. Van Nieuwenhuysen, M. Van Peel, E. Van Vaerenbergh, A. Verlinden, F. Vermeiren.

is de reden daarvan ? Het betreft toch een zeer actueel thema met politiek belang. Mijn interpellatie werd afgewezen met het argument dat zij het onderwerp van een vraag in de commissie zou moeten zijn. Er is echter geen vergadering van de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting gepland, waarop deze vraag kan worden gesteld. Daarom heb ik deze morgen een verzoek ingediend tot het houden van een actuele interpellatie.

Mijnheer de voorzitter, ik wil interpelleren omdat er, ondanks de goedkeuring van de drie decreten, toch vergunningen worden afgeleverd die zowel in strijd zijn met deze decreten als met de vroegere uitzonderingsregels.

Dit probleem breidt zich dermate uit dat de vraag kan worden gesteld of er over twee maanden, wanneer de decreten zullen zijn gepubliceerd, nog iets van die regeling kan worden toegepast. Alles zal immers al zijn afgewerkt en vele vergunningen zullen onwettelijk zijn verleend.

---

---

## REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

**De voorzitter** : De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol** : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat mijn interpellatieverzoek niet is aanvaard. Wat



*VB-Kamerlid Francis Van den Eynde, voorzitter van de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, vooraan rechts, mengde zich in het debat naar aanleiding van de bespreking van het ontwerp van decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium*

## De Mol

Mijnheer de voorzitter, het afwijzen van mijn interpellatieverzoek en het niet behandelen in de commissie, maken het onmogelijk verder te werken.

Daarom heb ik een verzoek tot het houden van een actuele interpellatie ingediend dat hopelijk zal worden aanvaard.

**De voorzitter** : Ik zal uiteraard uw voorstel tot het houden van een actuele interpellatie onderzoeken en rekening houden met de argumenten die u zopas hebt uiteengezet.

---

---

### **ONTWERP VAN DECREET houdende bescherming van het archeologisch patrimonium** — 258 (199211993) — Nrs. 1 tot 8

### **VOORSTEL VAN DECREET van de heer J. Gabriels houdende bescherming van het archeologisch patrimonium** — 46 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

#### **Algemene bespreking**

**De voorzitter** : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en het voorstel van decreet van de heer Gabriels houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, verslaggever, heeft het woord.

**Mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche**, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de onverwachte vergadering van de Vlaamse Raad vandaag brengt mij in verlegenheid. Ik verontschuldig mij omdat ik straks naar mijn gemeente moet vertrekken waar ik de federale ministers De Galan en Delcroix heb uitgenodigd voor de eerstesteenleg-

ging van de ontmantelingsinstallatie van gasbommen. Toch wou ik hier verslag uitbrengen over de besprekingen van het ontwerp en het voorstel van decreet betreffende de bescherming van ons patrimonium omdat ik het een belangrijke materie vind.

Een concreet beleid inzake het beheer en de bescherming van het archeologisch patrimonium in Vlaanderen zal pas efficiënt zijn wanneer Vlaanderen een specifieke wet zal hebben goedgekeurd. Het ontbreken van wettelijke bepalingen had tot nu toe een negatief effect op de mogelijkheid tot een beter wetenschappelijk onderzoek van ons patrimonium. Het decreet opent nieuwe perspectieven en sluit volledig aan bij de bepaling van de Europese conventie van 1969 ter bescherming van het archeologisch patrimonium en bij de internationaal geldende normen die in de overige landen van Europa reeds sedert tientallen jaren in wetteksten zijn omgezet.

— *De heer Pinoie, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vlaanderen is een van de weinige landen of regio's die tot nu toe geen decretale onderbouw hebben voor een beleid op dat vlak. Algemeen is aanvaard dat ons archeologisch patrimonium een essentieel onderdeel is van het gemeenschappelijk erfgoed van de mensheid. De zorg hiervoor is een opdracht voor en een verantwoordelijkheid van de overheid. In dit licht wordt het ontwerp van decreet houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium ter bespreking aan de Vlaamse Raad voorgelegd.

De bespreking van dit kaderdecreet werd door ieder aanwezig commissielid als dringend ervaren aangezien het gevaar reëel is dat ons bodemarchief onherroepelijk kan worden beschadigd wanneer niet spoedig wordt ingegrepen. Ook de vraag om dringend uitvoeringsbesluiten uit te vaardigen, volgt hieruit. De stiefmoederlijke behandeling van de archeologische bescherming gedurende de jongste jaren krijgt met het decreet nieuwe mogelijkheden en stimulansen en

zal een daadwerkelijke bijdrage leveren in de bewoningsgeschiedenis van Vlaanderen aangezien archeologie hierin een belangrijke en onmisbare sleutel is. Mede in het licht van de Europese eenmaking moest Vlaanderen dringend aansluiten bij en zich in overeenstemming brengen met de bestaande internationaal geldende voorschriften en normen. Het ontwerp van decreet beoogt alleen de bescherming van de archeologische monumenten als onderdeel van een onroerend archeologisch monument.

De hoofdpunten van dit decreet zijn ten eerste, de inschrijvingen op ontwerpen van lijst die voorzien in een bescherming van tijdelijke aard. Deze tijdelijke bescherming moet waarborgen dat het bedreigde archeologisch patrimonium tijdig kan worden gered door wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken. De belemmeringen op het gebruik van de betrokken terreinen moeten niet noodzakelijk een definitief karakter hebben.

Ten tweede, er moet worden gestreefd naar een coherent beheer van het archeologisch patrimonium. Dit omvat zowel het beleid, de inventarisatie als het verlenen van vergunningen.

Ten derde, het decreet moet garanderen dat archeologische opgravingen op een wetenschappelijk verantwoorde wijze worden uitgevoerd. Dit impliceert een vergunningsstelsel. In deze zal de op te richten Vlaamse Archeologische Raad een adviesfunctie vervullen.

Ten vierde, voor eventuele schade voortvloeiend uit het stilleggen van werken, het opschorten of het intrekken van bouwvergunningen wordt in de mogelijkheid tot schadevergoeding voorzien. De vergoeding van deze schade en andere onkosten ingevolge het toepassen van dit decreet, vereisen kredieten die slechts in beperkte mate door begrotingsmiddelen kunnen worden gedekt. Er wordt voorzien in de oprichting van een Fonds voor het Archeologisch Patrimonium. De oprichting van dit Fonds zal in een apart decreet worden geregeld.

## Tyberghien-Vandenbussche

Ten vijfde, het ontwerp moet het tevens mogelijk maken om paal en perk te stellen aan het plunderen of vernielen van archeologische vindplaatsen.

Ten zesde, de verdeling van de kosten voor instandhouding, beveiliging, beheer- en herstelkosten aan beschermde goederen worden eveneens in het decreet geregeld.

Bij de algemene bespreking werd vooral naar voren gebracht dat een snelle ingreep van fundamenteel belang is en dat de wet dringend moet worden goedgekeurd. Wanneer er niet snel iets wordt gedaan aan de bedreiging van het archeologisch patrimonium zal er op korte tijd niet veel meer te beschermen zijn gezien de veelheid van de grote infrastructuurwerken.

De minister benadrukte dat men nu reeds kon plannen dat het bodemarchief binnen ten hoogste 20 tot 30 jaar nagenoeg volledig zal zijn uitgewist. De commissieleden vragen dan ook dringend om uitvoeringsbesluiten voor dit kaderdecreet. De minister zei ook dat de automatisering van het gegevensbestand van het Instituut van het Archeologisch Patrimonium zal bijdragen tot een soepele samenwerking tussen de **BTW-administratie** en het Bestuur van Registratie en Domeinen, en zal zorgen voor de uitbouw van een goed gegevensbestand. Ook in de monumentenzorg zal de verdere automatisering van groot nut zijn met betrekking tot de betekening van de beschermingsbesluiten aan de eigenaars.

Bij de bespreking van de artikelen werd gepeild naar de specifieke bevoegdheden ter zake tussen de Gemeenschappen en Gewesten. Om juridische betwistingen te voorkomen, wordt in dit decreet het onderscheid tussen de roerende en onroerende archeologische monumenten niet gemaakt. De minister verwijst op dit vlak naar de museumwetgeving en de bescherming van het roerend cultureel patrimonium. Het verslag van de Raad van State is hiervoor ook verhelderend.

Voor het probleem van de inventarisatie en de meldingsplicht werd tijdens de besprekingen in de commissie uitvoerig onder de loupe genomen. Artikel 6 machtigt de Executieve om snel en tijdig in te grijpen. De commissie was tevens bezorgd om de nood aan preventief beschermen en de vergunningsplicht voor alle werken die een weerslag hebben op de toestand van het bodemarchief. De toevallige vondsten en het noodonderzoek werden ook uitvoerig besproken.

De schaderegeling voor stillegging van werken en het niet melden van vondsten werd tevens onderzocht. In het verslag wordt hierop uitvoerig ingegaan, ook omtrent de mogelijkheid van het indienen van een schadeclaim door aannemers of eigenaars.

De oprichting van het Fonds voor het Archeologisch Patrimonium werd op enig scepticisme onthaald, gezien de reeds veelvuldig opgerichte begrotingsfondsen. De minister verdedigde dit fonds als alternatief financieringsmechanisme, omdat zekerheid van een vergoeding de melding van de vondsten moet bevorderen.

Bij de oprichting van de Vlaamse Archeologische Raad werd dieper ingegaan op de democratische samenstelling en bevoegdheid. De coördinerende rol van het Instituut werd onderzocht en er werd gewezen op het gevaar van te veel centraliseren en op die manier in te gaan tegen een algemene trend van responsabilisering van lokale en regionale besturen.

In die zin werden amendementen ingediend om telkens het advies van de Vlaamse Archeologische Raad in te winnen. Slechts in enkele artikelen werd dit door de minister en de commissie aanvaard. Bij artikel 9 werd met grote zorg de mogelijkheid tot noodonderzoek bij grote infrastructuurwerken in overweging genomen. Een amendement ter zake werd niet weerhouden, gezien de belofte van de minister een eventueel protocol met de minister van Ruimtelijke Ordening te regelen en in elk geval dit principe als leidraad op te leggen aan de betrokken administratie. De

moeilijkheid van de terminologie in dit amendement waar men het over graafwerken heeft — wordt omwille van het niet-gekende begrip in de stedenbouwwet afgewezen. Er moet dus dringend een oplossing worden gevonden voor het scheppen van een mogelijkheid voor het uitvoeren van archeologisch noodonderzoek bij grootschalige grondverstorende werken. Met deze maatregel wordt vooral het principe van de Conventie van Malta beoogd, namelijk de vernielers betaalt. Gelet op het ontbreken van enige wetgeving ter zake in Vlaanderen, blijft dit een leemte in dit nieuwe decreet.

Bij de artikelen omtrent de procedure aangaande de voor bescherming vatbare archeologische monumenten en zones, werden vooral de materiële moeilijkheden aangekaart naar de betekening van de eigenaars en werd door een lid zelfs een archeologisch sectorplan bepleit. Het eigendomsrecht, de bezwaarmogelijkheden en het gevaar voor procedurefouten werden uitvoerig in de commissie behandeld.

Op het vlak van de rechtsgevolgen werden vragen gesteld inzake de vage formulering in deze artikelen. Bij de artikelen rond beheer en subsidiëring werd de financiering van de verschillende betrokkenen in al zijn aspecten onderzocht. Bij artikel 32 werd dan ook een wijziging aanvaard in de verdeling van de kosten. Hierbij zouden de verplichte kosten voor de gemeenten worden herleid tot 7,5 percent zoals in het monumenten- en landschapsdecreet.

De kosten zijn echter veel geringer dan deze van de monumentenzorg vermits het slechts gaat over instandhoudings-, beveiligings-, beheers- en herstellingswerken, zoals bijvoorbeeld afsluitingskosten van bepaalde sites of tumulusverwijderingen. De kosten behelzen enkel de werken bedoeld in paragraaf 2 van artikel 32.

Het gehele ontwerp, zoals geamendeerd, werd door een grote meerderheid goedgekeurd. Bij de eindstemming was er maar één onthouding en geen tegenstem.

Mijnheer de voorzitter, dit waren de

## Tyberghien-Vandenbussche

bijzonderste accenten uit het verslag van de bespreking van dit decreet.

Graag wil ik nu een paar bemerkingen van de CVP-fractie verduidelijken.

De CVP-fractie kan zich ten volle terugvinden in het principe van een decreetale regeling voor de bescherming van het archeologisch patrimonium. Het behoud en de bescherming van het patrimonium dat een beeld geeft van ons rijk cultureel verleden, is een belangrijke taak. Voor de betaling van de schadeloosstellingen zou er een Fonds voor het Archeologisch Patrimonium opgericht worden.

De CVP vraagt zich af of het wel noodzakelijk is dergelijk fonds op te richten. Het wordt een gewoonte om voor alles en nog wat een fonds te creëren. Kan men geen andere oplossingen zoeken ?

Mijn fractie vindt de taakomschrijving van de — nog op te richten — Vlaams Archeologische Raad te vaag omdat er niet voorzien wordt in een adviserende rol voor alle geprogrammeerde opgravingen. In alle Europese landen krijgt een dergelijke raad wel een adviserende taak.

Dit decreet vertrouwt de beslissingen toe aan het instituut. Het advies van een forum van deskundigen uit de diverse geledingen van de officiële archeologie-beoefening in Vlaanderen, waarborgt nochtans een objectief beleid. De CVP vindt het spijtig dat de kans om de participatie te bevorderen, onvoldoende benut werd.

Bij de beschermingsprocedure pleiten wij voor een soepele en eenvoudige procedure. De CVP is van oordeel dat de ontwerpen van lijst te veel gegevens vereisen waardoor ze te ingewikkeld worden.

De zorg voor noodonderzoek, vooral bij grootschalige grondverstoringe infrastructuurwerken, blijft onvoldoende opgevangen. Volgens het principe van Malta moet men voor elk graafwerk van een bepaalde omvang, de voorafgaande toestemming

krijgen van de bevoegde overheid. Deze bevoegde instantie kan beslissen om tot prospectieonderzoek over te gaan dat de betrokken plaats op archeologische sporen van wetenschappelijk belang onderzoekt. Op dit ogenblik beschikken wij enkel maar over de belofte van de minister hierover te zullen onderhandelen met zijn collega van Openbare Werken.

Ondanks deze blijvende leemten, verheugt de CVP-fractie zich over dit decreet. Dit decreet zal niet alleen bijdragen tot een alert beleid maar is ook een degelijk instrumentarium ter bescherming van onze rijke geschiedenis die dankzij het resterend Vlaams archeologisch patrimonium kan heropgebouwd worden.

**De voorzitter :** De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraleer deze bespreking te beginnen, wens ik uw aandacht te vragen voor het totaal gebrek aan belangstelling voor dit decreet in de commissievergaderingen. Het vormde geen uitzondering dat het ontwerp van decreet besproken werd door vier leden, de voorzitter van de commissie inbegrepen. Ik ben van mening dat men op die manier niet aan wetgevend werk kan doen.

**De heer J. De Seranno :** Dit bewijst dat wij ons niet uitsluitend kunnen beperken tot een bespreking in de commissie. Men verwijst in deze openbare vergadering al te dikwijls naar de aanwezigheid in de commissievergaderingen.

Er zijn op dit ogenblik een twintigtal leden van de Vlaamse Raad aanwezig in de openbare vergadering. Ik ben van mening dat een ontwerp van decreet uitvoerig moet besproken worden in de plenaire vergadering. Dit is perfect mogelijk in een éénkamerstelsel.

**De heer J. De Mol :** Ik meen dat, naast het wetgevend werk — dat in de plenaire vergadering toch een beetje meer voor de galerij gebeurt — er meer belangstelling voor het commissiewerk zou moeten zijn en

dat op zijn minst de commissieleden in de commissievergadering aanwezig zouden moeten zijn. Dat is een vaststelling en ik vraag dat het bureau zich daarover dringend zou bezinnen.

Dit ontwerp van decreet komt, zoals de verslaggeefster het heeft gezegd, meer dan op tijd. De Europese Conventie van Malta werd voor België reeds lang van kracht zonder dat ze evenwel kon worden toegepast. Nu, 23 jaar later, — intussen werd deze conventie reeds door een andere gewijzigd — wordt het ontwerp van decreet ter goedkeuring voorgelegd.

Wanneer dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd, dan zullen we eindelijk over een wettelijk instrumentarium beschikken om ons archeologisch patrimonium te beschermen. Deze uitspraak dient echter te worden afgezwakt omdat heel wat uitvoeringsbesluiten noodzakelijk zijn, wil dit decreet toepasbaar zijn. Concreet betekent dit dat wij pleiten voor een zeer snelle bekrachtiging, afkondiging en publikatie van dit decreet en voor een vlugge uitvaardiging van de uitvoeringsbesluiten. Ik weet niet in hoever de teksten voor deze uitvoeringsbesluiten reeds zijn opgesteld, maar wij zouden graag weten hoeveel tijd u daarvoor denkt nodig te hebben. Ik hoop dat het geen jaren zal duren vooraleer deze besluiten zullen worden uitgevaardigd.

Het belangrijkste element in dit decreet is dat een tijdelijke bescherming kan worden ingevoerd. Hierdoor is, naargelang van het geval, het wetenschappelijk onderzoek nodig of kunnen belangrijke monumenten bewaard voor toekomstig onderzoek bewaard blijven. In normale omstandigheden is de definitieve bescherming van een site niet noodzakelijk ; indien dit wel het geval is, dan moet dit decreet niet worden toegepast, maar kunnen wij naar het decreet op de monumenten en landschappen of naar het decreet op de stads- en dorpsgezichten verwijzen.

Hoewel dit decreet veel verwachtingen schept, al was het maar voor het inventariseren van de archeologische sites en het wetenschappelijk behandelen van de archeologische fondsen,

## De Mol

blijft natuurlijk de vraag of dit met het huidige, onvolledige personeelskader mogelijk is. In de bijlage van het verslag heeft men het geplande personeelskader opgenomen en aangetoond hoe zwak dit personeelskader bezet is. Iedereen weet dat, indien het op dit manier verder gaat, we nog jaren zullen moeten wachten vooraleer er effectief iets zal gebeuren.

Ik vraag dan ook aan de Executieve of ze ter zake haar voorzorgen heeft genomen, zodat het personeelskader, op budgettair vlak, kan worden ingevuld. Indien dit niet het geval is, dan blijft dit decreet voor een groot deel een dode letter en zal de bescherming wel decretaal kunnen worden verzekerd maar zal ze op het terrein vermoedelijk niet kunnen worden waargemaakt.

Het hoeft nauwelijks te worden aangestipt dat het vergunningsstelsel van de ruimtelijke ordening en de ruimtelijke planning een belangrijke rol kunnen spelen. We menen ook dat in het Structuurplan Vlaanderen de sectoriële verzuchtingen van de archeologie hun vertaling moeten vinden. Het zou daarom geen overbodige luxe zijn indien de sites, waarvan ofwel via toevallige vondsten, via geschriften of via overlevering het belang kan worden aangetoond, in een sectorplan archeologie zouden worden vertaald.

We menen dat een eerste belangrijke taak van het Instituut voor Archeologie is om deze geboden kans met beide handen te grijpen en op een gepaste manier in te spelen op het Structuurplan Vlaanderen. Dit is uiteraard slechts zinvol voor die beperkte gebieden die in het verleden reeds met een specifieke bestemming waren aangeduid, maar ik meen dat het nu op een systematische en grotere schaal zou moeten gebeuren. Het is niet voldoende om te zeggen dat het Structuurplan Vlaanderen daarmee rekening zal houden. Men zal ook de nodige instrumenten voor de planning op dit terrein moeten aanreiken. We menen dat het niet onverstandig zou zijn om een soort van afspraak

te maken met de ministers die bevoegd zijn voor de ruimtelijke ordening op het vlak van het Structuurplan Vlaanderen. Het is niet zo evident dat archeologie een element van de discussie zou uitmaken. Ik herinner er trouwens aan dat de sector reeds in september, dus binnen twee maanden, met de confrontatie zou starten.

Wanneer men aan deze confrontatie niet deelneemt, zal men veel missen. Inderdaad, alleen concrete afspraken kunnen op lange termijn tot structurele maatregelen leiden.

In de commissie werd ruim van gedachten gewisseld over de beschermingsprocedure. Uitgangspunt vormen hier de verschillende vernietigingsbesluiten van de Raad van State. Meestal was het niet up-to-date eigendomsbestand van het kadaster hiervan de voornaamste oorzaak. In bepaalde gevallen bedraagt de achterstand zelfs drie jaar. In het proceduredecreet dat straks aan bod komt, wordt trouwens een nieuwe procedure voorgesteld om aan dit euvel tegemoet te komen. Deze procedure is nog niet volledig sluitend. Via een amendement waarbij de aangeschreven eigenaars of zijn erfopvolgers, verplicht worden om bij aangetekend schrijven de nieuwe eigenaars mee te delen, wordt hieraan tegemoet gekomen.

Vermits artikel 26 alleen betrekking heeft op reeds beschermde goederen, moet een regeling tot stand worden gebracht die de bescherming van mogelijke sites verzekert vooraleer een vergunning wordt afgeleverd. In principe gaan deze vergunningen uit van de dienst Ruimtelijke Ordening. Vermits het een bijna onmogelijke opdracht is om alle vergunningsplichtige werken aan een voorafgaand bindend advies te onderwerpen en het uitvoeren van een aantal werken veel schade kan berokkenen, lijkt het zinvol pragmatisch te werk te gaan. Om deze redenen zal onze fractie dan ook een amendement indienen, waarbij wordt gepleit voor het invoegen van een nieuw artikel 4bis. Meer bepaald voor vergunningen afgeleverd op basis van artikel 48 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van

de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, wordt getracht een aantal bindende adviezen te laten geven door het Instituut voor Archeologie. Binnen de dertig dagen na ontvangst van het dossier moet een bindend advies worden uitgebracht. Dit bindend advies kan nadere voorwaarden opleggen voor het uitvoeren van de werken. In artikel 26 van het ontwerp-decreet is alleen sprake van bekende zones, terwijl het grootste deel van het gebied uiteraard niet is bekend.

Artikel 48 betreft vooral overheidswerken die meestal een zeer grote impact hebben; wij denken bij voorbeeld aan het aanleggen van wegen, spoorwegen, de SST, pijpleidingen, enzovoort. Dit alles heeft een enorme repercucie op het archeologische patrimonium. In die optiek hebben wij gepoogd artikel 26 aan artikel 48 van de wet op de stedenbouw vast te klinken teneinde te voorkomen dat onherstelbare schade toegebracht aan het patrimonium. Dit amendement kan voorkomen dat belangrijke archeologische sites worden vernield.

Wij menen dat dit decreet een beslissende stap is om onze decretale achterstand in te halen. Om het archeologisch onderzoek een echte kans te geven, is echter meer nodig. Niet alleen zal veel afhangen van de snelle publikatie van degelijke uitvoeringsbesluiten; tevens zal de budgettaire en de personeelsomkadering essentieel zijn om onze achterstand weg te werken. Men kan immers moeilijk verbergen dat Vlaanderen op het vlak van archeologie zich nog in het stadium van het barbaarendom bevindt.

De voorzitter : De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het decreet aangaande de bescherming van ons archeologisch patrimonium is een positief initiatief en het geleverde commissiewerk dienaangaande is bijzonder te waarderen.

Zorgwekkend echter, mijnheer de

## De Seranno

minister, is dat de Vlaamse Executieve zo weinig inspanningen levert om de verschillende decreten en wetten die betrekking hebben op bodembescherming en op het gebruik van de ruimte in één wetgeving te integreren.

Voor degenen die de wet moeten toepassen, zowel als voor de rechtbanken die vonnissen moeten vellen, is de materie zeer complex en wordt juridisch advies ter zake erg duur voor de betrokken bevolking.

Ik moge een aantal wetten en decreten dienaangaande vermelden. Er is de wet op de landschappen van 1931, gewijzigd in 1973 op voorstel van de heer Lindemans en mede op mijn voorstel. Er is de wet op de ruimtelijke ordening van 1962 die grondig werd gewijzigd in 1970. Verder is er het decreet van 1976 op monumenten-, dorps- en stadsgezichten. Hierbij kan blijkbaar niemand nog uitmaken of bepaalde delen van het grondgebied vallen onder dorpsgezichten of onder landschappen en waarbij bovendien in het vage blijft of het recht op vergoeding, ingebouwd in de wet op de landschappen, al dan niet vervalt in geval van schade ingevolge het klasseren als dorpsgezicht. Er is de wet op het mijnwezen en de wet op het natuurbehoud van 1973. Bovendien zijn er grind- en duinendecreten in wording.

Nu ligt voor het ontwerp tot bescherming van ons archeologisch patrimonium. En deze lijst is niet beperkend.

Telkens moet rekening worden gehouden met verschillende procedures, andere termijnen van neerlegging en andere methodes inzake het openbaar onderzoek naar bezwaren. Dit was mijn eerste opmerking.

Om het gemakkelijker te maken zal ik trouwens mijn opmerkingen nu formuleren per artikel.

In artikel 3 is onder nummer 13 sprake van lokale openbare besturen. Welnu, dat is niet correct vermits een aantal van die openbare besturen in feite niet eens openbare instellingen zijn. Een openbaar "bestuur" is nor-

maal een verkozen orgaan. Beter ware dus "openbare instellingen" of "publiekrechtelijke rechtspersonen". Deze nuance ontsnapte blijkbaar aan de werkgroep.

Mijnheer de minister, vanmorgen nam ik de tekst door. De oorspronkelijk tekst werd onderworpen aan een advies van de Raad van State en vervolgens werd de definitieve tekst uitgewerkt. Ingevolge de opmerkingen van de Raad van State werden een aantal wijzigingen aangebracht, zonder evenwel bepaalde andere passages te schrappen uit de oorspronkelijke tekst.

Uit het document blijkt dat het commissiewerk haastig moest verlopen. Wellicht werd aan de formuleringen onvoldoende tijd besteed.

Nogmaals, ik wil geen kritiek uitoefenen op de commissie.

**Minister J. Sauwens** : Ik ben bereid om de vorm grondig te bespreken met alle collega's. De heer De Mol had gelijk toen hij zei dat slechts een vijftal mensen regelmatig aan het debat deelnamen. In het verslag ziet u dat het decreet in de commissie werd behandeld op 16 februari, 16 maart en 24 mei. Op 4 juni heeft men er over gestemd. Er is een grondige en diepgaande bespreking geweest. De heer De Seranno mag dus zeker niet de indruk wekken dat alles overhaast is gebeurd en dat het slecht parlementair werk was. Het lage aantal geïnteresseerden had ook te maken met de schikking van de agenda. Verschillende commissievergaderingen gingen op hetzelfde uur door. Men mag echter zeker niet denigrerend spreken over de kwaliteit van het ontwerp en de bespreking ervan in de commissie.

**De heer J. De Seranno** : Dit doet niets af van mijn waardering. Ik heb de tekst deze morgen bestudeerd en ik wil u enkele elementen signaleren.

In het verslag vind ik bij verscheidene artikelen enkel de bespreking van de amendementen. Dit houdt geen kritiek in. Ik neem aan dat er niets anders werd besproken. De derde zin van paragraaf 1 van artikel 5 luidt :

De Executieve stelt de vergunningsprocedure en de beroepsprocedure vast. Einde citaat. Dit komt terug in paragraaf 3. Daar staat namelijk : De Executieve bepaalt de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, de kwalificaties van de personen die archeologische opgravingen uitvoeren en ze bepaalt de procedure voor aanvraag, schorsing en intrekking van de vergunning. Einde citaat. Het is mogelijk dat er een vergunning nodig is volgens paragraaf 1. Dat zal dan een algemene vergunning zijn. Dan zou er vervolgens nog een andere vergunning nodig zijn. Dat is dus een herhaling. Paragraaf 3 heeft vooral betrekking op diegenen die een archeologische opgraving willen uitvoeren. De algemene voorwaarden vind ik in de aangevulde tekst. De Executieve geeft de algemene voorwaarden aan. Ik vermoed dat tijdens de opbouw van het artikel een aanvulling is gebeurd. In het decreet vinden we op verschillende plaatsen terug dat de regering de procedure voor de vergunning bepaalt, zo ook in artikel 24.

In verband met artikel 6 heeft de Raad van State verduidelijking gevraagd over de bepaling die inhoudt dat de Executieve een tijdelijke bezetting van de gronden kan bevelen. Het gaat dus om occupatie.

Noch in de memorie van toelichting noch in het verslag van de commissie is een verklaring voor de term tijdelijke bezetting, dat eigenlijk een oorlogsterm is en wat onvriendelijk overkomt. Artikel 6 geeft als motivering van die bezetting : ik citeer : De Executieve kan het uitvoeren van een opgraving tot algemeen nut verklaren. Einde citaat. Ik heb tijdens de Tweede Wereldoorlog de bezetting ondergaan en dat was geen tijdelijke bezetting.

Volgens artikel 7, dat bepaalt hoe de Executieve op de hoogte moet worden gebracht van elke vondst en dat — ik citeer — De gevonden archeologische monumenten en hun vindplaats moeten tot de tiende dag na de melding in onveranderde toestand door de eigenaar, gebruiker en vinder bewaard blijven. Einde citaat. De Executieve of haar gemachtigde kan

## De Seranno

elders is er sprake van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium —, die termijn, indien er een redelijk vermoeden bestaat een archeologisch monument, inkorten of verlengen. Welnu, dat betekent dat een aannemer die in de Hoogstraat bouwt en stuit op een oude waterput waarin hij een aantal gebruiksvoorwerpen vindt die volgens de definitie van artikel 3 als archeologisch monument zouden kunnen worden geklasseerd, dus “overblijfselen en voorwerpen of enig ander spoor van menselijk bestaan die getuigenis afleggen van vroegere tijdperken en beschavingen”, de werken moet stilleggen. Welnu, die aannemer werkt tegen een vastgestelde aannemingsprijs. U begrijpt wat een dergelijke stopzetting voor hem kan betekenen. Vandaar dat ik mij erover verheug dat de Executieve die termijn kan verkorten tot 7 dagen. Maar, ik heb mijn twijfels over de toepasbaarheid van een dergelijke maatregel op het terrein.

Voor de leesbaarheid van de tekst zou het bovendien goed zijn indien ervan melding wordt gemaakt indien met “gemachtigde ambtenaar” een lid van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium wordt bedoeld.

Dat is natuurlijk een grote verantwoordelijkheid.

Ook in artikel 8 wordt nogmaals gezegd dat de Executieve een vergunningsprocedure bepaalt. Het gaat hier over detectoren. Is het niet mogelijk om al deze vergunningsprocedures in één artikel samen te trekken? De Executieve kan de voorwaarden vastleggen voor het verlenen van vergunningen.

Hier is dus nog een bepaling die het gebruik van detectoren verbiedt, behalve als daarvoor een vergunning werd verleend. Deze bepaling zou toch net zo goed in de algemene vergunningsvoorwaarden kunnen worden ingeschreven. Het zou de tekst ten goede komen, mocht hij wat worden herschikt.

De Executieve bepaalt de voorwaarden en de procedure voor het toeken-

nen van vergoedingen. De Raad van State heeft er echter op gewezen dat het aan de wetgever, de Vlaamse Raad, toekomt die voorwaarden en die procedure te bepalen. De uitvoerende macht is betrokken partij.

Ik vermoed dat dat zinnetje daar is blijven staan nadat de primo, de secundo en de tertio werden ingevuld en de voorwaarden erin werden opgenomen. Ook in de laatste alinea van artikel 9 werd een voorwaarde voor een schade-eis ingeschreven, namelijk dat men geen vergoeding kan ontvangen wanneer men nagelaten heeft de gemachtigde ambtenaar of het Instituut te verwittigen.

— *De heer Vanvelthoven, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Het lijkt logischer om in het decreet op te nemen dat : de Vlaamse Executieve de vergoeding vastlegt, die moet worden uitgekeerd.

Dit kan eventueel in gemeenschappelijk overleg tussen de betrokken partijen gebeuren. Wanneer er geen akkoord is, dan doet de Rechtbank uitspraak. Zo wordt door andere wetten bepaald.

Ik heb dus geen bezwaar tegen een vlotte procedure, maar de vergoeding moet onmiddellijk worden bepaald, zo niet dreigt men jarenlang in het ongewisse te verkeren.

Bij artikel 10 en bij artikel 11, nieuwe nummering, heeft de Raad van State vragen gesteld over de rechtstoestand van het Instituut. Ik ken het besluit dat daaromtrent door de Executieve recent werd uitgevaardigd.

De Executieve bepaalt de organisatie en de bevoegdheden en de werking van het Instituut.

Ik neem dus aan dat het Instituut bevolkt wordt met mensen uit de administratie ; zo niet, zou ik daarover graag duidelijkheid krijgen.

Mijnheer de minister, u begrijpt dat voor de duidelijkheid dit bij decreet wordt geregeld ; wat eventueel kan worden ingepast in een ander decreet. Nog een raad bij, nog een Instituut bij, het wordt te veel om zicht op het geheel te behouden.

Als het een Instituut is met ambtenaren dan kan het parlement via de bevoegde minister dagdagelijks inzage hebben in de activiteiten. Op die manier kan men zich niet verschuilen achter één of ander organisme.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer De Seranno, hebt u er bezwaar tegen dat er voor het archeologisch patrimonium, dat overal ter wereld, zelfs in Derde Wereldlanden, het voorwerp uitmaakt van een bijzondere wetgeving, in Vlaanderen, de enige regio in West-Europa die ter zake geen enkele wettelijke bescherming biedt, een wetgevend instrumentarium in het leven wordt geroepen? Ik heb zo het gevoel dat u hier naar aanleiding van dit decreet dat een kleine materie behandelt, het grote proces wil maken van wat in het kader van de ruimtelijke wetgeving in de voorbije decennia tot stand is gekomen.

Hetgeen we hier doen, is ervoor zorgen dat de overheid, die ter zake de gemeenschapsbelangen moet verdedigen, eindelijk over een instrumentarium beschikt. Het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium is opgericht, is een onderdeel van de Vlaamse administratie en beschikt over voldoende wetenschappelijke kennis om deze zorg waar te maken. Het decreet dat wij vandaag behandelen, is een raamdecreet waardoor de Executieve op korte termijn zal kunnen ingrijpen. Een aantal uitvoeringsbesluiten zijn al klaar en de andere zullen binnen afzienbare tijd volgen, tenminste indien de Raad deze teksten goedkeurt.

Een aantal van uw bedenkingen kunnen terecht geformuleerd worden in het bredere debat van hetgeen wij vanuit ruimtelijke ordening en leefmilieu en een aantal andere raakvlakken wensen te onderbouwen als bescherming voor de vrije ruimte en het landschap. De integratie wordt op dit ogenblik binnen het departement Leefmilieu en Infrastructuur structureel, maar ook op het vlak van de beleidsvoering bewerkstelligd. Dit zal gebeuren via het Structuurplan Vlaanderen dat multisectorieel wordt opgebouwd en door minister Kelchtermans momenteel wordt voorbereid en waar verschillende collega's



## Sauwens

hun medewerking aan verlenen. Dit plan zal mede de basis vormen van een goed ruimtelijk beleid.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de minister, heb ik dat ooit in vraag gesteld ? Als u die indruk hebt, hebt u niet goed geluisterd, dan kent u mij niet. Het is onze verdomde plicht goede wetten pogen te maken. Als u meent dat ik hier nog andere dingen denk die ik niet zeg, dan hebt u het mis. Mijn zorg voor een goed beheer van het archeologisch patrimonium wordt niet verzwakt door het voorbeeld dat ik aanhaalde van de aanne-mer en de waterput en waaruit moest blijken dat de moeilijkheden niet denkbeeldig zijn. Mijnheer de voorzitter, ik heb daarstraks aan de Vlaamse Executieve gevraagd een inspanning te doen om de verschillende wetgevingen die betrekking hebben op bodemingrepen, te integreren. Of het nu een duinendecreet betreft, of een archeologisch decreet, of een zand- of een kiezeldecreet of de wet op de ruimtelijke ordening, het is mijn plicht om op de onontbeerlijke integratie te wijzen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat hiermee het mogelijke misverstand is opgeruimd. Verontschuldigd mij voor de wat directe taal.

Artikel 13 begint als volgt : ik citeer : 1. De ontwerpen van lijsten worden terzelfdertijd : . . . en dan volgt een opsomming. In de aanhef wordt dus niet gepreciseerd wie ter kennis brengt. Is dat de Executieve of het Instituut ? Volgens mij moet hier toegevoegd worden zoals in andere artikelen overigens, door wie dit gebeurt : door de Vlaamse Executieve of haar gemachtigde.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, met uw instemming zal ik onmiddellijk antwoorden op deze zeer precieze vraag. In artikel 12 staat : De Executieve maakt ontwerpen van lijst op . . . ” en aangezien artikel 13 aansluit bij artikel 12 is het duidelijk dat de Vlaamse Executieve en haar administratie deze ontwerpen ter kennis zal brengen.

**De heer J. De Seranno** : De minister

verzoekt mij als het ware deze uiteenzetting verder te zetten bij de artikelsgewijze bespreking, wat ik dan ook wil doen. Zodoende zal er wellicht geen misverstand bestaan over de wijze waarop de bouwstenen op mekaar geplaatst worden. Of er een akkoord bestaat omtrent het huis zelf, is niet in vraag. Het spijt mij dat ik — geen lid zijnde van de bevoegde commissie — de werkzaamheden van de commissie niet heb kunnen bijwonen, maar de plenaire vergadering heeft ook haar functie, zeker in een éénkamerstelsel.

**De voorzitter** : De heer Caudron heeft het woord.

**De heer J. Caudron (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, op mijn beurt wil ik mevrouw de verslaggever van harte gelukwensen voor haar mooi rapport.

Archeologie is een waardevolle materie. Bijna 99 percent van onze bewoningsgeschiedenis kan enkel door archeologisch onderzoek worden achterhaald. Forsers kunnen immers slechts voor de laatste 2000 jaar van onze geschiedenis terugvallen op geschreven bronnen, terwijl het grootste gedeelte van onze geschiedenis zich lang vóór die periode situeert en het onderzoeksmateriaal ervan in de bodem is opgeslagen.

Zoals in de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting herhaaldelijk werd opgemerkt, is het archeologische patrimonium echter zeer kwetsbaar. Het valt immers ten prooi aan diverse vormen van vernieling. Infrastructuurwerken, bouwwerken, diepploegen, ruilverkavelingen, uitbreidingen van woon en industriezones, stadsvernieuwing, wijzigingen van het grondwaterpeil en dergelijke richten onherstelbare schade aan.

Uit deze vormen van bedreiging blijkt overduidelijk dat er dringend nood is aan een beleidsinstrument om het archeologisch patrimonium op een passende manier te beheren en te beschermen.

Niettemin staande de vele pogingen

die sinds 1909 worden ondernomen om een dergelijk beschermings- en beheersinstrument te creëren, is men hier door allerlei omstandigheden niet in geslaagd.

Precies omdat u, minister Sauwens, het voorstel ter zake van uw voorganger, de heer Waltiel heeft overgenomen, zijn wij thans in deze plenaire vergadering bijeen om de laatste besprekingen te voeren over een decreet dat geenszins te vroeg komt. Dit prachtig voorbeeld van continuïteit in het beleid — door velen geloofd, doch nog maar zelden in praktijk gebracht — is dan ook bewonderenswaardig.

Met dit decreet wordt het aldus mogelijk om archeologisch belangrijke zones en monumenten tijdelijk te beschermen in afwachting van archeologisch onderzoek.

Graag had ik echter ook vernomen of er — naar het voorbeeld van Nederland — wordt gedacht aan een verdergaand beheer van dit patrimonium. In Nederland worden archeologische sites via de Rijksdienst voor Bodemkundig Onderzoek onder leiding van Drs. Klok terug in hun oorspronkelijke toestand hersteld. Een betere vorm van sensibiliseren en informeren van de bevolking voor het archeologisch patrimonium kan men zich moeilijk inbeelden. De cultuurtoeristische waarde van een dergelijke site hoef ik wellicht niet te onderstrepen. Indien dit ook in Vlaanderen op relatief korte termijn mogelijk zou worden, dan halen we de op de andere Europese gewesten opgelopen achterstand inzake het beheer en de revalorisatie van ons archeologisch patrimonium misschien nog gedeeltelijk in.

De Volksunie-fractie zal dit ontwerp van decreet met enthousiasme goedkeuren. (*Applaus*)

**De voorzitter** : De heer Eeman heeft het woord.

**De heer J. Eeman (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de meeste Europese landen beschikken reeds vele jaren over een wetgeving om

## Eeman

hun archeologisch patrimonium te vrijwaren en het archeologisch onderzoek te reglementeren. In België, en derhalve ook in Vlaanderen, bleef deze reglementering tot een minimum beperkt.

In 1983 werd een ontwerp van decreet opgesteld, dat vooral de nadruk legde op de bescherming van het archeologisch patrimonium. Het geheel bleef echter zonder gevolg.

Uiteindelijk werd in 1990 op initiatief van gewezen minister Walt Niel een nieuw ontwerp van decreet opgesteld, dat nochtans wegens bepaalde onenigheden in de Vlaamse Executieve niet kon worden ingediend bij de Vlaamse Raad.

Het onderhavig decreet is echter conform het ontwerp-Walt Niel. Ik sluit mij aan bij de heer Caudron die de aandacht heeft gevestigd op de continuïteit in het beleid.

Dit decreet wil, vooral door preventieve beschermingsmaatregelen, de bewaring van een archeologisch patrimonium verzekeren. Voorts is het de bedoeling door een degelijk bestuur van de archeologische monumentenzorg de voorwaarden te creëren om het bedreigde patrimonium veilig te stellen. De VLD kan zich in principe aansluiten bij deze doelstellingen.

Mijnheer de voorzitter, sta mij toe te informeren naar onder meer de oprichting van het Fonds voor het Vlaamse Archeologisch Patrimonium. Meer concreet vernam ik graag hoe u de oprichting zelf en uiteraard ook de werking ervan opvat. Werden er kredieten uitgeschreven om dit Fonds te stijven? Welke bijdragen zullen in dit verband aan de bouwsector worden gevraagd? Wordt er een bepaald basisbedrag vooropgesteld? Ik meen ook dat het nuttig zou zijn desbetreffend het advies van de Raad van State aan te vragen.

Ten slotte heb ik nog een opmerking in verband met het IAP. Dit instituut werd opgericht bij besluit van 5 juni 1991 van de Vlaamse Executieve. Het is een wetenschappelijke instel-

ling van niveau II met twee afdelingen, die degelijk functioneren.

De personeelsformatie van het wetenschappelijk en administratief personeel moet echter dringend worden aangevuld. Het voorliggend decreet zal in de praktijk immers heel wat bijkomend werk meebrengen voor het IAP. Hier wijk ik dus enigszins af van de visie van de heer De Seranno.

De VLD-fractie hoopt dat via deze decreetgeving in Vlaanderen eindelijk uitvoering kan en zal worden gegeven aan de op 6 mei 1969 door de Raad van Europa uitgevaardigde Europese Conventie ter Bescherming van het Archeologisch Patrimonium. Zo zal Vlaanderen deze conventie, die door België werd bekrachtigd op 4 december 1969 en die van kracht werd op 10 november 1970, uitvoeren. (*Applaus*)

**De voorzitter** : De heer Van den Eynde heeft het woord.

**De heer F. Van den Eynde (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, er zal met betrekking tot dit ontwerp van decreet vanuit het standpunt van het regime in dit land wel wat aan de hand zijn. Er hangt wellicht een solfergeur rond en het is zeer de vraag of de indiener ervan, minister Johan Sauwens, er zich niet ernstig mee compromiteert nu ik u kan mededelen dat de ketters van het Vlaams Blok een en ander zullen goedkeuren. Maar, alle gekheid op een stokje, het is inderdaad hoog tijd dat dit decreet er komt en dit niet alleen omdat Vlaanderen in deze materie een duidelijke achterstand vertoont ten opzichte van de ons omliggende landen of omdat wij ons dringend moeten afstellen op de Conventie van Malta, maar voornamelijk omdat het onze plicht is onze geschiedenis te kennen en te onderzoeken, wat met zich meebrengt dat alles wat dit onderzoek in de hand kan werken, dient te worden gevrijwaard.

Vertrouwd zijn met de geschiedenis is immers belangrijk en niet alleen omdat dit de mogelijkheid biedt tijdens salonconversaties met een zekere eruditie te pronken.

Geschiedenis is eerst en vooral noodzakelijk om te weten welke toekomst men tegemoet gaat. Wie niet beseft waar hij vandaan komt, kan onmogelijk weten waar hij naartoe gaat. De geschiedenis is het geheugen van een volk, het is ook de som van collectieve ervaringen. Een volk dat zijn geschiedenis niet kent, is zijn geschiedenis kwijt. Mensen die hun geschiedenis niet kennen, kan je politiek alles wijsmaken.

Dictaturen en totalitaire regimes proberen telkens weer de geschiedenis naar hun hand te zetten. Trotsky is daar een sprekend voorbeeld van: hij verdween gewoon uit de officiële geschiedschrijving van de Sovjetunie. Wie geschiedenis kent, relateert de gebeurtenissen waarbij hij wordt betrokken en op die manier kan kennis een stevig fundament vormen voor verdraagzaamheid. Er wordt immers zoveel over verdraagzaamheid gezwaamd, maar wat wordt er werkelijk aan gedaan, behalve dan onverdraagzaam zijn in naam van de verdraagzaamheid: het toppunt van schijnheiligheid. De gemeenschappelijke geschiedenis is tenslotte een van de belangrijkste componenten die het ontstaan van een volk, een cultuur en een beschaving mogelijk maken.

In deze tijd van vervlakking en amerikanisering is geschiedenis noodzakelijk om onze roots terug te vinden. Roots mag men immers nog zoeken, wortels niet meer, want dat ruikt al naar fascisme. Omwille van dit alles wordt het vak geschiedenis in de scholen nogal minachtend behandeld en het wordt alsmoer erger. Iemand die van geschiedenis geen benul heeft, kan je immers alles wijsmaken en wij weten allemaal dat in de scholen aardig wat aan politieke manipulatie wordt gedaan. Elk initiatief dat in grote of kleine mate de geschiedenis in eer herstelt, zal hoe dan ook op de steun van het Vlaams Blok kunnen rekenen. Wij steunen dus ook dit decreet met betrekking tot de bescherming van het archeologisch patrimonium.

In verband met **archeologie** wil ik nog even enkele principiële opmerkingen maken. Hoe belangrijk wetenschappelijk onderzoek in die **sec-**

## Van den Eynde

tor ook is en ondanks het feit dat archeologie in Vlaanderen lang niet zo spectaculair is als bijvoorbeeld in Griekenland, Italië, Egypte en Mexico, toch mag men zich in Vlaanderen niet louter tot die research beperken. Indien dit wel gebeurt, blijft het bij eruditie en anders niks. Elke ontdekking moet behalve onderzocht ook op een didactische en wetenschappelijke wijze voor het publiek worden verklaard. Het is belangrijk dat naast wetenschapslui ook de man in de straat met zijn geschiedenis is vertrouwd. Wetenschappelijk puritanisme is daarom uit den boze.

In het Noordengelse York bewees het Yorvik-project dat er tegelijkertijd degelijk wetenschappelijk en populair werk kan worden geleverd. Op een puur wetenschappelijke manier reconstrueerde men de voormalige vikingstad en kleepte men het concept zodanig in dat zelfs een leek die er een bezoekje aan besteedt, alles kan begrijpen en het bovendien nog boeiend zal vinden. Yorvik is een van de toeristische parels aan de kroon van het graafschap Yorkshire, dat op dit gebied heel wat te bieden heeft. Toeristisch succes betekent vanzelfsprekend ook financieel succes, wat overigens een tip kan zijn voor de financiering van het Fonds voor het Vlaams Archeologisch Patrimonium waar u naar streeft, mijnheer de minister.

Archeologie mag niet worden betrokken bij ideologische haarklieverij. Het lijkt misschien overdreven, maar indien men binnen twee of drie jaar wil proberen via de archeologie aan te tonen dat Vlaanderen altijd multicultureel is geweest, dan kan ik u verzekeren dat wij daar hartelijk om zullen lachen. Daaraan wil ik een kleine *anecdote* koppelen. Tot voor enkele jaren wapperden op de mees-tertoren van het Gravensteen in Gent vier historische vlaggen : de oude Vlaamse vlag met de ondergaande zon, de eerste vlag van het graafschap Vlaanderen, die men nog gedeeltelijk terug vindt in het wapenschild van West-Vlaanderen. Dan was er nog de leeuwenvlag, de Gentse stadsvlag en ten slotte een vlag met

een Bourgondisch kruis, die refereerde aan één van de hoogtepunten van de Gentse geschiedenis, de Bourgondische periode.

Al deze vlaggen hoorden historisch bij dit gebouw.

Enkele jaren geleden werd de vlag met het Bourgondische kruis vervangen door een dundoek waarop het Gravensteen op een ironische manier is afgebeeld. Naar verluidt — ik hoop dat het niet zo is — zou dit te maken hebben met het feit dat de Waalse rexisten het Bourgondisch kruis ooit als kenteken zouden hebben gebruikt.

Dit is natuurlijk idioot, in Gent hangen er immers overal Bourgondische kruisen, de huizen in de Graslei zijn hiervan een duidelijk voorbeeld. Indien men deze redenering volgt, moet ook de Belgische vlag worden verwijderd, de rexisten van het Waalse legioen vertrokken immers ook naar het oostfront met de Belgische driekleur op de mouw.

Tenslotte is het niet onbelangrijk dat niet alleen de archeologische monumenten worden geherwaardeerd, maar dat men ook oog heeft voor het landschap waarin zij zich bevinden. Vaak vormen zij er een geheel mee. Bijvoorbeeld, indien Stonehenge zich in Vlaanderen zou bevinden, en het is passend vandaag over Stonehenge te spreken want het is zomer zomewende, zou het op zijn minst zijn omringd door twee frietkramen, drie winkels met postkaarten en een café. In den plezante Menhir. In het Verenigd Koninkrijk zijn er in de nabijheid van Stonehenge ook souvenirwinkels, zij bevinden zich echter in een duikweg, zodat zij het zicht op de vlakte van Sallisbury niet verhinderen.

Dit decreet is misschien niet perfect, maar het is een stap in de goede richting. Het Vlaams Blok dat zichzelf beschouwt als een trouwe dienaar van Clio, zal het dan ook goedkeuren. (*Applaus*)

**De voorzitter :** Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, in de eerste

plaats feliciteer ik mevrouw Tyberghien voor haar verslag en dank ik alle commissieleden.

De positieve ondertoon in de toespraken van alle fracties toont aan dat er in Vlaanderen inderdaad een grote behoefte bestaat aan een wettelijke bescherming voor ons rijke archeologische patrimonium. Ik denk hierbij vooral aan de bemerkings van de heren Eeman en Caudron.

De heer Van den Eynde zegt dat Stonehenge, indien het in België was gelegen, zou zijn omringd door frietkramen. Het massale succes van de Monumentendag vorig jaar toonde aan dat men in Vlaanderen werkelijk rijp is voor een optreden op het terrein en dat men zich ook bewust is van de economische en de **cultuur-toeristische** waarde van het **cultuurpatrimonium** en van de archeologie. Zelfs door de harde sector worden er inspanningen gedaan. Een aantal v.z.w.'s in deze sector zetten zich namelijk in opdat dit decreet betaalbaar zou zijn.

Wij hebben duidelijk gekozen voor continuïteit, het ontwerp van mijn voorganger is ingediend bij de Raad van State. In plaats van een nieuw decreet te maken, heb ik het decreet van mijn voorganger overgenomen. De hoofdlijnen ervan werden behouden, na het advies van de Raad van State.

Ik dank alle commissieleden en ook het secretariaat voor hun snelle werkwijze, waardoor het verslag tijdig ter beschikking was.

Ik wil nu antwoorden op de vraag van mevrouw Tyberghien in verband met het Fonds voor Archeologisch Patrimonium. Het is vaak zoeken naar de naald in de hooiberg. Het is zeer moeilijk te bepalen welke sites moeten worden beschermd, want de vraag rijst welke waardevol zijn. Vandaar dat in het decreet de nadruk ligt op de wetenschappelijke juistheid van de informatie, de snelle wetenschappelijke analyse van bepaalde vonsten en de waarborg die in de vergunning voor opgravingen is opgenomen. Op het ogenblik dat men een site ontdekt, mogen de kosten en het

## Sauwens

tijdverlies niet volledig ten laste worden gelegd van de aannemer of eigenaar-bouwheer, vermits het decreet op het terrein zonder voorwerp zou blijven. De bulldozers zouden er veel harder tegenaan gaan, zoals nu al het geval is.

Naar buitenlands voorbeeld zoeken wij naar een formule waarbij het fonds een alternatieve financiering kan zijn. De vergoeding van de schade en andere onkosten die voortvloeien uit de toepassing van het decreet en de financiering van alle randactiviteiten van het Vlaamse Gewest in verband met het archeologisch patrimonium, vereisen kredieten die maar in beperkte mate door de begrotingsmiddelen kunnen worden gedekt.

In overleg met de bouwsector zullen alternatieve financieringsmechanismen worden ontwikkeld en in een apart decreet worden opgenomen. Het Fonds kan bijvoorbeeld worden gespijsd door opbrengsten van activiteiten rond het archeologisch patrimonium, door schenkingen, door sponsoring en door in de middenbegroting ontvangsten in te schrijven voor deze specifieke uitgaven. De bijzondere ontvangsten kunnen ook bestaan uit premies of bijdragen van diegenen die werken uitvoeren die leiden tot de vernieuwing van het archeologisch patrimonium. In Frankrijk bijvoorbeeld wordt een deel van de aannemerscontracten gereserveerd voor een gelijkaardig fonds. In verband met de vraag over de Raad van Advies, kan ik antwoorden dat deze het midden houdt tussen bestaande systemen in bepaalde Europese landen, waar deze Raad een belangrijke rol heeft. Sommige landen zoals Zwitserland en Duitsland hebben dan weer niet zo een Raad. Hij moet ook in Vlaanderen een belangrijke rol spelen en een duidelijke beleidspartner worden.

Men vroeg naar de indrukwekkende lijst van de nodige gegevens. Mevrouw Tyberghien heeft gezegd dat, om een ontwerp van lijst mogelijk te maken, er heel wat formaliteiten moeten worden vervuld. Dit is abso-

luut nodig om in te gaan op de rechtspraak van de Raad van State en om de procedures juridisch verder te kunnen zetten. Dit betekent een individuele behandeling van de dossiers en het vervullen van de nodige formaliteiten.

De heer De Mol heeft een vraag gesteld over de problematiek van de uitvoeringsbesluiten want het betreft een raamdecreet. De heer De Serrano heeft erop gewezen dat er nog tal van uitvoeringsbesluiten moeten worden uitgevaardigd. Door het Instituut en door de eigen administratie zijn deze besluiten al grondig voorbereid en het is de bedoeling ze binnenkort voor te leggen aan de Vlaamse regering.

Het eerste besluit betreffende de samenstelling en de werking van de Raad van Advies (de Vlaamse Archeologische Raad) dat absoluut nodig is om zo snel mogelijk operationeel te zijn, is bijna klaar en zal hopelijk kort na de goedkeuring van het decreet door de Raad, worden uitgevaardigd.

Er werden vragen gesteld in verband met het personeel. Het Instituut zal heel wat werk krijgen. Ik zal niet onmiddellijk een uitbreiding van het kader vragen. Het is wel onze bedoeling om in overleg met de andere diensten van de Vlaamse Gemeenschap die gelijkaardige kadasters bijhouden, er voor te zorgen dat er wordt geïnformeerd zodat heel wat schrijf- en typwerk door de computer kan worden overgenomen zodat het kader maximaal kan worden benut.

Er was ook een vraag in verband met het Structuurplan Vlaanderen. Ik wil er op wijzen dat iemand van de stuurgroep voor het Structuurplan Vlaanderen bij het bestuur voor Monumenten en Landschappen ook het archeologisch patrimonium zal moeten behartigen. Hier sluit ik mij aan bij de bekommerning van de heer De Serrano. De vraag is of wij voor ieder punt een apart plan moeten opmaken dat dan nog eens bovenop al de andere plannen zal worden gelegd. Wij moeten over een snelle operationele dienst beschikken die snel kan ingrijpen waar het nodig is, te meer daar

heel wat archeologisch patrimonium momenteel onbekend is. Men kan het niet in kaart brengen. Het is een opdracht voor de hele sector, de universiteiten en de wetenschappelijke centra, om er voor te zorgen dat het materiaal wordt verzameld. Het decreet geeft de mogelijkheid tot een tijdelijke bescherming.

Mijnheer de voorzitter, er is nog heel wat werk te doen. Men heeft verwezen naar het barbaendom. Ik wil toch enigszins nuanceren. Ondanks het ontbreken van een wettelijke basis is er in Vlaanderen heel wat positiefs gebeurd op het terrein dankzij de zorg van de universiteiten. Wij beschikken in de diverse domeinen over schitterende wetenschappers. Er is ook heel wat gebeurd dankzij de gemeentebesturen en de grote steden die vaak een eigen archeologische dienst hebben. Ook het Instituut zelf heeft heel wat werk verricht. Het heeft heel wat opgravingen kunnen doen.

De nieuwe wettelijke regeling zal de toestand iets beter coördineren en een aantal stomiteiten onmogelijk maken omdat het niet langer wordt overgelaten aan de goede wil van een bepaalde beleidsverantwoordelijk of particuliere eigenaar. Het belangrijkste voordeel is dat de Gemeenschap nu de mogelijkheid heeft om rechtstreeks in te grijpen.

Collega De Serrano heeft een aantal concrete vragen gesteld inzake openbare instellingen en openbare besturen. Ik heb daarvan nota genomen, ik zal het nakijken en indien mogelijk bij gelegenheid rechtzetten. Mijnheer De Serrano, ik heb heel veel respect voor uw grondige manier van werken en een aantal van uw bemerkingen zijn ongetwijfeld volledig terecht. In de mate van het mogelijke zullen wij die opmerkingen integreren bij volgende stappen die moeten worden gezet. Artikel 5 paragraaf 3 heeft enkel betrekking op de vergunning voor het opgraven. De voorwaarden worden bepaald door de Executieve en op vraag van de Raad van State zijn enkele voorwaarden expliciet vermeld — 1.2.1 tot 1.2.6 — die zeker zullen worden opgelegd. In functie van een concrete vraag tot vergun-

## Sauwens

ning kunnen andere voorwaarden noodzakelijk zijn en deze kunnen in de uitvoeringsbesluiten nader worden bepaald. Ik wil zeker niet ontkennen dat er een overlapping bestaat tussen paragraaf 1 en 3. De ene paragraaf slaat op de algemene voorwaarden en de andere op de vergunning tot opgraven.

De subsidieregeling voor werken in beschermde landschappen wordt thans voorzien in het algemene landschapsdecreet dat op dit ogenblik voor advies bij de Raad van State is. Dat dit niet eerder is gerealiseerd, is te wijten aan het feit dat in de wet van 7 augustus 1931 dit beheersluik niet is voorzien en omdat bepaalde drukkingsgroepen het decreet van 3 maart 1976 niet hebben laten voorzien in een dergelijke regeling. Wij hopen dat de Raad dit in het nieuwe landschapsdecreet wel kan voorzien.

Omwille van eenvormigheid tussen de verschillende instrumenten om ons patrimonium te beschermen en te beheren, hebben we dan ook in het decreet op het archeologisch patrimonium een subsidieregeling en in de memorie van toelichting bij dit decreet de oprichting van een fonds gepland.

Artikel 13 bepaalt dat de ontwerpen van lijst worden verzonden en ter kennis gebracht door de diensten van de Vlaamse regering, meer bepaald het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium. Het betreft hier eenvoudige administratieve verrichtingen die geen enkele beslissing inhouden en dus niet door een bijzonder gemachtigde ambtenaar moeten worden uitgevoerd.

Er is dan de vraag van de heer Eeman in verband met het ontwerp Waltiel, dat in belangrijke mate de basis vormt van de huidige regelgeving, en de informatisering die een aanvulling moet betekenen van eventuele problemen in de personeelsformatie van het Instituut. Indien immers zou blijken dat het decreet niet kan worden uitgevoerd met het huidige kader, zullen wij ter zake de nodige initiatieven nemen.

Het pleidooi van de heer Van den Eynde kan ik in grote mate maar toch niet helemaal onderschrijven. Een aantal uitweidingen waren volgens mij niet onmiddellijk nodig.

De suggestie van Jan Caudron om verder te gaan op de ingeslagen weg, zoals men ook in Nederland heeft gedaan, lijkt mij heel interessant. In Nederland zal de Rijksdienst voor Bodemkundig Onderzoek een aantal archeologische sites terug in hun oorspronkelijke toestand herstellen. Volgens mij kunnen wij vandaag op het terrein zelf beschermen en dit moet dan ook volgende stappen mogelijk maken. Ik dank de collega's voor de positieve behandeling tijdens de afgelopen weken en maanden.

Door dit ontwerp zal Vlaanderen als laatste regio in Europa over een decretale basis beschikken om zijn oudheidkundig erfgoed niet alleen beter te beschermen en te beheren maar ook te vrijwaren voor de toekomst.

Met dit decreet vult Vlaanderen een lacune in zijn regelgeving in en neemt het zijn verantwoordelijkheid op om het resterende archeologisch erfgoed wettelijk te beschermen. Het decreet bepaalt enerzijds dat de belangrijke overblijfselen voor de toekomst bewaard blijven en laat anderzijds toe dat de delen van het bodemarchief die omwille van het huidige bodemgebruik moeten verdwijnen, wetenschappelijk onderzocht en geregistreerd kunnen worden.

Het decreet voorziet in de volgende elementen : een betere betrokkenheid van de archeologische diensten in de planning van grote werken, een reglementering van de uitvoering van opgravingen, een meldingsplicht voor toevallige vondsten met respect voor het eigendomsrecht en de mogelijkheid om archeologische vindplaatsen onder decretale bescherming te plaatsen.

Dit betekent dat de bescherming geen definitief karakter heeft. De Vlaamse regering sluit zich aan bij het reeds bestaande wettelijke instrumentarium zoals omschreven in het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van Monumenten en Land-

schappen en Stads- en Dorpsgezichten. Dankzij dit decreet beschikt men eindelijk over een wettelijke basis om de bescherming van het archeologisch erfgoed te verzekeren en om een concreet en efficiënt beleid inzake beheer van dit patrimonium inclusief de inventarisatie — te kunnen voeren.

Deze maatregelen zullen ook het wetenschappelijk onderzoek ten goede komen.

De basisverantwoordelijkheid met betrekking tot de bescherming en het beheer van het archeologisch patrimonium ligt bij de Vlaamse regering. Het moet echter duidelijk zijn dat ook de andere geledingen van het archeologisch onderzoek in Vlaanderen zoals de provinciale, stedelijke en gemeentelijke diensten en musea, de universitaire onderzoeksinstituten en de verenigingen bij het beleid betrokken moeten worden. Om de samenwerking van deze verschillende instellingen te vergemakkelijken, voorziet het decreet in de oprichting van een Vlaams Archeologische Raad dat een belangrijk adviesorgaan wordt.

Ten slotte zal het decreet ertoe bijdragen dat de werking en het onderzoek van de regionale en lokale archeologische diensten, de universiteiten en de bona fide verenigingen beter ondersteund kunnen worden.

**De voorzitter** : De heer Eeman heeft het woord.

**De heer J. Eeman** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, hoewel de minister het ontwerp uitvoerig toegelicht heeft, heb ik nog een vraag over het eventueel op te richten Fonds voor het Vlaams Archeologisch Patrimonium. Overweegt de minister het advies van de Raad van State te vragen ?

**De voorzitter** : De minister heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, ik wens niet op de zaken vooruit te lopen. Zodra dit decreet door de Vlaamse Raad goedgekeurd zal zijn, neem ik het initiatief om — in overleg met alle betrokken partij-

## Sauwens

en — de oprichting van dit fonds te bespreken.

De oprichting van het fonds zal ook aan bod komen tijdens de besprekingen van de begroting 1994 van de Executieve in de Vlaamse Raad.

Ik kan de heer Eeman echter geruststellen : bij de indiening van een eventueel ontwerp van decreet zullen alle geplogendheden gevolgd worden en desgevallend het advies van de Raad van State gevraagd worden.

**De voorzitter :** Vraagt iemand het woord ? (*Neen*)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

## Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter :** Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende bescherming van het archeologisch patrimonium.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

### HOOFDSTUK 1

#### Algemene bepalingen

##### Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

##### Artikel 2

Dit decreet regelt de bescherming, het behoud, de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch patrimonium, alsmede de organisatie en de reglementering van de archeologische opgravingen.

— *Aangenomen.*

##### Artikel 3

Voor de toepassing van dit decreet

en zijn uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder :

1° archeologisch patrimonium : alle vormen van archeologische monumenten en zones ;

2° archeologische monumenten : alle overblijfselen en voorwerpen of enig ander spoor van menselijk bestaan die getuigenis afleggen van tijdperken en beschavingen waarvoor opgravingen of vondsten de belangrijkste of één van de belangrijkste bronnen van informatie zijn, onderverdeeld in :

a. onroerende archeologische monumenten : alle niet verplaatsbare archeologische monumenten die ondergronds of aan de oppervlakte of onder water aanwezig zijn, alsook de roerende archeologische monumenten die onroerend zijn door bestemming ;

b. roerende archeologische monumenten : alle andere archeologische monumenten ;

3° archeologische zone : alle gronden die van wetenschappelijk en cultuurhistorisch belang zijn wegens de daar aanwezige archeologische monumenten ;

4° beschermde goederen : het archeologisch patrimonium dat volgens de bepalingen van dit decreet is ingeschreven op een ontwerp van lijst of op een lijst van beschermde archeologische monumenten en/of zones ;

5° archeologische opgravingen : de aanwending van wetenschappelijke technieken waardoor men doelbewust de ondergrondse of aan de oppervlakte of onder water aanwezige archeologische monumenten opspoor, blootlegt en onderzoekt ;

6° archeologische prospecties : de aanwending van technieken waardoor men doelbewust de aanwezigheid van archeologische monumenten opspoor ;

7° toevalsvondst : de louter toevallige ontdekking van archeologische monumenten en zones ;

8° Instituut : het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium ;

9° Raad : de Vlaamse Archeologi-

sche Raad zoals bepaald in artikel 10 ;

10° eigenaar : de natuurlijke of rechtspersoon, houder van het recht op eigendom, vruchtgebruik, erfpacht of recht van opstal ;

11° gebruiker : de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, andere dan die bedoeld in 10°, die een zakelijk of persoonlijk recht kan doen gelden, inzonderheid de huurder en de pachter ;

12° regionale openbare besturen : de provincies, de bisschoppelijke seminaries en de kathedrale kerkfabrieken ;

13° lokale openbare besturen : de gemeenten, de verenigingen van gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de intercommunale centra voor maatschappelijk welzijn, de polders, de wateringen, de verenigingen van polders en wateringen, de kerkfabrieken en de andere rechtspersonen die voor de uitoefening van een openbare erediensdienst of voor verenigingen van vrijzinnigen onroerende goederen beheeren.

— *Aangenomen.*

### Artikel 4

§ 1. De ontdekking, de bescherming en het behoud van het archeologisch patrimonium en het uitvoeren van archeologische opgravingen zijn van algemeen nut.

§ 2. De eigenaar en de gebruiker zijn ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

— *Aangenomen.*

Er werd door de heer De Mol een amendement ingediend ertoe strekkend een nieuw artikel 4bis in te voeren.

### Artikel 4bis (nieuw)

In hoofdstuk II een nieuw artikel 4bis invoegen, dat luidt als volgt :

## Voorzitter

„Artikel 4bis

Voor vergunningen afgeleverd op grond van artikel 48 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, is de in hetzelfde artikel vermelde minister of zijn gevolmachtigde ertoe gehouden binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de krachtens dit decreet aangewezen gemachtigde van de Vlaamse Executieve.

Deze brengt binnen dertig dagen na ontvangst van de adviesaanvraag een bindend advies uit.

Dit bindend advies kan nadere voorwaarden opleggen en voorschriften bevatten ter bescherming van het archeologisch patrimonium.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit geacht gunstig te zijn.“.

Vraag iemand het woord ?

De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol** : Mijnheer de voorzitter, ik heb dit amendement reeds tijdens de algemene bespreking even toegelicht. Ik wens het nu nog even te verduidelijken.

De bedoeling is, ter aanvulling van artikel 26 van dit decreet, om in de gebieden waar men eigenlijk geen beschermde zones heeft aangeduid dus in al de andere gebieden dan deze van artikel 26 — toch enige bescherming te geven.

Er zijn reeds heel wat werken gestart en er werden tal van vergunningen afgeleverd. Men treedt dus dikwijls te laat op.

Op basis van een vraag om advies zou men die problemen eigenlijk kunnen voorkomen. Het is bijna een onmogelijke opdracht om alle vergunningen inzake stedenbouw van een advies afhankelijk te maken. Dat is volkomen uitgesloten.

Voortgaand op een voorstel van mevrouw Tyberghien, waarin op een

nogal onduidelijke manier het begrip graafwerken wordt aangegeven, stellen wij voor om bij artikel 48, waarin eigenlijk de meeste en de belangrijkste terreinbezettingen gebeuren, een bindend advies in te voeren. In feite is dit identiek dezelfde procedure die in artikel 26 wordt bepaald.

Dat is belangrijk. Immers, in artikel 48 gaat het vooral over de TGV-werken, eventuele pijpleidingen — waarbij meestal zeer belangrijke vondsten gebeuren — graafwerken voor waterbekkens, rioleringen enzovoort. Het zou dus zinvol zijn om eerst een gelijkaardige procedure te starten, zoals bepaald in artikel 26, maar dan alleen voor vergunningen die op basis van artikel 48 van de wet op de stedenbouw worden afgeleverd.

**De voorzitter** : De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, op het inhoudelijke vlak kan ik het amendement van de heer De Mol bijtreden. Ik denk echter dat het geen goed wetgevend werk zou zijn indien wij, als wetgever, de interne werking van de diensten van de Vlaamse Gemeenschap zouden gaan regelen.

Het spreekt voor zich dat deze diensten onderling communiceren wanneer niet wordt bepaald dat zij het advies moeten inwinnen. Ik denk dat, door in een aantal artikelen te bepalen welke gemachtigde moet worden geconsulteerd, de wetgeving wordt overladen.

Ik herhaal dat de heer De Mol op inhoudelijk vlak gelijk heeft maar ik vind dat wij, als wetgever, niet moeten detailleren hoe de administratie intern moet functioneren.

Ik heb er al problemen mee dat wij als wetgever ook zeggen dat in de Administratie een Instituut wordt opgericht. Zolang er geen **pararegionale** instellingen worden opgericht, behoort de interne organisatie voor adviesverlening tot de bevoegdheid van de uitvoerende macht. Ik denk dus dat wij de interne communicatie niet via de wet moeten bepalen. De burger heeft daaraan geen boodschap.

**De voorzitter** : De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol** : Mijnheer de voorzitter, ik wil er toch aan herinneren dat dit identiek dezelfde procedure is die in artikel 26 van dit decreet wordt voorgesteld. Zij geldt voor alle vergunningen wanneer het gaat over zones die men kent. Wanneer men geen kennis heeft van zones waar eventueel belangrijke archeologische vondsten zouden kunnen gebeuren, dan wordt via artikel 48 identiek dezelfde procedure aangewend die in artikel 26 is bepaald. Het is misschien niet nodig om artikel 48 te citeren, maar het is een bijzonder artikel waarbij het college van burgemeester en schepenen alleen een advies geeft, dus ook hier een advies geeft, terwijl de gemachtigde ambtenaar aflevert in strijd is met de andere artikelen en waarbij enkel een beroep mogelijk is bij de minister.

Het is alleen in gevallen waar belangrijke ingrepen op het terrein gebeuren dat dit in artikel 48 wordt voorzien.

Ik meen dat het de eerste plicht is van de Vlaamse Gemeenschap ten minste te proberen haar decreten door haar eigen administratie te doen naleven.

**De voorzitter** : De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, artikel 26 ligt ook al op de grens, van wat bij decreet kan worden geregeld.

**De voorzitter** : De minister heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, in de commissie werd de bezorgdheid aangaande dit artikel onder meer door mevrouw Tyberghien verwoord.

Ik heb gezegd dat de samenwerking van het departement Leefmilieu en Infrastructuur met het Instituut vanuit de dienst Monumenten en Landschappen met onder meer Ruimtelijke Ordening, vanzelfsprekend is en de regering bereid was hieromtrent een protocol op te stellen.

## Sauwens

Indien de Raad zou oordelen dat dit op een meer formele manier, zoals verwoord in het amendement van de heer De Mol, moet gebeuren heb ik daartegen geen bezwaar.

**De voorzitter** : De stemmingen over het artikel en het amendement worden aangehouden.

## HOOFDSTUK II

### Opgravingen en toevalsvondsten

#### Artikel 5

§ 1. Het is verboden zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van de Executieve of haar gemachtigde archeologische opgravingen of graafwerken met de bedoeling archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen, uit te voeren.

Indien de vergunning wordt geweigerd, opgeschort of ingetrokken, kan de aanvrager tegen deze beslissing beroep instellen bij de Executieve die uitspraak doet na de Raad te hebben gehoord.

De Executieve stelt de vergunningsprocedure en de beroepsprocedure vast.

§ 2. Het uitvoeren van prospecties zonder ingreep in de bodem is toegelaten, onverminderd de meldingsplicht zoals bepaald in artikel 7. Voor het uitvoeren van archeologische prospecties met ingreep in de bodem gelden de bepalingen die van toepassing zijn op de archeologische opgravingen.

§ 3. De Executieve bepaalt de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, de kwalificaties waarover de personen moeten beschikken die archeologische opgravingen uitvoeren en de procedure voor aanvraag, schorsing of intrekking van de vergunning.

Deze vergunning wordt afgeleverd voor een welbepaald archeologisch monument of archeologische zone en voor een welbepaalde termijn.

De aflevering van een vergunning wordt afhankelijk gemaakt van voor-

waarden die betrekking hebben op inzonderheid :

1° de noodzaak of wenselijkheid om het archeologisch monument of de archeologische zone voor de toekomst te bewaren ;

2° het belang van het archeologisch monument of de archeologische zone ;

3° de kwalificaties en de middelen waarover de aanvrager beschikt om de opgraving tot een goed einde te brengen ;

4° het sluiten van een schriftelijke overeenkomst tussen de vergunningaanvrager, de eigenaar en de gebruiker, die de vergoeding regelt voor eventuele schade en die de bestemming van de roerende archeologische monumenten regelt ;

5° de verbintenis door de vergunningaanvrager om binnen te bepalen termijnen interimverslagen en een volledig eindverslag bij de Executieve in te dienen en deze verslagen te publiceren ;

6° het aanvaarden door de vergunningaanvrager van een toezicht door het Instituut en de Raad, elk wat hun bevoegdheid betreft.

Bij artikel 5 werd een amendement ingediend door de heer De Seranno.

#### Artikel 5

In § 3, eerste lid op de vierde en de vijfde regel de woorden „en de procedure voor aanvraag, schorsing of intrekking van de vergunning” weglaten.

De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft er zelf reeds op gewezen dat enige verwarring mogelijk is.

In paragraaf 1 van artikel 5 staat expliciet dat het gaat over archeologische opgravingen. Er is vermeld : ik citeer : De Executieve stelt de vergunningsprocedure en de beroepsprocedure vast. Einde citaat. Dit

geldt uiteraard ook voor schorsing of intrekking.

Hetzelfde wordt nogmaals herhaald. Het gaat wellicht om een onjuister zinsconstructie, ik citeer : De Executieve bepaalt de algemene voorwaarden voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, – komma – de kwalificaties waarover de personen moeten beschikken die archeologische opgravingen uitvoeren en de procedure voor aanvraag, schorsing of intrekking van de vergunning. Einde citaat. Ik stel voor de laatste elf woorden te schrappen omdat het al in paragraaf 1 is vervat.

**De voorzitter** : De stemmingen over het artikel en het amendement worden aangehouden.

#### Artikel 6

De Executieve kan het uitvoeren van een opgraving tot algemeen nut verklaren en daartoe de tijdelijke bezetting van de gronden bevelen. Zij bepaalt de grenzen van deze gronden en de duur van de bezetting. Zij kan de voorwaarden bepalen waaronder intussen andere werken en handelingen op deze gronden mogen worden uitgevoerd, alsook kan zij het stilleggen van die werken en handelingen of een opschorting of intrekking van verleende verkavelings-, bouw- en exploitatievergunningen bevelen.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 7

Eenieder die, anders dan bij het uitvoeren van vergunde archeologische opgravingen, een goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een archeologisch monument betreft, is verplicht hiervan binnen drie dagen aangifte te doen bij het Instituut. Het Instituut stelt de eigenaar en de gebruiker, in geval zij niet de vinder zijn, en de betrokken gemeente(n) hiervan in kennis.

De gevonden archeologische monumenten en hun vindplaats moeten tot



## Voorzitter

de tiende dag na de melding in onveranderde toestand door de eigenaar, gebruiker en vinder bewaard blijven, beschermd worden tegen beschadiging of vernieling en toegankelijk gesteld worden voor onderzoek door het Instituut of zijn gemachtigde, zonder dat dit aanleiding kan geven tot het vorderen van enige schadevergoeding .

De termijn van tien dagen kan door de Executieve of haar gemachtigde ingekort worden na onderzoek of indien deze verplichting tot onverantwoord hoge kosten aanleiding zou geven, of verlengd worden.

De Executieve bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften die op de bij toevalsvondsten gevonden archeologische monumenten van toepassing zijn.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

### Artikel 8

Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Executieve of haar gemachtigde detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen. De Executieve stelt de vergunningsprocedure vast. Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 5 § 1 vergunde opgraving.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

### Artikel 9

Een vergoeding kan worden gevorderd voor eventuele schade, voor zover door de schade-eiser wordt bezwezen, voortvloeiend uit :

1° de toepassing van artikel 6 voor zover de stillegging van werken en handelingen of de opschorting van verleende verkavelings-, bouw- en

exploitatievergunningen dertig dagen overschrijdt ;

2° de intrekking van verleende verkavelings-, bouw- en exploitatievergunningen zoals vermeld in artikel 6 ;

3° de verlenging van de termijn van tien dagen zoals vermeld in artikel 7, voor zover de totale termijn dertig dagen overschrijdt.

De Executieve bepaalt de voorwaarden en de procedure voor het toekennen van deze vergoeding.

Schade voortvloeiend uit de toepassing van artikel 6 kan evenwel niet gevorderd worden wanneer de eigenaar en de uitvoerder van de werken tijdens dewelke de toevalsvondst gebeurde, zich niet van hun meldingsplicht hebben gekwetend.

Bij artikel 9 werd een amendement ingediend door de heer De Seranno.

### Artikel 9

Het tweede lid vervangen door de volgende bepaling :

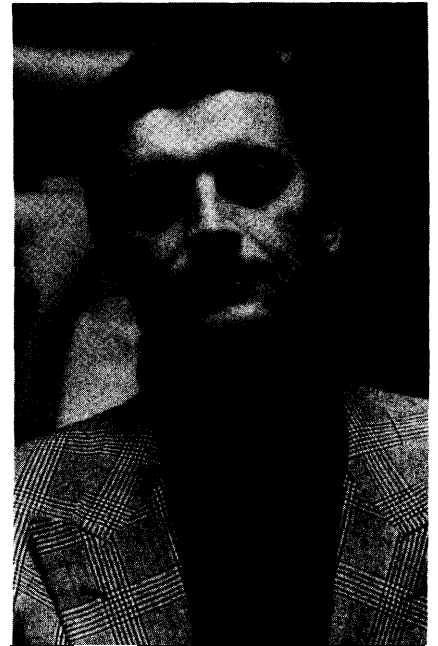
„De Executieve stelt die vergoeding onverwijld vast en keert ze dadelijk uit. Bij betwisting stelt de rechter de vergoeding vast. ”.

De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno :** Mijnheer de voorzitter, de minister zal zeker met mijn voorstel akkoord gaan. Het betreft schadevergoedingen. In artikel 9 staat, ik citeer : De Executieve bepaalt de voorwaarden en de procedure voor het toekennen van deze vergoeding. Einde citaat.

De Raad van State heeft hieromtrent de opmerking gemaakt dat het de Vlaamse Raad behoort de voorwaarden vast te leggen. Deze voorwaarden werden ingevuld onder 1, 2, 3 en ook in de laatste alinea.

Ik meen dat de tekst beter als volgt zou worden geformuleerd : De Executieve stelt die vergoeding onverwijld vast en keert ze dadelijk uit. Bij betwisting stelt de rechter de vergoeding vast. Einde citaat.



*Minister Johan Sauwens (VU) verdedigde in de Raad een ontwerp van decreet over monumenten en landschappen*

Ik denk dat dit een redelijk voorstel is met betrekking tot de rechtszekerheid ; **zoniet** bepaalt de Executieve zelf de voorwaarden. Ik meen dat het niet aan de uitvoerende macht is om die voorwaarden nog nader te specificeren. De schadevergoeding is trouwens reeds beperkt. Inderdaad, de eerste periode van 30 dagen moet de schadelijder zelf betalen. Ik meen dat het voorstel zoals ik het heb geformuleerd de goede formulering is.

**De voorzitter :** De minister heeft het woord.

**Minister J. Sauwens :** Zowel de procedure, de wijze van toekenning van de vergoeding, als de voorwaarden moeten ingevolge een besluit van de Executieve verder worden verfijnd en aangepast.

Ik verkies dus dat de tekst van dit artikel behouden blijft.

**De voorzitter :** De stemmingen over artikel 9 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

## Voorzitter

### HOOFDSTUK III

#### Instellingen

#### AFDELING 1

##### Vlaamse Archeologische Raad

#### Artikel 10

Er wordt een Vlaamse Archeologische Raad opgericht. Deze brengt desgevraagd of uit eigen beweging aan de Executieve advies uit over aangelegenheden die op het archeologisch patrimonium betrekking hebben. De Executieve bepaalt de samenstelling en de werking van de Raad.

— *Aangenomen.*

#### AFDELING 2

##### Instituut voor het Archeologisch Patrimonium

#### Artikel 11

Het Instituut heeft tot taak het beleid inzake inventarisatie, het beheer en de bescherming van het archeologisch patrimonium in het Vlaamse Gewest voor te bereiden en uit te voeren en zelf wetenschappelijk onderzoek en studies van dit archeologisch patrimonium te verrichten. Het voert daartoe de door de Executieve en dit decreet opgelegde opdrachten uit.

Het Instituut verleent aan de Raad medewerking bij de uitvoering van zijn taak en neemt tevens het secretariaat van de Raad waar.

De Executieve bepaalt de organisatie, de bevoegdheden en de werking van het Instituut.

— *Aangenomen.*

### HOOFDSTUK IV

#### Bescherming

#### AFDELING 1

#### Procedure

#### Artikel 12

§ 1. De Executieve maakt ontwerpen

van lijst op van de voor bescherming vatbare archeologische monumenten en zones. Zij besluit daartoe op eigen initiatief of op voorstel van het Instituut, de Raad, een provincie, een gemeente, een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke instelling of vereniging of een particulier.

§ 2. De ontwerpen van lijst bevatten :

— de benaming en de beschrijving van de te beschermen goederen ;

— de kadastrale nummers van de percelen waar die goederen zich bevinden ;

— een plan waarop die goederen nauwkeurig worden afgelijnd ;

— de vermelding van de eventuele plannen van aanleg die op die goederen betrekking hebben ;

— de redenen die tot de bescherming aanleiding geven ;

— de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften.

— *Aangenomen.*

#### Artikel 13

§ 1. De ontwerpen van lijst worden terzelfdertijd :

1° bij een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht van de eigenaars zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van opmaken van de ontwerpen van lijst ;

2° ter kennis gebracht van :

— de minister van Justitie indien het gaat om goederen die voor de eredienst bestemd zijn ;

— de Vlaamse minister(s) bevoegd voor ruimtelijke ordening, landinrichting, milieu, natuurbehoud, monumenten en landschappen en natuurlijke rijkdommen ;

— de provincie(s) waar de te beschermen goederen zich bevinden ;

— de gemeente(n) waar die goederen zich bevinden ;

— de Raad.

§ 2. In de kennisgeving aan de in § 1, 1° vermelde eigenaars wordt hen de verplichting medegedeeld binnen tien dagen na ontvangst de gebruikers bij een ter post aangetekende brief kennis te geven van de ontwerpen van lijst, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 36.

§ 3. De in § 1, 1° vermelde eigenaars geven bij een ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan het Instituut, binnen tien dagen na ontvangst van de betekening, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 36.

§ 4. De ontwerpen van lijst worden bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Bij artikel 13 werd een amendement ingediend door de heer De Seranno.

#### Artikel 13

In § 1 op de eerste regel na het woord „worden” de woorden „door de gemachtigde van de Executieve” invoegen.

De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, wat artikel 13 betreft vond de minister het vanzelfsprekend dat de Executieve of haar gemachtigde de kennisgevingen doet.

Voor mij is dat echter niet zo vanzelfsprekend. Immers, in artikel 26 bijvoorbeeld is er ook sprake van de gemachtigde ambtenaar van de Executieve.

**De voorzitter** : De stemmingen over artikel 13 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

#### Artikel 14

De rechtsgevolgen van de bescherming treden in werking vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 13 § 1 en § 2 en in ieder geval vanaf de publi-

## Voorzitter

katie bedoeld in artikel 13 § 4. De inschrijving op de ontwerpen van lijst, bedoeld in artikel 12, vervalt van rechtswege indien de Executieve geen besluit heeft genomen tot inschrijving op de lijsten, bedoeld in artikel 20, binnen de termijn van één jaar na de publikatie bedoeld in artikel 13 § 4.

— *Aangenomen.*

### Artikel 15

Binnen een maand na ontvangst van de in artikel 13 § 1 bedoelde kennisgeving zendt de gemeente haar gemotiveerd advies over de ontwerpen van lijst aan de Gouverneur van de provincie en aan de Executieve.

Binnen twee maanden na ontvangst van de in artikel 13 § 1 bedoelde kennisgeving brengt de provincie over de ontwerpen van lijst een gemotiveerd advies uit bij de Executieve.

Indien de in dit artikel bedoelde adviezen niet binnen de vastgestelde termijnen worden uitgebracht, worden zij geacht gunstig te zijn.

Bij artikel 15 werd een amendement ingediend door de heer De Seranno.

### Artikel 15

Het eerste lid vervangen door de volgende bepaling :

„Binnen een maand na ontvangst van de in artikel 13, § 1 bedoelde kennisgeving zendt het gemeentebestuur zijn gemotiveerd advies, samen met het proces van de ingediende bezwaren, over de ontwerpen van lijst aan de gouverneur van de betrokken provincie en aan de Executieve. ”.

De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, de artikels 15 en 16 moeten samen worden gelezen.

Voor artikel 16 wordt voorgesteld dat de betrokken eigenaars, gebruikers en belanghebbende derden die wor-

den aangeschreven dat zij bij de het gemeentebestuur of de Executieve hun opmerkingen kunnen indienen. Vermoedelijk moet zulks schriftelijk gebeuren. Volgens mij moeten de betrokkenen ook mondeling hun bezwaren kunnen uiten bij de lokale overheid.

Het is blijkbaar niet de bedoeling de belanghebbenden hierbij direct te betrekken. De Raad van State was van oordeel ter zake niet expliciet te verwijzen naar het college van burgemeester en schepenen en dat het niet behoorde tot de bevoegdheid van de Vlaamse Raad aan taakverdeling te doen binnen het gemeentebestuur.

Wel wens ik er op te wijzen dat wordt voorgesteld dat de ingediende stukken, met proces-verbaal waarin de opmerkingen zijn opgenomen, door de gemeente worden overgemaakt aan de provincie en aan de Vlaamse Executieve, samen met haar advies aangaande de geformuleerde bezwaren. Het gaat er dus om de zaken meer openbaar te maken en het formuleren van opmerkingen mogelijk te maken. Ik voeg er meteen aan toe dat het niet steeds om negatieve opmerkingen hoeft te gaan, integendeel.

**De voorzitter** : De stemmingen over artikel 15 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

### Artikel 16

Binnen twee maanden na ontvangst van de in artikel 13 § 1, § 2 en § 3 bedoelde kennisgeving kunnen de eigenaars en gebruikers en de belanghebbende derden bij de Executieve hun opmerkingen en bezwaren indienen.

Bij artikel 16 werd een amendement ingediend door de heer De Seranno.

### Artikel 16

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

### Artikel 16

Binnen twee maanden na ontvangst

van de in artikel 13, § 1, § 2 en § 3 bedoelde kennisgeving kunnen de eigenaars en gebruikers en de belanghebbende derden bij het gemeentebestuur of bij de Executieve hun opmerkingen en bezwaren indienen. ”.

De stemmingen over artikel 16 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

### Artikel 17

Het Instituut maakt ten behoeve van de Executieve een verslag op van de in de artikelen 15 en 16 bedoelde adviezen, opmerkingen en bezwaren en brengt daarover een gemotiveerd advies uit.

— *Aangenomen.*

### Artikel 18

De Executieve besluit, na advies van de Raad, tot opheffing van de inschrijving op de ontwerpen van lijst of tot inschrijving op de lijst van de beschermde archeologische goederen.

— *Aangenomen.*

### Artikel 19

De opheffing van de inschrijving op de ontwerpen van lijst wordt ter kennis gebracht en gepubliceerd overeenkomstig artikel 13.

— *Aangenomen.*

### Artikel 20

De Executieve maakt lijsten op van beschermde archeologische goederen. De lijsten omvatten :

— de geactualiseerde gegevens van artikel 12 § 2 ;

— de redenen die tot de bescherming doen besluiten ;

— de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften .

**De voorzitter** : De heer De Seranno heeft het woord.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, ik wil nog even ingaan op een aantal artikelen waarin wordt bepaald dat de betrokken eigenaars een wijziging in bezit moeten overmaken aan het Instituut. In een zin van een bepaald artikel komt trouwens tweemaal het woord administratie voor. De eerste keer bedoelt men de administratie van Registratie en Domeinen, de tweede keer gaat het om de administratie van de Vlaamse Executieve. Het gaat eigendomswijzigingen niet enkel om verkopen, maar er zijn ook de verervingen bij overlijdens. De overledene kan de administratie van het Instituut uiteraard niet meer meedelen wie de nieuwe eigenaars en/of vruchtgebruikers zijn. Bij de administratie van de Registratie der Domeinen krijgen de akten een vaste datum. Ze zijn tegenstelbaar aan derden bij overschrijving op het hypotheekkantoor. U kan de in artikel 13 bedoelde gegevens bekomen van de Ontvanger van de Registratie der Domeinen. Zowel het kadaster als de registratie der Domeinen hebben een fiscale bevoegdheid. Ik vind dat u ze niet nutteloos moet belasten met de mededeling die de belanghebbende moet doen aan uw administratie.

Artikel 20 bevat naar mijn oordeel een technische fout. De Executieve maakt lijsten op van beschermd archeologische goederen. Deze lijsten omvatten de geactualiseerde gegevens van artikel 12, paragraaf 2, maar moeten ook de lijsten van artikel 13, paragraaf 1 bevatten.

Ook deze lijsten moeten worden geactualiseerd. Het gaat hier over de lijsten van de eigenaars. Paragraaf 2 van artikel 12 handelt over de kadastrale nummers. Ik denk dat het goed zou zijn artikel 20 aan te houden teneinde een technische aanpassing te kunnen uitvoeren. De gegevens van artikel 12, paragraaf 1 en 2, en de gegevens van artikel 13, paragraaf 1, moeten worden geactualiseerd. Zal ik hiervoor een formeel amendement indienen ?

**De voorzitter** : Mijnheer De Seranno, ik raad u aan een formeel amendement in te dienen, zodanig dat de leden met kennis van zaken kunnen stemmen.

De minister heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, het is voor mij moeilijk om te antwoorden op opmerkingen en voorstellen van wijziging die hier mondeling worden toegelicht en waarvan ik geen schriftelijke mededeling heb ontvangen. Ik behoud mij dus het recht voor om in de loop van de volgende dagen daarover nog tussenbeide te komen.

Eigenlijk is dit geen goede werkwijze. Moet ik er nog aan herinneren dat dit ontwerp sinds februari in de bevoegde commissie werd besproken ? Nu word ik hier geconfronteerd met een aantal hoofdzakelijk technische opmerkingen die mij beter in de voorbije maanden zouden zijn meegedeeld.

Ik besef natuurlijk hoe moeilijk het soms is om commissievergaderingen bij te wonen nu de rechtstreekse verkiezing van de raden vooralsnog geen werkelijkheid is.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de minister, u kan toch zelf vaststellen dat artikel 12 handelt over de lijst van het kadaster en artikel 13 verwijst naar de eigenaars, terwijl men in artikel 20 dan weer spreekt van de geactualiseerde gegevens van de eerste lijst, maar niet over de geactualiseerde gegevens voor de eigenaars.

**Minister J. Sauwens** : Wij hebben het daarover uitvoerig in de commissie gehad.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de minister, er werd verklaard dat aan de commissiewerkzaamheden slechts vier leden deelnamen. Dus hebben wij zeker de plicht om een evaluatie van dit ontwerp in plenaire vergadering te maken.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer De Seranno, in de recent ontwikkelde uitvoerige rechtspraak van de Raad van State blijkt — wij zullen het er bij het volgende punt op de agenda ook over hebben — dat er een oplossing moet worden gevonden voor het probleem van de gegevens van het kadaster. Vandaar dat artikel 20 verwijst naar artikel 12.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de minister, ik zal mijn opmerking in

in de vorm van een vraag formuleren. Wanneer artikel 20 bepaalt : De Executieve maakt lijsten op van beschermd archeologische goederen. De lijsten omvatten : — de geactualiseerde gegevens van artikel 12 § 2..., einde citaat, en het hier voornamelijk gaat om de aanpassing van de namen van de eigenaars, zullen die geactualiseerde gegevens in de lijst bedoeld in artikel 12 worden opgenomen ?

**De voorzitter** : Mijnheer de minister, wenst u de stemming over dit artikel te reserveren aangezien de heer De Seranno geen amendement wenst in te dienen omdat het volgens hem uitsluitend om een technische aanpassing gaat ?

**De heer J. De Seranno** : Als die bepaling niet geldt voor de lijst van eigenaars vermeld in artikel 13, zal ik een amendement indienen zodanig dat de Raad zich ter zake zal kunnen uitspreken.

Artikel 20

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

„Artikel 20

De Executieve maakt de lijsten op van de beschermd archeologische goederen. De lijsten omvatten :

— de geactualiseerde gegevens van artikel 12, § 2 en van artikel 13, § 1, 1”;

— de redenen die tot de bescherming doen besluiten ;

— de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften.“.

**De voorzitter** : De stemmingen over artikel 20 en het amendement van de heer De Seranno worden aangehouden.

Artikel 21

De lijsten worden ter kennis gebracht en gepubliceerd overeenkomstig artikel 13 en de rechtsgevolgen van de bescherming treden in werking vanaf deze kennisgeving en in ieder geval vanaf de publikatie.

## Voorzitter

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

### Artikel 22

De Executieve besluit, na advies van de Raad, tot het geheel of gedeeltelijk opheffen of wijzigen van de lijsten van beschermde archeologische goederen.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

## AFDELING 2

### Rechtsgevolgen

#### Artikel 23

De besluiten tot inschrijving op de ontwerpen van lijst en tot inschrijving op de lijsten van de beschermde archeologische goederen zijn algemeen bindend. Er kan slechts van worden afgeweken in de door dit decreet bepaalde gevallen en vormen.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 24

§ 1. De Executieve bepaalt de algemene beschermingsvoorschriften voor beschermde archeologische goederen.

§ 2. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Executieve of haar gemachtigde :

1° beschermde archeologische goederen te verwijderen of hun toestand te wijzigen ;

2° graafwerken of terreinwijzigingen, inclusief wijzigingen van de **grondwater**tafel, uit te voeren in beschermde archeologische goederen, onverminderd de bepalingen van artikel 25 ;

3° archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren met de be-

doeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen.

§ 3. De Executieve stelt de vergunningsprocedure vast. De Executieve of haar gemachtigde kan aan de afgifte van een vergunning voorwaarden verbinden. De vergunning wordt verleend voor bepaalde werken, voor een bepaald archeologisch monument of voor een bepaalde **archeologische** zone en eventueel voor een bepaalde tijd of tot opschorting of opheffing van de vergunning.

§ 4. Deze vergunning wordt geacht ambtshalve te zijn verleend indien het gaat om handelingen en werken die tevens vergunningsplichtig zijn op grond van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw en die vergund zijn volgens de procedure en onder de voorwaarden zoals bepaald in artikel 26.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 25

De algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften mogen de bestaande exploitatie van de bossen en de bedrijfsvoering van een landbouwbedrijf niet belemmeren, zolang deze activiteiten de aanwezige archeologische monumenten niet beschadigen.

Het scheuren van terreinen, het eerste diepploegen van akkerland en de ontstronking van bosterreinen worden evenwel beschouwd als **terrein**wijzigingen zoals bedoeld in artikel 24 § 2, 2°.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 26

Voor alle vergunningen te verlenen op grond van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en de stedenbouw, die betrekking hebben op be-

schermde goederen, zijn alle vergunningsverlenende instanties alsmede de gemachtigde ambtenaar van het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening ertoe gehouden binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier advies in te winnen bij de krachtens dit decreet aangewezen gemachtigde van de Executieve. Deze brengt binnen dertig dagen vanaf de datum van ontvangst van de adviesaanvraag bij hen een bindend advies uit.

Dit bindend advies kan nadere voorwaarden opleggen en voorschriften bevatten ter bescherming van het archeologisch patrimonium.

Bij ontstentenis van een binnen de voorgeschreven termijn overgezonden advies wordt dit geacht gunstig te zijn.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 27

Bij overdracht van een beschermd onroerend archeologisch goed of van een op dergelijke goed betrekking hebbend zakelijk recht, moet de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld goed beschermd is en welke de algemene en bijzondere beschermingsvoorschriften zijn en deze overdracht meedelen aan het Instituut.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

#### Artikel 28

Het Instituut houdt een register van beschermde archeologische goederen. De Executieve stelt de inrichting van het register vast en regelt de beveiliging van de informatie die het bevat.

Afschriften van het register berusten bij de provincie(s), de gemeente(n), het kadaster en de bewaarder der hypotheek, elk voor hun ambtsgebied.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Beheer en subsidiëring

Artikel 29

De ambtenaren van het Instituut en andere door de Executieve of haar gemachtigde aangewezen personen hebben, wanneer dit voor een goed beheer van het archeologisch patrimonium noodzakelijk is, toegang tot de terreinen waar zich archeologische monumenten kunnen bevinden, woningen uitgezonderd.

Geen opmerkingen ?

– *Aangenomen.*

Artikel 30

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, hebben de provinciegouverneur, de burgemeester, alsook de daartoe door de Executieve aangewezen ambtenaren toegang tot de beschermde goederen om alle nodige opsporingen en vaststellingen van overtredingen van dit decreet te verrichten.

Geen opmerkingen ?

– *Aangenomen.*

Artikel 31

Werken die worden uitgevoerd of handelingen die worden verricht in strijd met de beschermingsvoorschriften, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van de Executieve of haar gemachtigde, kunnen worden stilgelegd of belet door de in artikel 30 genoemde personen, op eigen initiatief of op bevel van de Executieve of haar gemachtigde, zo nodig door het leggen van de zegels en inbeslagname van de werk- en voertuigen en met behulp van de openbare macht.

Geen opmerkingen ?

– *Aangenomen.*

§ 1. De Executieve kan financiële bijdragen verlenen voor het uitvoeren van archeologische opgravingen.

§ 2. De Executieve kan financiële bijdragen verlenen voor het uitvoeren van instandhoudings-, beveiligings-, beheers- en herstelwerken aan beschermde goederen, die worden ondernomen door of op initiatief van regionale en lokale openbare besturen, publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren.

§ 3. De bijdragen bepaald in § 2 hebben betrekking op het totale bedrag van de uitgaven voor werken die rechtstreeks verband houden met het archeologisch belang van de beschermde goederen.

§ 4. De Executieve omschrijft de aard van de werken bepaald in § 2 en van de kosten die geheel of gedeeltelijk voor een bijdrage in aanmerking komen, bepaalt de algemene voorwaarden, de samenstelling van het dossier en stelt de procedure vast.

§ 5. De verdeling der kosten voor de werken bepaald in § 2 wordt vastgesteld als volgt :

1° voor werken ondernomen door of op initiatief van regionale openbare besturen :

Vlaams Gewest : 60 % ;  
provincie : 40 % .

2° voor werken ondernomen door of op initiatief van lokale openbare besturen :

Vlaams Gewest : 60 % ;  
provincie : 20 % ;  
gemeente : 20 % .

3° voor werken ondernomen door of op initiatief van andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen of particulieren :

Vlaams Gewest : 60 % ;  
provincie : 20 % ;  
gemeente : 7,5 % ;  
initiatiefnemer : 12,5 % .

Geen opmerkingen ?

– *Aangenomen.*

Met betrekking tot de toevalsvondsten kan tussen het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Executieve of haar gemachtigde, en de eigenaar van het terrein en de vinder een overeenkomst worden gesloten die de bestemming van de roerende archeologische monumenten regelt, onverminderd de rechten van de vinder en de eigenaar van het terrein, zoals bepaald door de artikelen 552 en 716 van het Burgerlijk Wetboek.

Deze overeenkomst kan tevens de overdracht van de roerende archeologische monumenten naar een openbare verzameling bepalen en de eventuele vergoeding die daarvoor aan de eigenaar en de vinder wordt toegekend.

Geen opmerkingen ?

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VI

Strafbepalingen

Artikel 34

Onverminderd de toepassing van de bij het Strafwetboek of bij andere wetten of decreten bepaalde straffen, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 100 tot 50.000 frank of met één van deze straffen :

1° de eigenaar en de gebruiker die nalaten de bepalingen na te leven van artikel 4 § 2 ;

2° hij die zonder of in strijd met de bij artikel 5 § 1 bepaalde vergunning opgravingen of graafwerken verricht met het doel archeologische monumenten te ontdekken of te onderzoeken ;

3° hij die archeologische prospecties met ingrepen in de bodem uitvoert zonder of in strijd met een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 5 § 2 ;

4° hij die verzuimt de algemene voorwaarden na te leven voor het uitvoeren van archeologische opgravingen, opgelegd krachtens artikel 5 § 3 ;

## Voorzitter

5° hij die zich verzet tegen het bevel tot tijde bezetting van de gronden, zoals bepaald in artikel 6 ;

6° hij die nalaat aangifte te doen overeenkomstig artikel 7 ;

7° de eigenaar en de gebruiker die nalaten de nodige bewarings- en beschermingsmaatregelen te nemen, bepaald in artikel 7 ;

8° hij die zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 8 een detector gebruikt om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen ;

9° hij die nalaat de beschermingsvoorschriften na te leven bepaald in de artikelen 12 § 2, artikel 20 en artikel 24 ;

10° de eigenaar die nalaat de kennisgeving te doen overeenkomstig artikel 13 § 2 en § 3 en artikel 21 ;

11° hij die zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning overeenkomstig artikel 24 § 2 en § 3 verboden werken en handelingen verricht ;

12° de instrumenterende ambtenaar die nalaat de vermelding in de overdrachtsakte in te schrijven en de overdracht te melden aan het Instituut overeenkomstig artikel 27 ;

13° hij die de toegang weigert aan ambtenaren van het Instituut en andere door de Executieve of haar gemachtigde aangewezen personen overeenkomstig de artikelen 29 en 30 ;

14° hij die zich verzet tegen het stilleggen of beletten van verboden werken en handelingen overeenkomstig artikel 31.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

## Artikel 35

De bepalingen van het eerste boek van het Strafwetboek, met inbegrip van de artikelen 66, 67, 69, tweede lid en 85 zijn van toepassing op de bij artikel 18 bepaalde misdrijven.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

## Artikel 36

Bij elk vonnis van veroordeling wordt bevel gegeven tot het terugbrengen en het herstel van de beschermde goederen in hun vroegere toestand of uitzicht en dit op kosten van de veroordeelde, onverminderd de schadeloosstelling.

Bij het verstrijken van de in het vonnis vastgestelde termijn kan de Executieve of haar gemachtigde de werken op kosten van de veroordeelde laten uitvoeren.

Indien herstel niet mogelijk is, kunnen op vordering van de Executieve of haar gemachtigde aanpassingswerken worden bevolen.

Geen opmerkingen ?

— *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen donderdag 24 juni om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

---

---

## ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972 – 307 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

### Algemene bespreking

**De voorzitter** : Aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Mol, verslaggever, heeft het woord.

**De heer J. De Mol**, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal pogen een kort verslag van deze bespreking te geven, waaruit zal blijken dat het hier eigenlijk om een nooddecreet gaat.

Bij decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten wordt de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van de monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, voor wat betreft de monumenten, opgeheven.

De procedure voor de landschappen blijft echter dezelfde. Tot op heden is geen nieuw decreet tot bescherming van landschappen door de Vlaamse Raad goedgekeurd.

De recente rechtspraak van de Raad van State met betrekking tot de wet van 7 augustus 1931 houdt in dat, onafgezien van het feit of de administratie alle middelen uitput om de juiste eigendomstoestand te kennen, het niet betekenen van één eigenaar of van de juiste eigenaar een voldoende aanleiding is tot de vernietiging van de bescherming. Bovendien is de administratie verplicht om aan alle eigenaars het volledige administratieve dossier te betekenen, wat een enorme financiële inspanning van het Vlaamse Gewest met zich meebrengt.

Teneinde op een behoorlijke wijze de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van de landschappen te kunnen toepassen, is het nodig om deze procedure aan te passen.

In deze optiek moet het decreet als een juridische tussenoplossing worden beschouwd. Het is een nooddecreet dat kan worden toegepast tot een volledig herzien decreet kan worden goedgekeurd.

Het ontwerp van decreet poogt de maximale haalbaarheid van de administratieve handeling van de bescherming als landschap te verzoenen met de belangen van de eigenaars. Daarom wordt bepaald de eigendomstoestand te betekenen zoals bekend bij de administratie van de BTW, Registratie en Domeinen, overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot de bescherming van monumenten stads- en dorpsgezichten op het ogenblik van de beslissing van de minister. Aangezien het opzoeken van deze gegevens voor honderden eigenaars verschillende maanden kan duren,

## De Mol

wordt, ter vrijwaring van het landschap, reeds eerder aan de openbare besturen betekend zodat deze rekening kunnen houden met de beslissing van de minister. Gelet op de termijn noodzakelijk voor de verificatie van de eigendomstoestand en het vereiste advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen na de behandeling van de opmerkingen en bezwaren, wordt de termijn gedurende dewelke de rechtsgevolgen voorlopig van toepassing zijn, verlengd van 9 maanden tot 1 jaar, ingaande op de datum van betekening aan de openbare besturen.

Vanzelfsprekend zijn de rechtsgevolgen voor de eigenaars slechts tegenstelbaar, op het ogenblik dat ze van de beslissing van de minister in kennis worden gesteld.

Eenzijds wonen vaak de eigenaars van onroerende goederen in voor bescherming vatbare landschappen niet in de buurt van het landschap zelf, zodat zij niet via een openbaar onderzoek vanwege de gemeente in kennis kunnen worden gesteld van de beslissing van de minister. Anderzijds hebben ook omwonenden die geen eigenaar zijn het recht om hun opmerkingen te formuleren met het oog op de bescherming van het voor bescherming vatbare landschap.

Vandaar wordt in het ontwerp van decreet een dubbele bekendmakingsprocedure voorzien : enerzijds aanplakken en een openbaar onderzoek door de gemeente en anderzijds de individuele betekening van de eigenaars.

Aangezien de eigendomstoestand zoals bekend bij de administratie van de BTW, Registratie en Domeinen niet altijd juist is en de toestand tijdens de beschermingsprocedure drastisch kan veranderen, is in het ontwerp van decreet een meldingsplicht voor de vroegere eigenaars, en voor instrumenterende ambtenaren, waaronder ook de notarissen, bij overdracht voorzien, zodat een gebeurlijke overdracht of een foute betekening op basis van verkeerde gegevens

van deze administratie geen aanleiding kan geven tot vernietiging van de bescherming vermits de correctie kan worden aangebracht in de loop van de beschermingsprocedure.

Het voorliggende ontwerp van decreet moet beletten dat een aantal belangrijke beschermingen ongedaan worden gemaakt door eigenaars die geholpen worden door een aantal advocaten, die zeer handig gebruik maken van het bestaande juridisch vacuüm. Men is er zich terdege van bewust dat de beschermingsbesluiten een aantal verplichtingen opleggen aan de eigenaars, die een aantasting zijn van zijn subjectieve rechten. Een bescherming resulteert steeds in een aantasting van het absolute eigendomsrecht.

Eigenaars moeten van erfdiensbaarheid kunnen in kennis worden gesteld.

Bij overdracht van bepaalde landschappen naar een nieuwe eigenaar, moet de bekendmaking gebeuren op straffe van nietigheid van de rechtshandeling. Een bepaald lid heeft op dat ogenblik verwezen naar de Franse wet Espaces Naturels Sensibles en zich afgevraagd waarom er geen sancties zijn voorzien. Deze wet werd gepubliceerd in het Supplément Spécial 85.31bis, Le Moniteur N.31-2 août 1985.

Een ruime discussie heeft dan plaats gehad in de commissie over de strafbepalingen. Dit decreet verwijst trouwens uitdrukkelijk naar artikel 23 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972. De bekendmaking van de beschermingsbesluiten gaf eveneens aanleiding tot een ruime discussie, omdat het bij een bescherming gaat om veel verschillende eigenaars die niet altijd over de juiste gegevens beschikken. Dit decreet wil via een dubbele procedure voorkomen dat beschermingsprocedures via een annulatieverzoek langs de Raad van State ongedaan worden gemaakt.

De commissie besteedde twee vergaderingen aan dit ontwerp van decreet dat terecht als een nooddecreet mag

worden beschouwd. Het ontwerp is niet geamendeerd in de commissie en werd goedgekeurd met zeven stemmen bij één onthouding. Zelf dien ik nu nog enkele amendementen in die van taalkundige aard zijn. Het is hoogtijd dat het woord klasseren uit ons taalgebruik wordt geweerd. Reeds in 1983 wees ik de toenmalige minister Poma daar al op en hij antwoordde me dat er een decreet op handen was dat met die opmerking rekening zou houden. Het lijkt mij vanzelfsprekend dat decreten in correct Nederlands worden opgesteld.

**De voorzitter :** Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, ik dank de verslaggever voor zijn volledig verslag van de commissiewerkzaamheden. Wat zijn opmerking over het taalgebruik betreft, heeft hij gelijk. In correct Nederlands spreekt men natuurlijk van beschermen en niet van klasseren. Ik stel echter voor zijn amendementen niet te aanvaarden, omdat we anders bij het wijzigen van de wet van 1931, wat in de loop van deze week zal gebeuren, met een verschillend terminologie zullen worden geconfronteerd en dit enkel maar verwarring zou stichten. In het belangrijke landschapsdecreet dat momenteel voor advies bij de Raad van State is, hebben wij altijd de term beschermen gebruikt in de plaats van klasseren.

**De voorzitter :** Vraagt nog iemand het woord ?

Aangezien niemand nog het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

## Artikelsgewijze bespreking

**De voorzitter :** Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.



## Voorzitter

### Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

#### — Aangenomen.

### Artikel 2

Artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, wordt vervangen door de volgende bepaling :

#### „Artikel 1

§ 1. De Vlaamse Executieve stelt een voorstel tot rangschikking als landschap vast.

§ 2. Het voorstel bevat inzonderheid :

1° de benaming van het landschap en een plaatsbeschrijving ;

2° een opsomming van de op te leggen erfdiensbaarheden van openbaar nut ;

3° een plan als bijlage dat de grenzen van het landschap bepaalt en eventueel het gebruik van het geheel of een gedeelte van de gronden aangeeft.

§ 3. Het voorstel en het dossier worden gelijktijdig bij aangetekend schrijven :

1° ter advies voorgelegd aan de bestuurlijke entiteiten bevoegd voor ruimtelijke ordening, landinrichting, natuurbehoud en aan de betrokken gemeente(n) en provincie(s). Deze adviezen worden binnen zestig dagen na ontvangst uitgebracht, zoniet worden ze geacht gunstig te zijn ;

2° bij de betrokken gemeente(n) neergelegd voor het openen van een openbaar onderzoek en het opstellen van een proces-verbaal waarin de opmerkingen en bezwaren worden opgenomen. Een bericht omtrent het openbaar onderzoek wordt aangeplakt bij de toegangswegen van het landschap zoals aangeduid op het plan. Het openbaar onderzoek gaat in ten laatste vijftien dagen na ont-

vangst van de betekening en duurt dertig dagen. Tijdens het openbaar onderzoek zal het voorstel en het dossier ter inzage liggen bij de betrokken gemeente(n). Bij het verstrijken van de termijn wordt het openbaar onderzoek door de gemeente(n) afgesloten. Binnen de vijftien dagen na het afsluiten zenden zij hun proces-verbaal over aan de betrokken buitendienst van de bestuurlijke entiteit bevoegd voor monumenten en landschappen, hierna te noemen de administratie.

§ 4. Het voorstel wordt bij uittreksel in het Belgische Staatsblad gepubliceerd.

§ 5. De administratie betekent het voorstel aan de eigenaars, vruchtgebruikers, erfpachthouders en opstalhouders zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van het voorstel. Zij kunnen hun opmerkingen en bezwaren indienen bij de administratie binnen een termijn van dertig dagen vanaf de datum van betekening. Gedurende deze termijn ligt het dossier ter inzage op de administratie gedurende deze periode.

§ 6. Binnen tien dagen na ontvangst van het voorstel delen de personen die er overeenkomstig § 5 van werden in kennis gesteld, het bij ter post aangetekende brief mee aan de huurders of de bewoners, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 23.

§ 7. De personen die overeenkomstig § 5 in kennis werden gesteld geven bij ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan de administratie, binnen tien dagen na ontvangst van de betekening, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 23. De nieuwe eigenaars, vruchtgebruikers, erfpachthouders en opstalhouders worden op hun beurt betekend overeenkomstig § 4.

§ 8. Bij overdracht van zakelijke rechten op een onroerend goed gelegen in een landschap voorgesteld voor rangschikking, moet de instru-

menterende ambtenaar in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld onroerend goed binnen een voorstel tot rangschikking ligt en deze overdracht meedelen aan de administratie.

§ 9. Na afloop van de in de § 5,6 en 7 bepaalde procedure wordt het voorstel tot rangschikking aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van het Vlaamse Gewest voor een met redenen omkleed advies overgezonden.

§ 10. De Vlaamse Executieve besluit tot de definitieve rangschikking als landschap.

§ 11. Het besluit tot rangschikking als landschap wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en betekend aan de openbare besturen vermeld in § 3 en aan de eigenaars, vruchtgebruikers, erfpachthouders en opstalhouders zoals bekend bij de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen op de datum van dit besluit. Het besluit wordt overgeschreven op het kantoor van de hypotheekbewaarder.

§ 12. De personen die overeenkomstig § 11 in kennis werden gesteld, geven bij ter post aangetekende brief kennis van de betekening aan de huurders of de bewoners, binnen tien dagen na ontvangst ervan op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 23 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

§ 13. De personen die overeenkomstig § 11 in kennis werden gesteld, geven bij ter post aangetekende brief kennis van de eventuele gewijzigde eigendomstoestand aan de administratie, binnen tien dagen na ontvangst van de betekening, op straffe van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het herstel en de schadeloosstelling zoals bepaald in artikel 23 van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

§ 14. Bij overdracht van zakelijke rechten op een onroerend goed gelegen in een gerangschikt landschap

## Voorzitter

moet de instrumenterende ambtenaar in de overdrachtsakte vermelden dat bedoeld onroerend goed binnen een gerangschikt landschap ligt en deze overdracht meedelen aan de administratie.“.

Bij artikel 2 zijn er amendementen van de heer De Mol die luiden als volgt :

### Artikel 2

A. In het voorgestelde artikel 1 in § 1 op de eerste en de tweede regel het woord „rangschikking” vervangen door het woord „bescherming”.

B. In het voorgestelde artikel 1 in § 9 op de tweede regel het woord „rangschikking” vervangen door het woord „bescherming”.

C. In het voorgestelde artikel 1 in § 10 op de tweede regel het woord „rangschikking” vervangen door het woord „bescherming”.

D. In het voorgestelde artikel 1 in § 11 op de eerste regel het woord „rangschikking” vervangen door het woord „bescherming”.

E. In het voorgestelde artikel 1 in § 14 op de tweede regel het woord „gerangschikt” vervangen door het woord „beschermd”.

De **heer J. De Seranno** : Mijnheer de voorzitter, in artikel 2, dat het artikel 1 van de wet van 7 augustus 1931 wijzigt, lezen wij onder paragraaf 3 : Het voorstel en het dossier worden gelijktijdig bij aangetekend schrijven : . . . en onder paragraaf 4 : Het voorstel wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Einde citaat. Mag ik besluiten dat de publikatie in het Belgisch Staatsblad gelijktijdig gebeurt met de betekening, wat toch niet direct uit de tekst van paragraaf 4 kan worden afgeleid.

**Minister J. Sauwens** : Het is materieel onmogelijk dat de publikatie in het Belgisch Staatsblad altijd gelijktij-

dig met de andere formaliteiten gebeurt. Mijnheer De Seranno, de rechtszekerheid waar het u om te doen is, wordt wel gewaarborgd door een andere bepaling, namelijk door artikel 3 dat het vroegere artikel 12 vervangt. Daarin staat namelijk : De rechtsgevolgen gelden erga omnes vanaf de publikatie in het Belgisch Staatsblad tot de datum waarop de in paragraaf 1 bepaalde termijn afloopt. Einde citaat.

**De heer J. De Seranno** : Er moet toch de voorkeur aan gegeven dat de publikatie in het Belgisch Staatsblad tegelijkertijd gebeurt of zelfs voordien.

**Minister J. Sauwens** : Het spreekt vanzelf dat de publikatie in het Belgisch Staatsblad zo vlug mogelijk moet gebeuren, maar dit als dusdanig in de wet schrijven zou heel wat juridische problemen opleveren. Materieel is het niet altijd mogelijk de datum te bepalen waarop deze uittreksels worden gepubliceerd.

**De heer J. De Seranno** : Mijnheer de minister, ik vertrouw erop dat het uw bedoeling is deze uittreksels op tijd en zelfs voordien te publiceren.

**De voorzitter** : De stemmingen over artikel 2 en de amendementen op dit artikel worden aangehouden.

### Artikel 3

Artikel 12 van dezelfde wet, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972 en gedeeltelijk opgeheven bij decreet van 3 maart 1976, wordt vervangen door de volgende bepaling :

#### „Artikel 12

§ 1. Vanaf de betekening van het voorstel tot rangschikking aan de openbare besturen bepaald in artikel 1, § 3 zijn al de uitwerkselen van de rangschikking voorlopig van toepassing gedurende een periode van 1 jaar.

§ 2. Voor de personen bedoeld in § 5 zijn al de uitwerkselen van de rangschikking voorlopig van toepassing vanaf hun betekening tot de datum

waarop de in § 1 bepaalde termijn afloopt.

§ 3. De rechtsgevolgen gelden erga omnes vanaf de publikatie in het Belgische Staatsblad tot de datum waarop de in § 1 bepaalde termijn afloopt.“.

Bij artikel 3 werd een amendement ingediend door de heer De Mol dat luidt als volgt :

“in paragraaf 1 van artikel 12 wordt het zinsdeel “het voorstel tot rangschikking” vervangen door “het voorstel tot bescherming”.

in paragraaf 1 van artikel 12 wordt het zinsdeel “de uitwerkselen van de rangschikking” vervangen door “de uitwerkselen van de bescherming”. ”

De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol** : Mijnheer de minister, u heeft opgemerkt dat ik dit beperkte gedeelte van het decreet wens te wijzigen terwijl ik de andere bepalingen van het decreet ongemoeid laat.

Wij kunnen weliswaar de terminologie in alle artikelen wijzigen. Met deze amendementen wil ik echter enkel vermijden dat de wijziging van sommige bepalingen weer op de lange baan wordt geschoven.

In 1983 heeft de toenmalige minister Poma mij precies hetzelfde antwoord gegeven. Na tien jaar meende ik dat het tijd werd om onmiddellijk het correcte taalgebruik in het decreet toe te passen. Op het gebied van de interpretatie bestaat er geen enkel probleem omdat de inhoud van het artikel door de wijziging van bepaalde woorden niet wordt gewijzigd.

**De voorzitter** : Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : De Raad van State is ter zake zeer duidelijk : dit soort van terminologie kan uitsluitend artikel per artikel worden gewijzigd. Vandaag behandelen wij slechts enkele artikelen. Gezien wij ook hier de continuïteit van bestuur betrachten en wij niet weten wanneer wij het advies van de Raad van State kunnen verwachten voor het grote land-

## Sauwens

schapsdecreet, is het niet opportuun de terminologie van dit beperkt aantal artikelen te wijzigen. Dit zou immers enkel aanleiding geven tot verwarring. Ik stel voor om deze amendementen niet goed te keuren.

**De voorzitter** : De stemmingen over artikel 3 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

### Artikel 4

Artikel 21 van dezelfde wet wordt aangevuld met een punt 6, luidend als volgt :

„6. Hij die kwaadwillig de bij artikel 1, §§ 6, 7, 8, 12, 13 en 14 voorgeschreven kennisgeving verzuimt. ”.

— *Aangenomen.*

### Artikel 5

De onder de bij de inwerkingtreding van dit decreet geldende regeling van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, gewijzigd bij decreet van 13 juli 1972, begonnen procedures tot rangschikking worden overeenkomstig de regeling voortgezet.

De besluiten tot rangschikking genomen met toepassing van dezelfde wet behouden hun rechtskracht tot zij met toepassing van dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Bij artikel 5 werd eveneens een amendement ingediend door de heer De Mol in dezelfde zin.

### Artikel 5

In het eerste lid op de vierde regel het woord „**rangschikking**” vervangen door het woord „**bescherming**”.

De stemmingen over artikel 5 en het amendement op dit artikel worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen donderdag 24 juni om 16

uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

---

## INTERPELLATIES (Regl. art. 89)

### **Interpellatie van de heer D. Ramoudt tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer**

**De voorzitter** : Aan de orde is de interpellatie van de heer Ramoudt tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer.

De heer Ramoudt heeft het woord.

**De heer D. Ramoudt (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, na de regionalisering van belangrijke bevoegdheidspakketten kan Vlaanderen zich niet langer verschuilen achter de noodzakelijke instemming van de Waalse coalitiepartners. De staatshervorming gaf Vlaanderen een eigen stem, een eigen beleid, een eigen visie.

De mogelijkheden voor het realiseren van een beleid dat gericht is op de burger en niet langer op de eigen profilering van het partijpolitieke establishment, zijn voorhanden. De Vlaamse regering beschikt echter blijkbaar niet over genoeg durf — of visie — om een publiekgericht beleid te ontwikkelen.

De huidige toestand van het gemeenschappelijk vervoer in Vlaanderen laat te wensen over en geeft de huidige coalitie geen enkele reden om fier te zijn over zichzelf. Nog steeds zijn het aanbod en de kwaliteit van het openbaar vervoer ondermaats en geldverslindend. Het principe als we er maar genoeg geld in stoppen, dan zal het wel in orde komen, functioneert niet.

Het principe als we maar een aparte

instelling of organisatie oprichten, dan zal het wel lukken, gaat ook niet meer op.

Ondertussen betaalt de Vlaamse burger steeds meer belastingen waarvoor hij steeds minder in de plaats krijgt. De Vlaamse burger kan dit niet langer aanvaarden. Of moet hij wachten tot 2002, het wonderjaar waarin alles naar wens zal verlopen ?

Waarschijnlijk zal de burger echter niet zo lang wachten en u bij de volgende verkiezingen de rekening presenteren voor dit wanbeleid. Onze infrastructuur is verouderd en brengt de veiligheid van de weggebruiker steeds meer in het gedrang.

De regionalisering van vele bevoegdheidspakketten heeft deze coalitie de middelen aangereikt om een echt beleid te ontwikkelen.

De liberalen hebben steeds gepleit voor een liberalisering van het openbaar vervoer, omdat dit de enige manier is om een betaalbare en efficiënte vorm van vervoer te bereiken. Het zal nu toch wel voor iedereen duidelijk zijn dat het monopoliseren van bepaalde gemeenschapstaken geen garantie biedt voor service en kwaliteit.

Wij hebben bij de bespreking van het decreet op de Vlaamse Vervoermaatschappij reeds uitdrukkelijk gezegd dat de overheid zelf niet in staat is om deze taken naar behoren te vervullen. Wij hebben bij deze besprekingen meermaals gepleit voor een de-monopolisering van de exploitatie van het gemeenschappelijk vervoer.

De feiten geven ons gelijk. Indien wij een tevredenheidsindex zouden invoeren inzake het openbaar vervoer, dan zou de overheid een onvoldoende krijgen. Voor deze coalitie vind ik dat niet zo erg, het is echter schrijnend dat de gebruiker nog steeds de dupe is van het non-beleid van deze regering. Het is bedroevend dat u, mijnheer de minister, geen enkele schroom heeft om elk jaar opnieuw belastinggeld aan te wenden voor initiatieven die de doelstellingen nooit zullen kunnen bereiken.

Het verheugt mij echter dat het pri-

## Ramoudt

vatiseringsdebat blijkbaar meer en meer bespreekbaar wordt. Maar u, mijnheer de minister, moet toch niet wachten op het grote **privatiseringsdebat**. De bestaande reglementering laat toch toe nu al impulsen te geven tot de verdere liberalisering van bepaalde exploitatienetten.

Wat er tot op heden gebeurt met bijvoorbeeld de exploitatie van bijzondere vormen van vervoer tart toch alle verbeelding. De Vlaamse Vervoermaatschappij wordt zelfs nog beloofd voor haar onbekwaamheid. Ze krijgt de initiatieven van de **privé-ondernemingen** zo maar in de schoot geworpen.

Ze kan immers voor wat betreft de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer contracten voor onderneming in pacht sluiten en, meer nog, ze kan de contractplicht zelfs afpersen. Dit is natuurlijk een subtiele vorm van liberalisering, maar ik meen toch dat de Vlaamse Vervoermaatschappij iets te ver gaat wanneer ze in deze contracten een vergoeding inschrijft per betaalde bus-kilometer en per afzonderlijke reisweg, bovendien nog vermeerderd met de belasting op de toegevoegde waarde.

Deze vergoeding, die in feite wordt opgelegd aan de private ondernemer met het oog op de monopoliepositie van de Vlaamse Vervoermaatschappij, staat in schril contrast met de nood aan een werkelijke liberalisering van het gemeenschappelijk vervoer.

Wat gebeurt er in de realiteit? Vaak worden bijzondere autobusdiensten met veel zweet en zin voor initiatief uit de grond gestampt en rendabel gemaakt door **privé-ondernemers**, die er bovendien ook financieel zwaar in geïnvesteerd hebben. Precies op dat ogenblik laat de Vlaamse Vervoermaatschappij haar naar onze mening voorbijgestreefde en illegale monopolierechten gelden en eist ze deze dienst op, ze deprivatiseert ze dus. Het valt zelfs voor dat men de diensten van de **privé-ondernemers** gewoon afpakt om ze aan andere

pachters, aan lagere en verlieslatende prijzen door te geven. Vlaanderen is het enige land in de wereld waar men vervoer nog nationaliseert in plaats van te privatiseren.

Door dergelijke wantoestanden worden de **privé-ondernemers** ontmoedigd en weigeren ze nog inspanningen te doen in de richting van nieuwe diensten, die dan toch onder de **monopolieregels** vallen. Op die manier worden **degenen** die het best zijn geplaatst om iets te verhelpen aan de dagelijks terugkerende **verkeersellende**, door de overheid de facto verhinderd hun job volwaardig uit te oefenen.

Vlaanderen is goed op weg om inzake gemeenschappelijk vervoer het meest achterlijke land van Europa te worden, alleen maar omdat de overheid een negentiende-eeuws aanhoudend monopolierecht in stand wil houden.

Mijnheer de minister, ik wens u dan ook volgende vragen te stellen.

Ten eerste, overweegt u de afschaffing van deze monopolierechten en de daaraan verbonden vergoedingen bij contracten voor de onderneming in pacht van de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer? Indien u dit niet van plan zijt, waarom dan niet?

Ten tweede, welke maatregelen overweegt u om de private ondernemers ertoe aan te sporen opnieuw initiatieven te nemen voor het gemeenschappelijk vervoer?

Ten derde, wat is uw standpunt over een liberalisering van het gemeenschappelijk vervoer ten einde de werknemer een **valabel** alternatief te kunnen bieden voor het woon-werkverkeer en ten einde het verkeersprobleem ten dele te kunnen oplossen?

Ten vierde, de in regie uitgevoerde diensten toevertrouwen aan **privé-ondernemingen** is een mogelijkheid om het openbaar vervoer te liberaliseren. Wat is uw mening hierover? (*Applaus bij de VLD*)

**De voorzitter** : De heer De Mol heeft het woord.

## De heer J. De Mol (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel vast dat het bureau van de Vlaamse Raad bij het beoordelen van interpellatieverzoeken soms met twee maten en twee gewichten werkt. Mijn interpellatieverzoek dat ik op 20 april 1993 indiende, werd bijvoorbeeld verworpen. Van de reden voor die weigering werd ik niet officieel op de hoogte gebracht, maar de aanleiding daartoe zou zijn dat ik als lid van de raad van bestuur de voogdijminister niet kon interpellieren over een materie die behoort tot de bevoegdheidssfeer van de raad van bestuur van De Lijn. Hoewel die stelling absoluut onjuist is, valt het mij toch op dat bij de interpellatie van de heer Ramoudt nog een grotere en belangrijker belangenvermenging speelt. Zijn pleidooi voor privatisering en het wegnemen van de vergoeding is immers in het onmiddellijke voordeel van de interpellant, die een autocarbedrijf uitbaat en tevens voorzitter is van de belangengroep die daarvoor ijvert. Als dat geen belangenvermenging is, dan weet ik het ook niet meer.

**De voorzitter** : De heer Ramoudt heeft het woord.

**De heer D. Ramoudt** : Ik ben inderdaad autocarexploitant, maar ik pacht niet van De Lijn.

**De heer J. De Mol** : Het gaat in uw interpellatie niet over de pachters van De Lijn, maar over de bijzondere diensten van vervoer. Daar kan men duidelijk een belangenvermenging constateren waarbij persoonlijk voordeel kan worden gehaald en die oogluikend wordt toegestaan, terwijl institutionele belangenvermenging wel degelijk wordt afgestraft.

Onze interpellatie handelde over een aantal duidelijke uitspraken van de minister en wij verstrekten daarover de nodige documentatie. Het is trouwens opmerkelijk dat de heer Ramoudt in zijn interpellatie daarop voortbouwt. Wij wilden geen stelling verdedigen waarbij wij persoonlijk of de raad van bestuur van De Lijn enig voordeel hadden. De vraag is dan natuurlijk waaruit die **belangenvermenging** bestaat.

## De Mol

Mijn interpellatieverzoek dat enkel de leden van het bureau kenden, werd door een bureaulid aan de heer Ramoudt doorgespeeld, die het op zijn beurt aan zijn belangengroep gaf, die het dan weer aan een vertegenwoordiger van De Lijn overhandigde en zo kwam het uiteindelijk bij De Lijn terecht. Ik vind het niet erg dat documenten openbaar worden gemaakt, maar ik dacht dat dit een interpellatieverzoek was dat alleen bij de bureauleden was gekend en niet zozeer een openbaar stuk. Ik heb er niets op tegen dat zoiets wordt bekendgemaakt, zolang men mij dan de officiële reden voor de verwerping ervan maar meedeelt. Ik verzoek daarom het bureau van de Vlaamse Raad zich daarover te bezinnen.

Wat betreft de privatisering, kan ik gedeeltelijk met de heer Ramoudt instemmen. Wij kunnen ons inderdaad afvragen waarom een systeem van selecte clubjes pachters binnen De Lijn wordt gehandhaafd, maar met betrekking tot het vergoedingssysteem voor de diensten waar u het over hebt, kan ik u niet helemaal gelijk geven. Het gaat er hier in feite om of men de monopoliesituatie van De Lijn aanvaardt of niet. Dit is een discussie die moet afgewogen worden aan de mate waarin De Lijn als openbare vervoersmaatschappij al dan niet een sociale functie vervult. Alleen de economisch rendabele lijnen behouden, kan gewoon niet.

Met betrekking tot de standaardkostprijs stel ik mij nogal wat vragen. Die stemt niet met de realiteit overeen, en een grotere openheid dringt zich dan ook op. Moeten wij niet dringend het hele systeem opengooien en dit selecte groepje doorbreken? Dit standpunt leidde in het VEV al tot verhitte discussies.

Er werd uitdrukkelijk door de minister gezegd dat dit systeem geleidelijk zou worden afgeschaft en dat de markt moest worden opengegoid. Dit is tot op heden echter nog niet gebeurd.

De minister ontving van mij een copie van een brief van de **directeur-ge-**

neraal van De Lijn. In deze brief staat dat alle contracten na de goedkeuring van de standaardkostprijs met minstens vijf jaar kunnen worden verlengd. In de opdracht van de minister werd nochtans zeer duidelijk gesteld dat de verlopen contracten moeten worden herzien.

Mijnheer de minister, is het nu niet de hoogste tijd om hierin duidelijkheid te brengen? Het beperkte selecte groepje bestaande uit pachters die eigenlijk zelf de prijs bepalen, moet worden doorbroken. Er moet worden overgegaan tot een vorm van openbare aanbesteding waarbij iedereen in aanmerking komt, evenwel rekening houdend met zeer duidelijk vastgestelde grenzen met betrekking tot de dienstverlening. De chauffeurs moeten van dezelfde sociale voordelen kunnen genieten.

**De voorzitter :** Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, ik wens niet in te gaan op de sloganachtige benadering in de inleiding van de heer Ramoudt, ik zal alleen zijn concrete vragen beantwoorden.

Sta mij toe een overzicht te geven van de bestaande reglementering ter zake. Er zijn namelijk nogal wat misverstanden en de bijzondere vormen van geregeld- en ongeregeld vervoer worden vaak door elkaar gehaald.

Door de besluitwet van 30 december 1946 wordt de organisatie van het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en autocars geregeld. Deze wet geldt voor het geregeld vervoer, de bijzondere vormen van geregeld vervoer en het ongeregeld vervoer.

Geregeld vervoer is het gemeenschappelijk vervoer van personen volgens een frequentie en in een bepaalde relatie, waarbij reizigers aan de eindpunten en eventueel onderweg op vooraf gekende stopplaatsen kunnen in- en uitstappen.

In het decreet van 31 juli 1990 tot oprichting van de Vlaamse Vervoersmaatschappij gepubliceerd in het Staatsblad van 27 oktober 1990 wordt

in artikel 24 onder meer bepaald : Het geregeld vervoer, ongeacht de tractiewijze van de aangewende vervoermiddelen wordt uitsluitend aan de maatschappij opgedragen. Einde citaat. Mijnheer Ramoudt u kunt deze vraag dus beter aan de **decreetgever** stellen. Ik kan u alleen maar zeggen dat ik het decreet dat slechts enkele jaren oud is, nog niet wil wijzigen.

Binnen het uitgetekende kader moet iedere partij zijn opdracht kunnen vervullen.

Volgens het decreet kan de exploitatie van het vervoer door de maatschappij worden toevertrouwd aan derden. In paragraaf 2 staat namelijk, ik citeer : De machtigingen voor en de exploitatie van de bijzondere vormen van geregeld vervoer, ongeacht de tractiewijze van de aangewende vervoermiddelen, worden door de Vlaamse Executieve bij prioriteit toevertrouwd aan de maatschappij. De exploitatie van dit vervoer kan door de maatschappij worden toevertrouwd aan derden. Einde citaat.

De meest voorkomende bijzondere vormen van geregeld vervoer zijn onder andere : het vervoer van werknemers naar werven, waarvoor de vervoeropdracht tot stand komt ingevolge vrije onderhandelingen tussen de vervoerder en de opdrachtgever ; het vervoer van werknemers naar fabrieken, waarvoor de opdracht eveneens het gevolg is van vrije onderhandelingen tussen de vervoerder en de opdrachtgever.

Bij de prijsvorming van deze vorm van vervoer is er evenwel een beperking ingevolge de naleving van het opgelegde vorktarief. Er werd namelijk een minimum- en een maximumprijs vastgelegd waarover kan worden onderhandeld. Deze tarieven worden vastgelegd door de contactcommissie voor de bijzondere vormen van geregeld vervoer. In deze commissie hebben vertegenwoordigers van de federatie, de FBAA, de WM, de syndicale organisaties, de opdrachtgevers en inrichtende machten van de scholen zitting.

Zoals u weet, staan de bevoegdheden

## Sauwens

van deze commissie op het ogenblik ter discussie.

De ophaaldiensten voor leerlingen van het gemeenschapsonderwijs worden toegekend ingevolge een aanbesteding. De andere ophaaldiensten komen eveneens tot stand ingevolge vrije onderhandelingen tussen de betrokken partijen.

Verder zijn er de baddiensten, het vervoer naar medische centra en speelpleinen en diensten die zijn ontstaan door vrije onderhandelingen.

Er is ook het ongeregeld vervoer dat in het kader van de toeristische sector plaats heeft. Dit doet hier echter niet ter zake, aangezien het niet onder het decreet valt. Het geregeld vervoer wordt grotendeels uitgevoerd door De Lijn zelf.

Daarnaast worden voor sommige buslijnen verhuuringscontracten afgesloten, waarbij de vervoeronderneming, de verhuurder, aan de VVM voertuigen met chauffeur verhuurt voor de exploitatie van geregelde diensten. De Vlaamse Vervoermaatschappij heeft de bestaande verhuuringscontracten overgenomen van de vroegere NMVB als gevolg van een decretale verplichting. Deze contracten kunnen worden verbroken mits een opzegtermijn van vijf jaar.

De kilometerprijs waartegen de verhuurders worden vergoed, wordt door de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij bepaald na voorafgaand advies van de contactcommissie voor het geregeld vervoer. Dit is in overeenstemming met de gesloten beheersovereenkomst, artikel 7, paragraaf 3.

Tenslotte voorziet de standaard kostprijs in een mechanisme waarbij bepaalde elementen de marktevolutie volgen. Ik denk hier bijvoorbeeld aan de prijs van brandstof, banden, lonen, enzovoort.

Voor de nieuwe verhuur werd reeds een beroep gedaan op de markt, onder meer bij de oprichting van de sneldiensten naar Brussel en Antwerpen.

Voor de verpachtingen gebruikt men tot op heden ten onrechte het begrip verpachte diensten, zowel voor de bijzondere vormen van geregeld vervoer als voor het geregeld vervoer. Voor de bijzondere vormen van geregeld vervoer is de term 'verpachte diensten' correct. De vervoerondernemingen sluiten immers met de Vlaamse Vervoermaatschappij een verpachtingscontract voor de exploitatie van diensten die aan de VVM gemachtigd zijn.

Wat de specifieke vragen van de interpellant betreft, kan ik het volgende antwoorden. Het gemeenschappelijk vervoer van werknemers wordt geregeld door de besluitwet van 30 december 1946, en in het bijzonder de artikels 11,12 en 13 van deze wet regelen de bijzondere vormen van geregeld vervoer. Volgens de tweede besluitwet mag niet iedere vervoermaatschappij bijzondere vormen van geregeld vervoer organiseren. Deze vorm van vervoer moet voldoen aan de voorwaarden, bepaald in het koninklijk besluit van 5 september 1976 dat de toegang tot het beroep van vervoerondernemer regelt. Rekening houdend met wat voorafgaat, kan men stellen dat deze markt geliberaliseerd is.

Het door de vraagsteller geformuleerd begrip monopolievergoeding bestaat als dusdanig niet, wel spreekt men van verpachtingsvergoeding. De VVM kan deze vergoeding innen als gevolg van afgesloten verpachtingscontracten. Het systeem van verpachtingsvergoedingen werd in het verleden al toegepast door de NMBS, de MIV en de NMVB. Aangezien de Vlaamse Vervoermaatschappij de rechtsopvolger is van de vroegere Nationale Maatschappij van de Buurtspoorwegen, is ze eveneens gemachtigd verpachtingsvergoedingen te innen. Het afschaffen van deze vergoedingen vereist voorafgaande studies omtrent de financiële gevolgen voor de VVM en de gevolgen op administratief en wettelijk vlak.

De vraag over het opzeggen van contracten doet hier niet ter zake, want er worden twee verschillende domeinen door elkaar gehaald, namelijk het domein van het geregeld vervoer

en dat van bijzondere vormen van geregeld vervoer. Met het oog op de definitieve beheersovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de maatschappij zal de maatschappij binnen het jaar na de ondertekening van de voorlopige overeenkomst een evaluatie maken om de contracten met de exploitanten aan het vrije-marktmechanisme te toetsen, daarbij rekening houdend met de evolutie van de wettelijke bepalingen en met de wetgeving op de overheidsopdrachten. Hierbij zal worden vermeden om het bestaande dienstenaanbod zowel kwantitatief als kwalitatief in het gedrang te brengen. Bij elke nieuwe verpachting wordt in elk geval een beroep gedaan op de mededinging, conform de wet op de overheidsopdrachten. Op het gebied van de bijzondere vormen van geregeld vervoer is er wel sprake van open mededinging. Een bedrijf dat vervoer vraagt, zal immers de opdracht toekennen aan degene die de voordeligste prijs biedt.

**De heer D. Ramoudt** : Mijnheer de voorzitter, de minister somt eigenlijk al de reglementeringen op die mij echter wel bekend zijn. De privé is momenteel niet in staat om een bedrijfsvervoerplan op te stellen. Indien er in eenzelfde regio binnen een industriegebied een aantal bedrijven werknemers willen vervoeren via een georganiseerd privé-vervoer, dan hebben zij daar wettelijk niet de mogelijkheid toe. De monopoliepositie van De Lijn verhindert dergelijke initiatieven.

Mijnheer de minister, u doet niets aan de verbetering van het woonverkeer. Integendeel, u behoudt de monopoliepositie voor De Lijn. Maakt u een einde aan de wet !

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer Ramoudt, u bent vrij wettelijke initiatieven te nemen. Wij moeten echter duidelijk weten waarover wij spreken. Het is de decreetgever die De Lijn uitdrukkelijk die bijzondere opdracht heeft gegeven. Hij heeft De Lijn ook opdracht gegeven om in diverse samenwerkingsverbanden te treden met de privé-sector. De studies die momenteel worden gemaakt in verband met de vervoer- en ver-

## Sauwens

keersituatie in Antwerpen en in Vlaams-Brabant en de studies omtrent de invoering van de bedrijfsvervoerplannen voorzien uitdrukkelijk in de mogelijkheid voor De Lijn om in samenwerking met groepen ondernemingen of met bedrijven die zich in bepaalde zones bevinden initiatieven te nemen.

**De heer D. Ramoudt** : Mijnheer de minister, u spreekt over De Lijn. Ik spreek over het privé-vervoer.

**Minister J. Sauwens** : Daar verschillen wij inderdaad van mening. U beschouwt De Lijn als een vreemd en vijandig lichaam. De Vlaamse Vervoermaatschappij is volgens ons een instrument van de Vlaamse Gemeenschap om het vervoerbeleid uit te voeren. De bedrijfsvervoerplannen zullen vanaf volgend jaar op vrijwillige basis worden ingevoerd als pilootprojecten en zullen na evaluatie eventueel decretaal worden opgelegd. Ook in Nederland is dat momenteel het geval. Het is inderdaad de Vlaamse Vervoermaatschappij die

een centrale rol vervult in het uitoefenen van die vervoersopdrachten.

**De heer D. Ramoudt** : Mijnheer de minister, ik heb een concrete vraag voor u. Kan de privé-sector bedrijfsvervoerplanning organiseren ?

**Minister J. Sauwens** : Dit is zeker mogelijk en wij zullen daar trouwens de volle medewerking aan verlenen. Wat dat betreft is er geen enkel probleem.

**De heer D. Ramoudt** : Zij zullen wel een vergunning moeten krijgen, veronderstel ik ?

**Minister J. Sauwens** : Ja, zoals wettelijk is bepaald.

**De heer D. Ramoudt** : Zij zullen met andere woorden een concurrentievergoeding moeten betalen en op die manier wordt het woon-werkverkeer opnieuw extra belast. De ondernemer zal meer moeten betalen en er

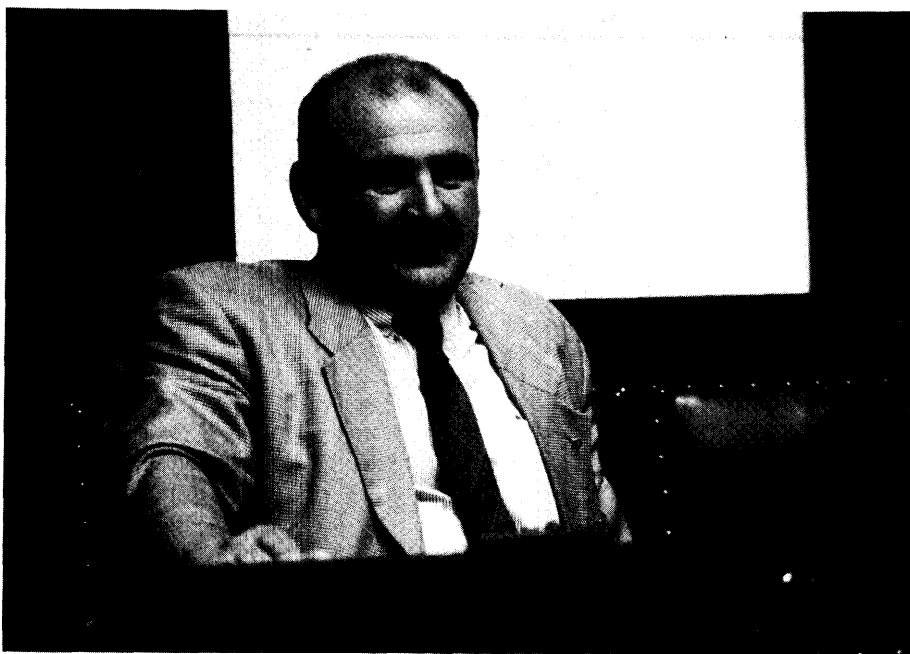
zullen nogmaals belastingen op belastingen worden geheven.

**Minister J. Sauwens** : Het is juist dat wij 8,5 miljard frank per jaar betalen aan de Vlaamse Vervoermaatschappij om haar in staat te stellen haar vervoeropdracht te kunnen vervullen. Omwille van die financiële inspanning vragen wij aan De Lijn om een maximale synergie te bekomen tussen wat enerzijds in de privé-sector groeit en wat anderzijds door haar eigen diensten wordt ontwikkeld. De wettelijke regeling zoals die op dit vlak bestaat, biedt volgens mij die waarborgen.

Wij komen uit een periode van bijna tien jaar waarin diverse federale ministers van Verkeer — meestal van liberale huize trouwens — het openbaar vervoer op een bepaalde manier hebben behandeld. Ik wil de polemiek over het verleden niet herneemen, wij hebben die met andere van uw collega's, onder meer Herman De Croo, reeds gevoerd. De WM De Lijn heeft, door de manier waarop zij decretaal is opgestart en de financiële inspanningen die zijn gebeurd op het vlak van investeringen en exploitatietoelagen, een positief imago kunnen opbouwen en kent ook een daadwerkelijke groei van het reizigersaantal. Het is belangrijk om dit verder te zetten. Ik ben het met u eens dat dit zo veel mogelijk in samenwerking met de privé-sector moet kunnen gebeuren.

In hoeverre moeten een aantal taken van die Vlaamse openbare vervoersopdracht door de privé-sector worden uitgevoerd ? Dit is een fundamenteel probleem. Wij moeten ons de vraag stellen hoe wij voor hetzelfde geld meer dienstverlening kunnen uitbouwen. Meer concurrentie kan hier een oplossing vormen. Wij moeten trachten de belastingsgelden zo spaarzaam mogelijk te besteden. Een monopolie mag, maar moet de overheid daarom zelf iedere buskilometer in eigen regie uitbaten ? Moeten wij bovendien alle technische diensten met eigen administratief personeel bemannen ? Volgens mij is dit niet de kern van het probleem.

Ten gevolge van de regionalisering is



*VLD-Raadslid Didier Ramoudt interpelleerde Verkeersminister Johan Sauwens (VU) over de exploitatie van bijzondere vormen van geregeld vervoer*

## Sauwens

het wenselijk dat er een decreet komt dat de organisatie van het geregeld vervoer en de bijzondere vormen van geregeld vervoer op punt stelt. Ik heb mij voorgenomen om ter zake in de loop van de volgende maanden een aantal initiatieven te nemen. Naar aanleiding van de recente stakingsactie van het personeel van De Lijn heb ik gewezen op de grote inspanningen die zowel De Lijn als het Vlaams Gewest doen met betrekking tot de uitbouw van een efficiënt openbaar vervoer naar de reizigers en de dienstverlening toe. Men mag niet uit het oog verliezen dat een efficiënt openbaar vervoer slechts mogelijk is wanneer het op een rationele en economisch rendabele wijze wordt uitgebouwd. Dit is trouwens ook zo tot doel gesteld in de beheersovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en De Lijn, waarbij bovendien werd bepaald dat het openbaar vervoer maximaal naar de vervoersbehoefte van de reiziger moet worden uitgebouwd.

Ter uitvoering van de sociale opdracht van het openbare vervoer werden een aantal nieuwe initiatieven ontwikkeld. Ik heb ook opdracht gegeven tot het voeren van een onderzoek inzake de kostprijs van de lijnen in eigen regie en de verpachte lijnen, en inzake de eventuele opportuniteit van een gehele of gedeeltelijke privatisering van de technische diensten van De Lijn.

Ik ben van mening dat ik de verschillende aspecten van de interpellatie behandeld heb.

Ik leg er de nadruk op dat dit debat niet ten einde is maar aan de hand van een aantal ontwerpen van decreet verder uitgediept zal worden.

Naast het decreet dat de Vlaamse Vervoermaatschappij (WM) opgericht heeft, bestaat de behoefte aan een verfijnde regeling in verband met de bijzondere vormen van geregeld vervoer die aansluiten bij de bepalingen over het geregeld vervoer.

Ik ben van mening dat De Lijn — rekening houdend met de budgettaire beperkingen waarmee alle over-

heidsinstellingen te kampen hebben — moet onderzoeken of men voor de vergroting van het aanbod geen beroep kan doen op de vrije concurrentie van het bestaande busaanbod. Terloops wil ik er toch op wijzen dat niet alleen het aantal reizigers gestegen is maar ook het aantal afgelegde kilometers. In 1991 werden er 116,5 miljoen kilometers afgelegd, in 1992 steeg het aantal kilometers tot 119.217.000 kilometers. Dit komt overeen met een stijging van meer dan 2 miljoen kilometers per jaar.

**De voorzitter** : De heer Ramoudt heeft het woord.

**De heer D. Ramoudt** : Mijnheer de minister, uit uw uitgebreid antwoord kan ik opmaken dat u voorlopig niet zal raken aan de monopoliepositie van De Lijn, maar dat u bij een toekomstig decreet de mogelijkheden openlaat.

Ik zal een voorstel van decreet indienen om de privatisering mogelijk te maken.

**De voorzitter** : De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een tijdje geleden heb ik u de brief van de directeur-generaal van De Lijn bezorgd, waarin hij verklaarde dat de contracten voor vijf jaar verlengd werden.

Dit is in tegenspraak met uw verklaringen ter zake.

Ik wil er u ook op wijzen dat het door u geplande onderzoek naar de verpachte diensten en de diensten in regie, zeer moeilijk zal verlopen omdat de vergoeding van de pachters en een deel van hun werk nog steeds door en op kosten van De Lijn uitgevoerd wordt. Het geheel van administratieve taken wordt trouwens ook door De Lijn vervuld. Hoe gaat u die verkening opstellen ?

Ik ben van mening dat u voor een onmogelijke opdracht staat ! Het fundamenteel probleem handelt niet over de kilometers gereden in regie maar wel over de standaardkostprijs.

Men moet eerst en vooral onderzoeken of men geen goedkopere oplossing kan vinden. Men kan misschien een voorbeeld nemen aan het leerlingenvervoer.

Ik dring er op aan dat u onderzoekt waarom De Lijn de contracten verlengd heeft.

**De voorzitter** : Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, het is niet juist dat de contracten voor vijf jaar verlengd werden.

Het is wel correct dat de contracten maar kunnen beëindigd worden mits men een opzegperiode van vijf jaar respecteert. De contracten zijn niet veranderd. De contracten voorzien in een lange opzegperiode omdat investeringen in deze sector heel duur zijn en van voldoende lange afschrijvingen moeten kunnen genieten.

Ik ga akkoord met de heer De Mol dat er inspanningen moeten gebeuren om de markt open te trekken. De kwaliteit van de dienstverlening en de eventuele uitbreiding tegen een lagere kostprijs moeten een algemene bekommernis blijven.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

## Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming

**De voorzitter** : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming.

De heer Dewinter heeft het woord.

**De heer F. Dewinter (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 30 januari 1992 werd u, mijnheer de minister, tot ge-



## Dewinter

meenschapsminister benoemd. Uw belangrijkste bevoegdheden waren ongetwijfeld het Verkeer en de Buitenlandse Handel, maar daarnaast werd u ook bevoegd voor de Staatshervorming.

Het is opvallend dat onmiddellijk na die benoeming in de Vlaamse Executieve een ministerieel comité voor Institutionele Hervormingen werd opgericht. In dat comité zetelden, uiteraard naast uzelf, de voorzitter van de Executieve, minister-president Luc Van den Brande en de vice minister-president Norbert De Batselier. Op die manier waren de drie strekkingen, de christen-democraten, de socialisten en de Volksunie in dit comité voor Institutionele Hervormingen vertegenwoordigd.

Ik ga terug tot 1992 omdat ik een overzicht wil geven van uw activiteiten tot op de dag van vandaag. Alles hangt aan elkaar vast, het ene is het gevolg van het andere.

Het schijnt dat de oprichting van dit comité in de Vlaamse Executieve nogal wat deining zou hebben veroorzaakt. Commentatoren in de pers schreven toen dat de rol van de gemeenschapsminister van Staatshervorming uiteindelijk een lege doos was.

De minister-president, niet de gemeenschapsminister van Staatshervorming leidde het ministercomité en de gesprekken over de staatshervorming. In februari 1992 konden wij in de Financieel Economische Tijd lezen dat Sauwens enkel creatief moest zijn. Het Laatste Nieuws voegde daaraan toe dat Sauwens voorstellen mocht doen, maar niet beslissen.

Ik heb dan ook een inleidende vraag. Nu we bijna aan het einde zijn van de staatshervorming en van het hele gedoe rond het Sint-Michielsakkoord, zou ik graag weten welke de bevoegdheden van de gemeenschapsminister van Staatshervorming zijn en in welke mate die bevoegdheden van de gemeenschapsminister van Staatshervorming gescheiden zijn van dit ministerieel comité voor Institu-

tionele Hervormingen ? Hoeveel maal kwam dit comité samen ? Wat werd daar feitelijk gezegd ? Welke conclusies trekt u uit de vergaderingen, voor zover die er uiteraard geweest zijn ? In hoever vindt u niet, nu we een jaar verder zijn, dat dit ministerieel comité een uitholling betekende van uw ministerfunctie als gemeenschapsminister van Staatshervorming ? Misschien kunt u straks, in uw inleiding, deze vragen even kort beantwoorden.

Vanaf februari 1992 tot 6 april 1992 — de start van de bewuste Dialoog van gemeenschap tot gemeenschap — was de gemeenschapsminister van Staatshervorming niet uit de actualiteit weg te branden. Er kwamen persverklaringen over de voorbereiding van de gemeenschapsdialoog, enerzijds als gemeenschapsminister van Staatshervorming en anderzijds als partijpoliticus, als vertegenwoordiger van de Volksunie.

Het zag er zelfs even naar uit dat u inderdaad graag aan de Dialoog van gemeenschap tot gemeenschap zou hebben deelgenomen en dat u een van de voornaamste woordvoerders namens de Vlaamse Executieve tijdens deze dialoog zou zijn.

Achteraf waren de commentaren veel kariger en bijna uitsluitend partijpolitiek gekleurd. Het kan ook moeilijk anders want op 15 juni sloot uw eigen partij, ondanks het feit dat u gemeenschapsminister van Staatshervorming was, u uit de stuurgroep van de dialoog.

De vraag is dan ook welke verdere concrete stappen u als gemeenschapsminister van Staatshervorming aanzien van die staatshervorming hebt ondernomen of hebt kunnen ondernemen sinds de start van die fameuze dialoog op 6 april 1992 want u nam niet meer deel aan de dialoog ?

Mijnheer de minister, uit de pers hebben wij ook kunnen vernemen dat de realisatie van het Vlaamse tienpuntenprogramma een absoluut minimum voor u was. Dit stond te lezen in Het Laatste Nieuws op 21 maart 1992. U zei ook in Het Belang

van Limburg op 8 mei 1992 dat niet aan de territorialiteit kon worden geraakt : Voor onze partij hoeft de dialoog niet te slagen wanneer de territorialiteit niet wordt gerespecteerd. Einde citaat. Op 2 juni verklaart u aan De Gazet van Antwerpen : De Volksunie zal zich in geen geval laten vangen aan een nieuw Belgisch compromis om België te redden. Mislukt de dialoog, dan zal de Volksunie uitmaken of de Vlaamse partners nog voldoende geloofwaardig zijn op communautair gebied om samen met hen in de Vlaamse regering te blijven. Einde citaat. Wij schrijven 2 juni 1992.

De vraag is welke de houding van de gemeenschapsminister van Staatshervorming is tegenover het Sint-Michielsakkoord waarbij de verwezenlijking van het tienpuntenprogramma niet tot stand is gekomen en waarbij evenmin de territorialiteit werd gerespecteerd. Is dit dan volgens de minister geen Belgisch compromis, te meer dat in Het Volk van 1 oktober 1992 zijn eigen Volksunie-voorzitter, de heer Bert Anciaux, oordeelt dat het communautair akkoord eerder positief kan worden beoordeeld en de volledige realisatie van zeven punten van het tienpuntenprogramma kan worden vastgesteld. Einde citaat.

Heeft de minister van Staatshervorming garanties dat, na de mislukking van de Dialoog, de Vlaamse partners voldoende geloofwaardig zijn op communautair gebied om samen met hen in de Vlaamse regering te blijven zetelen ?

Op 13 oktober 1992 richtte u als gemeenschapsminister van Staatshervorming een Vlaamse stuurgroep Sociale Zekerheid op, waarbij u aankondigde de geldtransfers tussen Vlaanderen en Wallonië te zullen onderzoeken. In Het Volk van 1 oktober 1992 — en het is maar goed dat u via de kranten veel verklaringen aflegt, zo kunnen wij tenminste uw activiteiten op de voet volgen — vernemen wij dat de minister een werkgroep van universiteitsprofessoren heeft opgericht om de financiële transfers tussen Vlaanderen en Wallonië helder in kaart te brengen. In latere persartikels is er sprake van

## Dewinter

wat wordt genoemd een Vlaamse onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002.

Een eerste vraag : is de Vlaamse stuurgroep Sociale Zekerheid dezelfde als de Vlaamse onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002 ? Mijnheer de minister, ik weet het niet ; u kijkt omhoog naar uw kabinetmedewerkers in de tribune omdat u het misschien zelf ook niet weet. Als het niet hetzelfde zou zijn, in welke van de beide werkgroepen zitten de **universiteitsprofessoren** dan, en zit meer bepaald professor Van Rompuy die onlangs toch wel een zeer ophefmakende studie heeft bekend gemaakt over de transfers in de sociale zekerheid. Ik hoop dat dit straks uit uw antwoord zal blijken.

Een vraag die misschien ook wel interessant is, gezien de actualiteit, is in hoeverre deze werkgroep zich baseert — uiteraard in de veronderstelling dat deze werkgroep reeds heeft vergaderd — op de gegevens die door deze Leuvense professor onlangs aan het licht zijn gebracht ; of baseert u zich op andere cijfers, op andere gegevens, of op een andere werkwijze ?

Wat is de huidige stand van zaken die uit beide of uit de eengemaakte Vlaamse onderzoeksgroep Sociale Zekerheid 2002 is gebleken ? Wat zijn de conclusies ? Wat kan op dit ogenblik reeds worden onthuld naar aanleiding van de werkzaamheden van deze werkgroep ? In Het Laatste Nieuws van 30 oktober 1992 verklaart u dat voor het Sint-Michielsakkoord in het parlement komt er eerst werk moet worden gemaakt van de onrechtvaardige geldstromen in de sociale zekerheid.

Inmiddels is het Sint-Michielsakkoord zo goed als volledig goedgekeurd. Er moet alleen nog worden gestemd over de bijzondere wet in de Kamer en over de gewone wet in de Senaat, hetgeen betekent dat eind van deze maand, of misschien wat later, het Sint-Michielsakkoord zal zijn goedgekeurd.

Nadelig bij het afleggen van veel persverklaringen, mijnheer de minis-

ter, is uiteraard dat men soms wordt herinnerd aan bepaalde uitspraken en aan dure eden.

U had nochtans één en ander kunnen leren van uw voorganger die een lange weg aflegde naar Canossa en die kwistig verklaringen in het rond spreidde omtrent het voleindigen van de derde fase. Nadien bleek echter dat al die ultimata weinig aarde aan de dijk brachten.

Welnu, mijnheer de minister, u begaat als het ware dezelfde zonde. U verklaarde immers dat de **scheeftrekkingen** binnen de sociale zekerheid moesten worden rechtgezet vooraleer over het Sint-Michielsakkoord zou worden gestemd. Toch is men nu bijna zover, maar over de sociale zekerheid worden geen verklaringen meer afgelegd. Het zou goed zijn mocht ter zake wat meer consequent worden opgetreden.

Mijnheer de minister, hopelijk zal u ons duidelijk maken waarom u nog steeds gemeenschapsminister van Staatshervorming bent, terwijl tot op heden bijzonder weinig is gebeurd aangaande de sociale zekerheid en in het bijzonder wat betreft de federalisering ervan.

Bovendien stel ik vast dat de minister, naar aanleiding van de cijfers die onlangs werden bekendgemaakt met betrekking tot de sociale zekerheid, in interviews opnieuw op een heftige en stoere toon ultimata en eisen stelde. In dat verband citeer ik het volgende uit Gazet van Antwerpen : Het is nu duidelijk dat Vlaanderen en Wallonië steeds verder uit elkaar groeien. De Vlamingen zullen deze ongecontroleerde financiële aderlating niet lang meer dulden. Einde citaat.

Mijnheer de minister, dienaangaande zei u dat de werkgroep sociale zekerheid 2002 — vermoedelijk de derde werkgroep — in november een eerste tussentijds rapport zal neerleggen. Waarom wordt er zolang gewacht om conclusies te formuleren en een rapport op te stellen ? Waarom wordt hiermee gewacht tot november, terwijl u weet dat de staatshervorming op dat ogenblik zal zijn doorgevoerd,

hetgeen ons alle drukingsmiddelen ontnemt om de federalisering van de sociale zekerheid te realiseren ?

Mijnheer de minister, u zal het mij bijgevolg niet kwalijk nemen dat ik weinig geloof en weinig waarde hecht aan uw intenties en aan uw verklaringen. U bewijst immers zelf dat u niet van plan bent al was het maar de conclusies van uw werkgroep bekend te maken alvorens het Sint-Michielsakkoord volledig is goedgekeurd.

Hoe dan ook, het feit dat de minister zinnens is slechts in november een eerste tussentijds rapport bekend te maken, lijkt mij niet erg strategisch.

Mijnheer de minister, u gaat echter verder wanneer u zegt dat het voortbestaan van België u uiteindelijk een zorg zal zijn en dat uw essentiële zorg erin bestaat de sociale zekerheid zo snel mogelijk te federaliseren. Ik lees de passage ter zake : Sauwens gelooft overigens dat het toekomstig rechtstreeks verkozen Vlaams parlement een voortrekkersrol zal spelen om het gesprek over de **financieringsmechanismen** in de sociale zekerheid bovenaan de politieke agenda te plaatsen. Einde citaat.

Dit zijn allemaal zaken die u nog niet zo lang geleden hebt gezegd.

Ik heb nog een laatste reeks vragen. Begin dit jaar hebt u voor een eigen Vlaamse Grondwet gepleit. Na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord zou Vlaanderen een republikeinse, democratische en sociale rechtsstaat moeten worden. Dit zijn uw woorden, niet de mijne. Wanneer gaat u dan initiatieven nemen om een Vlaamse Grondwet op te stellen ? Wat bedoelt u daar eigenlijk precies mee ? Kiest u als **gemeenschapsminister** van Staatshervorming voor de ontbinding van de Belgische staat en de oprichting van een soevereine, onafhankelijke Vlaamse staat ? Kiest u soms voor een Grondwet zoals die in de Duitse deelstaten en de Zwitserse kantons bestaat ? Dit zou van Vlaanderen een regio maken in plaats van een staat, weliswaar met een eigen beperkte Grondwet.

Mijnheer de minister, uit uw verklaringen blijkt dat uw rol, zoals die in

## Dewinter

1992 bij het samenstellen van de Executieve werd geconcipeerd, na de goedkeuring van het Sint-Michielsakkoord is uitgespeeld. Ik weet niet in hoeverre uw mandaat als gemeenschapsminister van Staatshervorming na de afronding van het Sint-Michielsakkoord nog blijft bestaan. Dit geldt misschien niet voor uw andere functies. Het is natuurlijk mogelijk dat u ons straks meedeelt dat u na de laatste stemmingen over het Sint-Michielsakkoord uw functie van minister van Staatshervorming opgeeft. Uw taak is dan volbracht. Indien u echter een andere mening bent toegedaan, wil ik graag weten wat er verder nog op uw politieke agenda staat. Bent u van mening dat er nog een akkoord moet worden gesloten en dat er nog een aantal dingen moeten worden gerealiseerd ? Spreekt u in dat geval als lid van de Volksunie of als minister van Staatshervorming ? Spreekt u dan in uw eigen naam, in naam van uw partij of in naam van de Vlaamse Executieve ? Wordt uw standpunt door de volledige Vlaamse Executieve gedeeld ?

Ik heb gehoord dat de heer Bert Anciaux, uw partijvoorzitter, heeft gezegd dat hij eindelijk vrijuit zal kunnen spreken nu het Sint-Michielsakkoord bijna is afgerond. Hij zei dat hij een aantal dingen moest verzwijgen om het akkoord rond te krijgen. Het akkoord is momenteel zo goed als goedgekeurd. Misschien kan u ons nu, als gemeenschapsminister, de duidelijkheid verschaffen die uw partijvoorzitter heeft aangekondigd.

**De voorzitter** : De minister heeft het woord.

**Minister J. Sauwens (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, collega's, gedurende anderhalf jaar heb ik mijn opdracht als minister van Staatshervorming stapsgewijze beleefd. Om dit te staven, zal ik voor u een aantal feiten op een rijtje zetten.

Mijnheer Dewinter, ik keek zoëven naar mijn medewerkers omdat ik een aantal van de door u geciteerde krant artikelen blijkbaar niet heb gelezen. U beschikt blijkbaar over een

zeer goed gestoffeerd persdossier. Ik zal het dan ook niet over de artikelen hebben, wel over wat de Vlaamse regering op dit gebied heeft gerealiseerd.

In de besluiten van 30 januari en 20 oktober 1992, werd mij, naast enkele andere bevoegdheden, ook de bevoegdheid inzake Staatshervorming toegewezen. Dat was een innovatie. Inderdaad, de Vlaamse regering nam in het eerste hoofdstuk van haar regeerakkoord uitdrukkelijk een tienpuntenprogramma op over de wijze waarop de Belgische staat zou moeten worden georganiseerd.

De Dialoog van gemeenschap tot gemeenschap die vorig jaar resulteerde in onderhandelingen tussen — ik ontken dat niet — politieke partijen, wordt thans hernomen vanuit versterkte gewesten en gemeenschappen.

Het is duidelijk dat de Vlaamse regeringsverklaring ook geleid heeft tot de huidige fase van de staatshervorming waarvan de uitvoering onnodig onder de vorige federale regering werd uitgesteld.

Op 31 januari 1992 heeft de Vlaamse regering beslist een ministerieel comité voor Institutionele Hervormingen op te richten, dat een kabinetswerkgroep onder mijn voorzitterschap gelast heeft met de verdere uitwerking van het Vlaams programma voor de staatshervorming in voorbereiding van de dialoog tussen de gemeenschappen.

Vervolgens werd technische assistentie verleend bij de opmaak van de dialoogteksten en van de intussen goedgekeurde voorstellen tot grondwetsherziening en de nog in het federale parlement in behandeling zijnde wetsvoorstellen.

In zijn vergadering van 7 april jongstleden heeft het ministerieel comité voor de staatshervorming mij gelast met de coördinatie van de voorbereiding van de cascadowetgeving die door de Vlaamse Gemeenschap na de goedkeuring door het federale parlement van de wetten tot vervollediging van de federale staatsstructuur

zal moeten worden aangenomen. Er is dus nog heel wat decreetgevend werk aan de winkel na de uitvoering van de Sint-Michielsakkoorden op federaal niveau. Ik ben intussen gestart met de voorbereiding van de onderhandelingsdossiers inzake samenwerkingsakkoorden die zullen moeten worden gesloten om de wetten in werkelijkheid om te zetten.

Mijnheer Dewinter, u hebt mij vroeger reeds geïnterpelleerd over de verwezenlijking van het Vlaams tienpuntenprogramma en ik zal kort mijn antwoord van destijds herhalen en aanvullen.

De Vlaamse regering heeft vastgesteld dat haar tienpuntenprogramma nagenoeg volledig werd gerealiseerd. De huidige staatshervorming leidt ertoe dat de rechtstreekse verkiezing van een eigen Vlaams parlement werkelijkheid wordt, en dit met de volledige erkenning van het territorialiteitsbeginsel. Voor de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad wordt het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst en zal het enkel eentalige kieskantons omvatten. Deze bepaling geldt ook voor de federale parlementsverkiezingen in hetzelfde kiesarrondissement, waarvoor bij afwezigheid van een politieke meerderheid het status quo in deze fase behouden blijft. De ter zake ingediende amendementen werden in de Kamercommissie door de andere partijen niet bijgetreden, ook niet door uw partij, mijnheer Dewinter. Dus in dit dossier kan er noch over vooruitgang, noch over achteruitgang worden gesproken.

De globale balans van deze staatshervorming blijft hoe dan ook positief. Zo worden, naast de rechtstreekse verkiezingen van de Vlaamse Raad, waardoor de eigen dynamiek van de Vlaamse Gemeenschap zich volop kan ontplooiën, de bevoegdheden van onze Gemeenschap sterk uitgebreid. Ik som ze op : landbouw, leefmilieu, buitenlandse handel, wetenschapsbeleid, organieke wetgeving inzake OCMW's en intercommunale verenigingen, de impliciete, de strafrechtelijke en de residuaire bevoegdheden. Bovendien krijgt de Vlaamse Gemeenschap ingevolge de bijzondere

## Sauwens

re wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten volwaardige bevoegdheid in haar domeinen op internationaal vlak.

De splitsing van de provincie Brabant maakt een einde aan de inertie op provinciaal vlak en biedt nieuwe mogelijkheden voor de vrijwaring van het Vlaams karakter van de streek rond Brussel.

De hervorming van het tweekamerstelsel, uitgevoerd zonder een verhoging van het aantal mandatarissen, verhoogt de efficiëntie van de federale wetgevende macht.

De invoering van een legislatuurparlement en -regering komt de politieke stabiliteit ten goede.

De verdeling van de financiële middelen gebeurt op een voor Vlaanderen correcte wijze door het gebruik van de verdeelsleutel opbrengst van de personenbelasting.

Ook wordt de zetelverdeling voor het Europees Parlement in een voor Vlaanderen billijker verhouding geregeld.

Voorts houdt de Vlaamse regering het standpunt aan dat de financiële transfers, in het bijzonder in de sociale zekerheid, die niet op basis van solidariteit en objectieve factoren kunnen worden verklaard, op korte termijn moeten worden afgebouwd. Ik spreek hier niet alleen ten persoonlijke titel, ik doe dat ook in naam van de hele Vlaamse regering, die in haar regeringsverklaring van 20 oktober 1992 vroeg dat de federale regering concreet en duidelijk uitvoering zou geven aan haar beslissing ter zake. Zelf heeft de Vlaamse regering in haar vergadering van 9 december 1992 op mijn voorstel een ontwerp van overeenkomst goedgekeurd met de Vlaamse onderzoeksgroep sociale zekerheid 2002 inzake het uitvoeren van een onderzoeksopdracht met betrekking tot de transparantie van de financiële transfers van de sociale zekerheid en hun onderliggende mechanismen.

Deze onderzoeksgroep, waarvoor

professor Pieters van het Instituut voor Sociaal Recht van de KU-Leuven tot promotor werd aangeduid, bestaat voorts uit de professoren Van Rompuy en Spinnewyn van het Centrum voor Economische studiën van de KU-Leuven, professor Pacolet van het Hoger Instituut voor de Arbeid, professor Van Eeckhoutte van de rechtsfaculteit van de Universiteit Gent, professor Cantillon van het Centrum voor Sociaal Beleid van de Universiteit Antwerpen en professor Degadt van de KU-Brussel en hun medewerkers. De overeenkomst inzake het uitvoeren van deze onderzoeksopdracht geeft de onderzoeksgroep volledige wetenschappelijke vrijheid bij haar werkzaamheden.

Op uw vragen in verband met het samenlopen van het eindverslag en de beëindiging van de Sint-Michiels-werkzaamheden in het federale parlement kan ik antwoorden dat ik nooit beweerd heb dat deze zouden moeten samenvallen. Na overleg met de professoren hebben wij een zeer strak tijdschema opgelegd waarbij contractueel werd overeengekomen dat het eindverslag van de Vlaamse onderzoeksgroep sociale zekerheid 2002 me uiterlijk op 30 juni 1994 zal moeten worden overgezonden. Voordien kunnen tussentijdse rapporten worden ingewacht.

**De heer F. Dewinter** : Mijnheer de minister, de cijfers, waarmee professor Van Rompuy naar buiten is getreden, zijn helemaal niet afkomstig van de onderzoeksgroep sociale zekerheid 2002. Het zijn persoonlijke bevindingen, die geenszins de leidraad vormen voor het onderzoek van de werkgroep.

**Minister J. Sauwens** : De studie die professor Van Rompuy mij vorige week heeft bezorgd, bevat een actualisering van cijfers, die ook reeds enkele jaren geleden werden gepubliceerd. Het gaat om een macro-economische benadering van de problematiek. Dat onderzoek werd jaren geleden reeds gestart en wordt nu verdergezet door het Centrum voor Economische Studiën in Leuven. Daarover bestaan klare afspraken met professor Van Rompuy ; de resultaten zullen worden opgenomen in

de studie van de werkgroep. Zelf zal hij het economisch gedeelte van die studie leiden. De oefening zal er vooral in bestaan om de macro-economisch afleidbare geldstromen op te splitsen naar ieder domein van de sociale zekerheid. Deze gegevens moeten ons toelaten in ieder domein van de sociale zekerheid micro-economisch in te grijpen.

**De heer G. Annemans** : Mijnheer de minister, op die wijze doet u de macro-economische dimensie als niet relevant van de hand. U splitst alles op zodat onze tegenstrevers niet met de totaliteit zouden moeten instemmen.

**Minister J. Sauwens** : Wensen wij concreet in te grijpen in de verschillende sectoren van de sociale zekerheid of niet ? Wij willen beginnen met de gezondheidszorg.

Ik wil samen met u overlopen op welke beslissingsmomenten **scheefgroeiingen** tussen de uitgaven voor de sociale zekerheid in Vlaanderen en in Wallonië zijn ontstaan. De evolutie van sommige uitgaven heeft geen enkel objectief waarneembare grond.

Het eerste deelonderzoek beoogt dan ook het opstellen van een inventaris van de beslissingsmomenten in de sociale zekerheid in de brede zin, zowel in de uitvoering als in de financiering van alle takken van de sociale zekerheidswetgeving.

Met beslissingsmoment wordt bedoeld een ogenblik waarop iemand krachtens de sociale zekerheidswetgeving een beslissing neemt, een bepaalde beoordeling of evaluatie maakt van een situatie.

Dit onderzoek dient na te gaan in welke mate deze beslissingsmomenten kunnen leiden tot verschillende vormen van uitvoering en financiering van de sociale zekerheid.

Het resultaat van dit onderzoek zal dienstig zijn voor het onderzoek naar de determinanten van de financiële stromen binnen de sociale zekerheid.

Als men wenst in te grijpen, dan moet er een analyse gemaakt worden. Waar ontstaat het transfer van 100 of van 200 miljard frank ?

## Sauwens

Een dossier dat daarop precies antwoordt, heeft de Vlaamse regering al jaren nodig.

**De heer G. Annemans** : Mijnheer de minister, met uw benadering bezorgt u een supermarkt aan uw tegenstrevers die zelf zullen kunnen kiezen op welke produkten ze willen toegeven. Het globale pakket wordt van de onderhandelingstafel geveegd.

**Minister J.Sauwens** : Zeker niet, mijnheer Annemans.

Het voorwerp van een tweede deelonderzoek betreft het solidariteitsmechanisme zoals dat vervat ligt in de bijzondere financieringswet en het nagaan of dit gekende mechanisme zou kunnen worden toegepast bij de middelenoverdracht naar de deelgebieden in geval van federalisering van de sociale zekerheid.

Voorts behelst een derde deelonderzoek een rechtsvergelijkende studie van de bevoegdheidsverdeling inzake sociale zekerheid in samengestelde staten ter inspiratie van het ontwikkelen van gelijkaardige beleidsrelevante scenario's voor de Belgische situatie.

Een volgend deelonderzoek betreft de sociale zekerheid en de Europese Gemeenschap. De **onderzoekswerkzaamheden** dienen immers rekening te houden met en creatief te zijn in verband met de bevoegdheidsverdeling tussen de Europese Gemeenschap en de lidstaten, zoals deze in het subsidiariteitsbeginsel zijn weerslag heeft gevonden. Er zal worden nagegaan of dit principe ook in de Belgische context vruchten kan afwerpen. Het is duidelijk dat de dubbele federale beweging ons niet mag ontgaan en dat een aantal aspecten van sociale zekerheid meer en meer op het internationale vlak ter bespreking zullen komen.

Een eerste economisch deelonderzoek heeft betrekking op het bestaansminimum, de werkloosheidsuitkeringen en de arbeidsongeschiktheid. Het opzet is het zoeken van niet-objectiveerbare verschillen tussen regio's in de uitvoering van de

wetgeving over de betrokken sociale zekerheid en het nagaan of verschillen in de financieringsmechanismen of in de organisatie invloed uitoefenen op de gradatie van deze verschillen. Voorts zal worden nagegaan welke incentives moeten worden gegeven aan de instanties die voor de toepassing van de wetgeving verantwoordelijk zijn om de correcte financiële stromen te bekomen.

Verder is er een deelonderzoek inzake de economische analyse van het fiscal federalism, herverdeling en sociale zekerheid als lokaal publiek goed. Hierbij zal de studie van professor Van Rompuy, die met eigen middelen van de KU-Leuven werd uitgevoerd en waarvan de bekomen resultaten ramingen zijn op basis van macro-economische gegevens, in het kader van de studie Sociale Zekerheid 2002 worden uitgediept door middel van een micro-economische studie.

Het derde economische deelonderzoek betreft de synthese op **macrovlak** omtrent de financiële stromen, de overheidsbegroting, de **inkomensparadox** en de demografische impact. De transfers worden inderdaad steeds groter, in toenemende mate langs de ontvangstenzijde, en in mindere mate langs de uitgavenzijde.

Andere economische deelonderzoeken zijn gericht op de regionale verschillen in de uitgaven voor pensioenen, de geldstromen in de ontvangstenzijde, de statistische informatie voor de gezondheidszorg in België en de regionalisering ervan, de omvang, determinanten en resultaten van de transfers inzake kinderbijlagen en het sociaal zekerheidsstelsel van de zelfstandigen.

Intussen zijn er ook, gelijktijdig met het Sint-Michielsakkoord, een aantal maatregelen genomen door de federale regering om te komen tot een eenvormige toepassing van de sociale zekerheidswetgeving in heel het land. Dit is een dossier dat wij ook op de voet blijven volgen.

Mijnheer Dewinter, uw vraag betreffende Vlaanderen als republikeinse democratische rechtsstaat getuigt van

gebrek aan kennis van ons huidig staatsrecht. Reeds in de huidige stand van ons staatsrecht, dus zonder de aan de gang zijnde staatshervorming, is de Vlaamse deelstaat net zoals de Duitse Länder of de Spaanse Autonome Gemeenschappen een republikeinse parlementaire democratie waarin de Vlaamse regering als uitvoerende macht enkel ten opzichte van het Vlaamse parlement politieke verantwoording dient af te leggen.

In de klassieke bondstaten die zijn opgebouwd door de federatieve aansluiting van de deelstaten, behielden de laatstgenoemden een eigen grondwet als uitdrukking van hun **Eigenstaatelijkheid**. Het tot stand komen van het Belgische federale model door middel van een devolutie van de nationale staat naar de deelstaten bracht mee dat aangelegenheden die in klassieke federale staten door de grondwetten of wetgeving van de deelstaten worden geregeld in België alsnog zijn ingeschreven in de federale grondwet en wetgeving. Anderzijds kent het Belgische staatsrecht geen primauteit van de federale wetgeving, maar zijn de federale wetgeving en de decreetgeving evenwaardig. Het voorstel van bijzondere wet tot vervollediging van de federale staatsstructuur bevat een aanzet van constitutieve autonomie voor de Vlaamse Gemeenschap, waardoor de Vlaamse Raad vooral na zijn eerste rechtstreekse verkiezing bepaalde essentiële elementen inzake zijn samenstelling, verkiezing en werking en inzake de werking van de Vlaamse regering zelf zal kunnen vaststellen door middel van decreten, goedgekeurd met een tweederde meerderheid. Daarnaast bepaalt de Vlaamse regeringsverklaring van 20 oktober 1992 dat de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse Raad moet leiden tot een nieuwe verhouding tussen parlement en regering. Deze nieuwe cultuur moet in Vlaanderen tot uiting komen in een Vlaams basisdecreet dat in samenspraak met het Vlaamse parlement wordt uitgewerkt. Einde citaat. Het is duidelijk dat wij de mogelijkheden geboden door het Sint-Michielsakkoord maximaal moeten gebruiken en aldus een aantal basisregels voor het functioneren van de

## Sauwens

Vlaamse Gemeenschap moeten vastleggen. Een volgende grondwetsherziening zou mijns inziens constitutieve autonomie moeten opleveren inzake de gerechtelijke organisatie en inzake de organieke wetgeving betreffende de gemeenten en provincies. Het Sint-Michielsakkoord is voor ons inderdaad maar een stap vooruit op de nog af te leggen weg.

Wat de verdere evolutie betreft, bepaalt de motie van aanbeveling van 3 februari 1993 van de Vlaamse Raad dat de staatshervorming een dynamisch proces is. Dit betekent dat de politieke discussie over de verdere regionalisering van het beleid in de sociale zekerheid, in het sociaal-economische beleid, in het wetenschapsbeleid en in de algemene wetgeving in alle vrijheid en op alle beleidsniveaus verder moet worden gevoerd.

De door de huidige staatshervorming mogelijk gemaakte dynamiek van de Vlaamse instellingen zal de roep naar homogene bevoegdheden vergroten, waardoor elke gemeenschap vanuit de eigen beleidsinzichten de prioriteiten kan bepalen van nu nog versnipperde bevoegdheidsdomeinen, zoals het welzijns- en gezondheidsbeleid.

Men moet kunnen nadenken over de evolutie en over nieuwe concepten en men moet conclusies kunnen trekken uit een veranderde toestand. Of er een verdere federale of confederale evolutie zal zijn, is afhankelijk van het respecteren door de Franstaligen van een aantal essentiële voorwaarden. Zij moeten de grenzen van Vlaanderen eerbiedigen ; zij mogen niet proberen de Vlaamse meerderheid tot een feitelijke minderheid te maken ; zij moeten duidelijke financiële afspraken nakomen ; zij moeten een sociaal-economisch beleid en een begrotingsbeleid mogelijk maken dat onze competitiviteit in vergelijking met de ons omringende landen vrijwaart ; geen enkele bevolkingsgroep mag zich in de hoofdstad benadeeld voelen.

Een ander bepalend element voor de verdere evolutie is vervat in het adagium quid leges sine moribus. De fe-

derale overheid en de andere gemeenschap moeten ondubbelzinnig zowel de letter als de geest van de staatshervorming respecteren. Formele regels hebben immers geen betekenis wanneer men bewust de instellingen, de machten en de bevoegdheden wil gebruiken in een andere zin dan degene die werd bedoeld. Wie met **recuperatiegedachten** speelt, zal noch Vlaanderen, noch Wallonië, maar België bedreigen. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse Gemeenschap zich in de nabije toekomst, samen met de Europese bestuurslaag, het sterkst zal ontwikkelen. Het door de Vlaamse regering uitgewerkte project Vlaanderen-Europa 2002 heeft als uitgangspunt dat dit tweevoudige federaliseringsproces slechts kan slagen indien de Europese Gemeenschap de verscheidenheid van haar samenstellende delen als een positieve rijkdom erkent en vrijwaart. Vlaanderen zal deze evolutie niet passief ondergaan, het zal als een dynamische partner de Europese federatie mee realiseren. Het regeerakkoord dat door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd, maakt duidelijk dat de rol van een Vlaamse minister die bevoegd is voor de problematiek rond federale samenwerking en staatshervorming, verder reikt dan de periode van het Sint-Michielsakkoord.

**De voorzitter** : De heer Dewinter heeft het woord.

**De heer F. Dewinter** : Mijnheer de voorzitter, ik zou de minister nog enkele bijkomende vragen willen stellen.

Mijnheer de minister, mijn eerste vraag betreft het fameuze ministerieel comité voor de Institutionele Hervormingen, waarvan u deel uitmaakt met minister De Batselier en de minister-president. Is dit comité ooit samengekomen, wanneer en met welke frequentie ? Komt het nu nog samen ? Of is dit comité slechts een lege doos waarbij men uw handelingen probeerde te beperken ? Wat zijn de eventuele conclusies waartoe dit comité is gekomen ? Wat is de politieke agenda die momenteel in dit comité wordt besproken ?

U heeft gezegd dat u minister van

Staatshervorming blijft. Wat zijn uw plannen voor de toekomst na het afronden van het Sint-Michielsakkoord ? Wat zijn uw prioriteiten ? Is dit de splitsing van de sociale zekerheid ? Wat zijn de prioriteiten van de Vlaamse Executieve voor het tijdperk na het Sint-Michielsakkoord ? Welke initiatieven zal u nemen als vertegenwoordiger van de Vlaamse Executieve op het gebied van de staatshervorming ? Zal er een politieke agenda worden voorgesteld of blijft alles tot nu toe nog vaag ?

Ik heb met spijt genoteerd dat de Vlaamse Grondwet niet veel meer is dan een soort van basisdecreet waarbij een aantal zaken op een rijtje worden gezet na de verkiezing van de Vlaamse Raad. Het is goed dat u op dit gebied duidelijkheid heeft geschapen. Vele Vlaamse nationalistische keken uiteraard hoopvol uit naar een Vlaamse Grondwet. Na uw verklaringen van vandaag zal deze hoop grotendeels verdwijnen.

Ten slotte ben ik ontgoocheld door uw verklaring dat de slotconclusies van de werkgroep Sociale Zekerheid 2002 ten vroegste na 30 juli 1994 ter beschikking kunnen worden gesteld. Dat is bijzonder spijtig en een van de redenen waarom wij het Sint-Michielsakkoord niet goedkeuren. Wij hebben daardoor immers al onze troeven uit handen gegeven. De sociale zekerheid had nu in het pakket moeten worden opgenomen. Het verwondert mij enerzijds in de kranten te lezen dat u van mening bent, en terecht, dat de sociale zekerheid voor het einde van het Sint-Michielsakkoord moet worden gefederaliseerd, terwijl u anderzijds de indruk wekt dat u pas na het goedkeuren van het Sint-Michielsakkoord met concrete conclusies of met deelrapporten naar buiten kunt komen.

**De voorzitter** : Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, ik heb alleen nog een aanvullend antwoord, vermits ik reeds uitvoerig op alle punten ben ingegaan.

In de periode van de Dialoog van

## Sauwens

gemeenschap tot gemeenschap is het ministerieel comité maandelijks bijeen gekomen. Nadien waren de bijeenkomsten minder talrijk. Op 7 april 1993 heeft het ministerieel comité mij nog belast met de coördinatie van de voorbereiding van de cascadowetgeving, die op het Vlaamse niveau zal moeten gebeuren, in uitvoering van het **Sint-Michielsakkoord**. Ik meen dat dit belangrijk is. Ik antwoord daarmee ook op de tweede vraag van de heer Dewinter, namelijk welke mijn prioriteiten zijn als minister van Staatshervorming in de huidige legislatuur betreffende het voorbereiden van deze cascadowetgeving met onder meer de voorbereiding van het basisdecreet, door sommigen, ook mijzelf, de Vlaamse Grondwet genoemd. Voorts heb ik als taak het begeleiden van het onderzoek over de sociale zekerheid. Het eerste tussentijds rapport hierover zal worden uitgebracht in november 1993. Ik herhaal dat in dat verband op wetenschappelijke wijze relevant beleidsmateriaal moet worden gezocht dat niet meer het gevolg is van een macro-economische analyse, maar van een onderzoek van elk terrein van de sociale zekerheid.

Om u toch duidelijk te maken dat er intussen al wel heel wat werk is geleverd, verwijs ik naar de maatregelen die de federale regering heeft genomen onder druk van de Vlaamse Raad, de Vlaamse regering en de Vlaamse partijen. Ik noem de administratieve commissies inzake de uitsluiting van de langdurige werklozen en de vrijstelling van de sociale zekerheidsbijdragen, die voortaan in verenigde vergaderingen van de beide taalkamers zullen beslissen ten einde verschillende praktijken ten opzichte van Nederlandstaligen of Franstaligen uit te sluiten. Het koninklijk besluit van 31 december 1992 dat de werkingsregels van de federale administratieve RVA-commissies heeft aangepast, is in werking getreden op 1 april 1993. Het besluit inzake de commissie vrijstellingen en bijdragen sociaal statuut zelfstandigen treedt in werking op 1 juli eerstkomend.

In de nieuwe algemene raad van het Riziv is een werkgroep samengesteld belast met het opmaken van een jaarlijks verslag omtrent de eenvormige toepassing van de ziekte-en invaliditeitswetgeving in heel België. Dit rapport zal een evaluatie bevatten van eventuele ongerechtvaardigde verstoringen alsook voorstellen tot het wegwerken ervan. Voorts trad het koninklijk besluit tot vaststelling van de wijze waarop de forfaitaire honoraria voor klinische biologie per verpleegdag worden vastgesteld voor de verstrekkings inzake klinische biologie verleend aan in een ziekenhuis opgenomen rechthebbenden, op 1 april jongstleden in werking. Wat de ambulante klinische biologie betreft kreeg het ontwerp-koninklijk besluit van de federale minister van Sociale Zaken tot vaststelling van de procedure inzake financiële responsabilisering van de voorschrijvende geneesheren, behoudens enkele technische bemerkingen, een gunstig advies van het beheerscomité van de dienst geneeskundige verzorging en van de nationale commissie geneesheren-ziekenfondsen. Laatstgenoemde commissie hechtte tevens haar goedkeuring aan een document tot vaststelling van de normen waarvan de overschrijding door de voorschrijvende geneesheren aanleiding kan geven tot het verbod om de-in de ziekte- en invaliditeitswet bedoelde forfaitaire honoraria aan te rekenen. Voorts bracht zij op 29 april een positief advies uit over de invoering van een genormaliseerde begroting per laboratorium.

Bovendien nam de federale regering bij de begrotingscontrole 1993 de volgende beslissingen betreffende de medische beeldvorming : er wordt een medische enveloppe ingevoerd per ziekenhuis en de financiering van de ambulante radiologie zal worden aangepast volgens objectieve mechanismen zoals die in de klinische biologie al worden toegepast. Het systeem van financiële verantwoordelijkheid van de voorschrijver en de erkenningsnormen voor de betrokken instelling worden ingevoerd.

Ten slotte vermeld ik artikel 84 van de wet van 30 december 1992, hou-

dende sociale en diverse bepalingen, dat in een efficiëntere controle en sanctionering van de sociale verzekeringskassen voorziet. Op basis van de resultaten van een bijzonder wervingsexamen dat werd ingericht, zullen inspecteurs worden gerecrueteerd die controle moeten uitvoeren op de inning en vordering van de speciale RSVZ-bijdragen. Intussen worden tussen het federale ministerie van Middenstand en de betrokken kassen bilaterale besprekingen gevoerd en evalueert men het bereikte inningsrendement.

Ik beoogde hier een overzicht te geven van een aantal beslissingen die stap voor stap werden genomen in uitvoering en onder druk van wat onder meer in het tienpuntenprogramma van het Vlaamse regeerakkoord is opgenomen. Sommige hebben een grote, andere een kleinere draagwijdte. Dit alles bewijst dat er wel degelijk heel wat gebeurt, maar het stapt natuurlijk wel af van de puur sloganmatige benadering van het thema. *(Opmerking van de heer Annemans)*

Het gaat hier over uitermate belangrijke maatregelen die intussen werden genomen en wij bereiden terzelfdertijd het dossier voor om op wetenschappelijk ondersteunde wijze de dialoog in verband met de sociale zekerheid van gemeenschap tot gemeenschap te kunnen verderzetten. Volgens mij is deze vastberaden weg ook de beste om te volgen en de Vlaamse Raad stemde daar uiteindelijk toch mee in.

## Met redenen omklede motie

**De voorzitter** : Door de heer Dewinter werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend. De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

**Interpellatie van de heer M. Capoen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bescherming als landschap van het militair domein van Lombardsijde**

**Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de stand van zaken betreffende het dossier militaire domeinen**

**De voorzitter :** Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Capoen tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de bescherming als landschap van het militair domein van Lombardsijde en van mevrouw Vogels tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de stand van zaken betreffende het dossier militaire domeinen.

De heer Capoen heeft het woord.

**De heer M. Capoen (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, in het regeerakkoord dat het huidige beleid bepaalt, staat onder meer dat een optimale vrijwaring van de open ruimte wordt nagestreefd en dat de duinenbescherming absolute prioriteit zal genieten.

De afschaffing van de legerdienst en de daarmee gepaard gaande herstructurering van het leger, bieden onverhoopte extra kansen om die beleidsopties waar te maken.

Het advies van de MINA-raad van 6 mei 1993 vraagt de Vlaamse regering snel en adequaat op te treden om de militaire domeinen met een grote landschappelijke en ecologische waarde volledig en onmiddellijk in bescherming te nemen.

Het gaat hier in eerste instantie over ongeveer 1.200 hectare grond.

Wat het militaire domein van Lombardsijde betreft, volgde u de raad van uw administratie en nam snel een beschermingsbesluit. Dit beant-

woordt helemaal aan de twee doelstellingen van de regering die ik net nog opnoemde. Wij kunnen dus op dat vlak het beschermingsbesluit voor Lombardsijde als een modelbesluit beschouwen dat niet enkel door wetenschappers en alle plaatselijke instanties werd gesteund, maar ook de public relations-dienst van het departement voor Landsverdediging zette zijn beste beentje voor om iedereen van de natuurwaarde van dit domein in zijn huidige toestand te overtuigen. Bovendien kon men een belangrijk precedent inroepen : een gedeelte van het militair domein van Lombardsijde werd immers bij ministerieel besluit van 16 oktober 1981 al geklasseerd.

Daarbij komt nog dat de minister van Landsverdediging in zijn antwoord op een parlementaire vraag van senator Loones van 9 december 1992 verklaart dat het Vlaamse Gewest inderdaad bevoegd is voor de bescherming van de militaire domeinen die worden gedesaffecteerd. Mijnheer de minister, dit alles en de sterk wetenschappelijk onderbouwde motivering van het bestuur van Monumenten en Landschappen, meegedeeld aan de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting op 10 juni 1993, sterkte ons in de overtuiging dat u inderdaad een goed en verantwoord beschermingsbesluit heeft genomen.

Groot was dan ook onze verbazing, toen wij de reactie van de minister van Landsverdediging hoorden, die u stuntwerk en clownesk en potsierlijk optreden verweet.

Indien ik hier het beleid van de minister met dergelijke bewoordingen zou omschrijven, zou ik door de voorzitter tot de orde worden geroepen en hij zou deze niet parlementaire woorden uit het verslag laten schrappen.

Afgezien van de inhoudelijke betekenis van het beschermingsbesluit is het optreden van de federale minister ten opzichte van een Vlaamse minister die zijn grondwettelijke bevoegdheden uitoefent, ongepast en onaanvaardbaar. Vorige week heeft de heer Loones de betrokken minister hierover geïnterpelleerd in de senaat.

Mijnheer de minister, ten eerste, graag vernam ik of u, ingevolge de wet van 7 augustus 1931, gewijzigd bij het decreet van 13 juli 1972 en de bijzondere wet van 8 augustus 1988, inderdaad grondwettelijk kunt optreden met betrekking tot deze materie.

Ten tweede, kan de houding van de federale minister Delcroix enige invloed hebben op de landschappelijke bescherming van het militair domein van Lombardsijde ? De bescherming van dit domein en van de marinebasis wordt door toeristische, wetenschappelijke en militaire kringen verdeeld.

Zal de controverse met de minister van Landsverdediging invloed hebben op de uitvoering van de oorspronkelijke plannen om alle andere landschappelijk waardevolle militaire domeinen te klasseren ?

**De voorzitter :** Mevrouw Vogels heeft het woord.

**Mevrouw M. Vogels (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, zoals aangekondigd is mijn interpellatie niet beperkt tot het al dan niet clowneske optreden van de minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen in Lombardsijde.

Mijnheer de minister, wat is op het ogenblik, aan de vooravond van het parlementaire reces, de stand van zaken in verband met het dossier militaire domeinen. Ik heb namelijk de indruk dat dit dossier meer en meer een staaltje van de Belgische democratie wordt. Het houdt verband met zeer veel decreten en plannen waarin grootse inspraakprocedures zijn bepaald, hierbij denk ik onder meer aan de wetgeving op de Ruimtelijke Ordening.

Dit dossier houdt ook verband met het decreet met betrekking tot de Monumenten- en Landschapszorg, wat minister Sauwens intussen heeft bewezen en met de grootse beleidsplannen zoals de groene hoofdstructuur Vlaanderen of het Structuurplan Vlaanderen. Deze elementen tonen stuk voor stuk aan dat de bepaling en de inkleuring van de militaire domeinen op een democratische manier



## Vogels

en met ruime inspraak tot stand moeten komen.

Nu gebeurt eigenlijk het tegenovergestelde. Ik heb de indruk dat er zich een soort parallelle besluitvorming ontwikkelt, die totaal verschilt van hoe wij het decretaal graag zouden zien.

Mijnheer de minister, normaal gezien moet er over al die plannen en decreten een ruime consultatie van de bevolking komen. Ik heb samen met collega Lauwers, u hier enkele maanden geleden gevraagd hoe dat inkleuren van die witte vlekken zou gebeuren, hoe u van die witte produkten verkoopbare produkten ging maken. Na die interpellatie hebt u onze angst een beetje weggenomen, want u zei, ik citeer : wij zullen dat vanuit onze logica en vanuit onze bevoegdheid voor ruimtelijke ordening op de geëigende manier bepalen, dat wil zeggen, wij zullen eerst de bestemmingen vastleggen en pas dan kan worden verkocht of kunnen er bouwvergunningen worden afgeleverd. Einde citaat. Wij waren bang dat Defensie het allemaal alleen op voorhand zou bepalen, wat u hier ontkende.

Dat was buiten de waard gerekend want dezelfde week, en dat is het voordeel van het dubbelmandaat, minister Sauwens, heb ik in mijn hoedanigheid van nationaal parlementslid de mogelijkheid gehad de nationale minister, bevoegd voor defensie en dus nog altijd de eigenaar van die militaire domeinen, te ondervragen. Ik heb hem gevraagd of hij het eens was met wat de regionale minister van Ruimtelijke Ordening eigenlijk zei. Minister Delcroix heeft toen geantwoord dat hij het ermede eens was, meer zelfs, dat er ondertussen afspraken waren gemaakt tussen hemzelf, nationaal minister bevoegd voor Defensie, en de drie regionale ministers bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening, respectievelijk in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Hij bevestigde daarbij wel dat hij geen enkel domein zou desaffacteren naar het comité voor Verkoop van Financiën alvorens de bestemmingen ingekleurd zijn. Met andere woor-

den, er is dus een afspraak, wat u niet, maar minister Delcroix wél heeft gezegd, tussen u en uw collega's gewestministers en nationaal minister Delcroix, om samen rond de tafel te gaan zitten met een doos kleurpotloden om het gewestplan in te kleuren. Die stelling werd bevestigd in een interview van een redacteur van Knack met één van uw kabinetmedewerkers die het volgende heeft gezegd, ik citeer : De tweede week van juni, dat is net voorbij, vandaar de actualiteitswaarde van deze interpellatie, plannen we een nieuwe bijeenkomst tussen de verschillende partners en dan bespreken wij de bestemmingen van de diverse gebieden. We zullen gewestplan per gewestplan tewerkgaan en wanneer zowel Defensie als Ruimtelijke Ordening dezelfde bestemming voorstellen, dan kan het gewestplan onmiddellijk in herziening gesteld worden. Als er meningsverschillen zijn, dan zullen we in werkgroepen verder discussiëren. Einde citaat. Wel haast hij zich om eraan toe te voegen dat het kabinet de gemeenten en de provincies om hun mening zal vragen en dat zij tot 5 juli de tijd krijgen om deze naar voren te brengen. We willen eerst een ruime consultatie, zei uw kabinetmedewerker nog.

Mijnheer de minister, toch wel merkwaardig dat men op die manier een zaak van ruimtelijke ordening aanpakt, want dat betekent dat u uw autonome bevoegdheid als gewestminister om een gewestplan te wijzigen of om de ruimte te ordenen en de bestemmingen vast te leggen, voor een stuk uit handen geeft. Feitelijk zegt u aan de nationale minister van Defensie dat hij akkoord moet gaan met u en dat dan het gewestplan wordt ingekleurd. Als hij niet akkoord gaat, dan wilt u niet onderhandelen met al diegenen die betrokken zijn bij de inspraakprocedure, maar wel met hem om het eens te worden over welke bestemming een bepaald stuk grond in Vlaanderen moet krijgen.

Van uit welke filosofie werkt u ? Wat is het einddoel ? Als ik de samenstelling van de groep van de ministers met de kleurpotloden bekijk kan ik

maar twee doelstellingen onderscheiden.

Ten eerste, de doelstelling van de nationale minister die niet onder tafel steekt dat hij een aantal miljarden frank opbrengst wil. Mijnheer de minister, allicht heeft hij het op een akkoordje gegooid met u en wellicht ook met minister De Batselier die graag een aantal natuurgebieden wil verwerven zodat u voor de publieke opinie kunt scoren. Er moet een akkoord worden bereikt waarbij iedereen als overwinnaar uit de bus komt. De nationale minister omdat hij geld op zak heeft gestoken en de regionale ministers die aan de publieke opinie kunnen zeggen dat zij voor een aantal nieuwe natuurreservaten hebben gezorgd en die hun groen imago zo kunnen oppoetsen.

Wanneer dit compromis is bereikt, kan men zich afvragen wat dan nog de waarde zal zijn van de inspraakprocedures die u achteraf verplicht bent te organiseren in het kader van de wet op de ruimtelijke ordening. Ik vrees dat het dan weer zal zijn zoals altijd, namelijk dat nadat de knopen zijn doorgehakt de bevolking als een soort pro forma regeling om advies zal worden gevraagd. De plaatselijke actiegroepen zullen dan weer iedereen mobiliseren om brieven te schrijven die verticaal zullen worden geklasseerd zoals met de SST het geval was. Ik vrees dat het hier niet anders zal gaan.

Als u dit ontkent en wanneer u de inspraak au serieux wil nemen, dan moet u hier minstens één ding duidelijk onderschrijven namelijk dat u aan de Executieve een besluit zult voorleggen om geen bouwvergunningen af te leveren voor het einde van de inspraakprocedure. De wet op de ruimtelijke ordening zegt inderdaad dat van het moment dat een gewestplan in herziening is gesteld men reeds kan beginnen met bouwvergunningen af te leveren. Ik vrees dat ook op dat vlak afspraken zijn gemaakt met de nationale minister die maar op dat moment bepaalde terreinen ten gelde zal kunnen maken.

Dat trouwens heel het dossier het liefst wordt afgehandeld in de beslo-

## Vogels

tenheid van het beperkt clubje dat nu rond de tafel zit, bleek inderdaad uit de nerveuze reactie van nationaal minister Delcroix op de klassering van Lombardsijde door de regionale minister die autonoom bevoegd is voor Monumenten en Landschappen, de heer Sauwens.

Binnen de logica van het decreet op de bescherming van de landschappen is er geen enkele twijfel over de waarde van het natuurhistorisch patrimonium. Collega Capoen heeft al gewezen op het verslag van de commissie Monumenten en Landschappen dat wij als leden van de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting hebben ontvangen. In het kader van het decreet op de klassering van de landschappen kan geen enkele federale minister de pretentie hebben om op dat vlak over clownesk gedrag te gewagen. Waar haalt de minister het lef om zoiets op basis van een door de Raad goedgekeurd decreet te zeggen ? Staat u achter die gang van zaken ? Staat de Executieve achter de démarche van collega Sauwens ? Wij zijn het trouwens volledig met zijn maatregel eens, al was het maar omdat het perfect past in het kader van een decreet dat wij hebben goedgekeurd.

Ter plaatse worden heel wat mensen geconfronteerd met de onzekerheid. De arrogantie waarmee men vaak over de hoofden heen zaken beslist die alles te maken hebben met de persoonlijke leefomgeving, is een van de grote oorzaken van de zo vaak genoemde kloof tussen de burger en de politiek. Volgens mij zal u de publieke opinie in dit dossier niet voor u winnen door op een bepaald moment vanuit de besloten vergadering de witte rook te laten opstijgen en via de pers duidelijk te maken dat u een zestal natuurgebieden heeft verworven. Volgens mij moet u op een eerlijke manier met de direct betrokkenen — de omwonenden — een afspraak maken over de toekomstige bestemming van die domeinen. Er gebeuren op dit vlak dingen die de mensen niet meer kunnen volgen, waarbij ze bovendien merken dat er wordt geïmagineerd en dat er dingen gebeuren die niet pluis zijn.

Ik geef u ter zake twee voorbeelden. Eerste voorbeeld, de MINA-raad heeft u een lijst bezorgd waarin bepaalde militaire domeinen worden vooropgesteld voor bescherming, gezien hun grote ecologische en natuurhistorische waarde. Een van de domeinen die op die lijst voorkomen, is het domein het Loo te Broechem. Volgens alle ecologische rapporten wordt dit domein als heel waardevol omschreven. Tegelijkertijd is er ook een lijst in omloop van het ministerie van Defensie. Op die lijst staan niet alleen de domeinen die men wil van de hand doen maar ook de geïnteresseerde kopers en de te verwachten opbrengst. Die verwachte opbrengst heeft alles te maken met de kleur die een bepaald domein op het gewestplan zal krijgen. Voor het domein het Loo te Broechem, met een oppervlakte van 14 hectare, verwacht Defensie een opbrengst van 10 miljoen frank. Het zal evenwel nooit 10 miljoen frank opbrengen wanneer u beslist om van het Loo een natuurgebied te maken. Trouwens, in diezelfde lijst stel ik vast dat men van de 51 hectare van de Treurenberg in Westerlo slechts een opbrengst van 5 miljoen frank verwacht. Het is duidelijk dat Broechem, in de buurt van de autostrade, interessant is als industriezone .

De actiegroep die daar ter plaatse mee bezig is, krijgt te horen dat men het Loo waarschijnlijk toch niet zal verkopen omdat er onduidelijkheid bestaat over de precieze eigenaar : misschien is het niet van Defensie, en misschien behoort het zelfs voor een stuk aan de Engelsen. Men is duidelijk de mensen met een kluitje in het riet aan het sturen.

Tweede voorbeeld, het militaire hospitaal en het bijhorende arsenaal te Antwerpen. In dezelfde lijst van Defensie lees ik dat men daar een serieuze opbrengst van verwacht en dat een zekere Van der Cruysen, een vastgoedkantoor, erg geïnteresseerd is om dat aanzienlijke domein vlakbij het station van Berchem en de ring op te kopen om er de zoveelste grote kantooruimte van te maken. Daarnaast is er SOMA, de Stedelijke Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen,

die tot doel heeft de negentiende eeuwse gordel te herwaarderen. SOMA ziet het militaire hospitaal en het hele domein er rond als een van de grote hefboomen om die negentiende eeuwse gordel te renoveren door er sociale woningen, appartements en een stuk groenzone van te maken.

Ik heb vernomen dat het ministerie van Justitie geïnteresseerd zou zijn in het militair hospitaal omdat het gerechtsgebouw van Antwerpen dringend een nieuwe vestigingsplaats nodig heeft.

De gouverneur had het plan opgevat deze nieuwe gebouwen op de Linkeroever op te trekken. Niemand was het hier mee eens. Naar verluidt zou er een akkoord bestaan om de hele gerechtelijke infrastructuur van Antwerpen te bundelen in de domeinen van het militair hospitaal aan de Lange Neefstraat.

Deze buurt is dichtbevolkt en heeft weinig open en groene ruimten. De bevolking wil geïnformeerd worden !

Ik ben van oordeel dat de mensen het recht hebben te weten welke procedure men zal volgen, of er met de aanbevelingen van de stad Antwerpen rekening zal gehouden worden en of de geruchten over een mogelijke aankoop door Justitie gegrond zijn.

Ten slotte wil ik een reeks vragen stellen.

Ten eerste, hoever zijn de onderhandelingen over de bestemming van de militaire domeinen gevorderd ? Wat hebben de contacten tussen uw kabinet en het departement Landsverdediging opgeleverd ? Welke zijn de onderhandelingsdoelen van de Vlaamse Executieve en wanneer zal men de onderhandelingen afronden ?

Ten tweede, kunnen de gronden, eens de bestemming vastgelegd is en voor de officiële inspraakprocedure van start gaat, verkocht worden ? Is de Executieve bereid een besluit uit te vaardigen om te beletten dat bouwvergunningen afgeleverd worden vanaf het ogenblik van de vastlegging van het ontwerp voor wijziging of zullen de bouwvergunningen pas verleend worden nadat de in-

## Vogels

spraakprocedure is afgerond ? Werden op het vlak van de procedure reeds afspraken gemaakt met het departement Landsverdediging die de domeinen uiteindelijk moet desaffacteren naar het Comité van Verkoop.

Ten derde, steunt de Executieve de minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen, bij het starten van de classeringsprocedure van Lombardsijde ?

Ten vierde, kan de minister uitsluitend geven over de geruchten die de ronde doen over een aantal domeinen zoals het Loo, Lombardsijde en het militair hospitaal te Antwerpen ? Wordt er rekening gehouden met de inbreng van de steden en gemeenten ?

Ten vijfde, welke plannen heeft u met de lijst dringend te beschermen domeinen die de MINA-raad verstrekt heeft ? Waarom werd het Vlaams Instituut voor Natuurbehoud niet betrokken bij het onderzoek naar de natuur-historische waarde van de vrij te geven militaire domeinen ?

**De voorzitter :** De heer De Mol heeft het woord.

**De heer J. De Mol (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 26 november 1992 heb ik aan de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden reeds een schriftelijke vraag gesteld.

Midden december heeft de minister een persbericht laten verschijnen waarin hij verklaart eerst voorstellen te moeten formuleren om ik citeer : de witte vlekken op de gewestplannen in te kleuren. Pas als de bestemming vastligt (natuurgebied, ruimte voor woningen of kantoren) kan de openbare verkoop beginnen. Einde citaat.

Dit persbericht geeft in verstaanbare taal de kern van het probleem weer.

Ruimtelijke ordening zou de bepalende factor moeten zijn. Het lijkt er

echter sterk op dat men — zonder veel rekening te houden met een goede ruimtelijke ordening — verschillende belangen afweegt.

Op mijn vraag van 26 november 1992 heeft de minister geantwoord dat hij de administratie geen opdracht gegeven heeft om voor die gebieden stedenbouwkundige en planologische voorschriften uit te werken. Hij wijst erop dat men wel rekening moet houden met de beleidsverklaring van de Vlaamse regering en met de beleidsnota Vlaanderen in vorm.

Ik denk dat ik daaruit kan afleiden dat vooral de open ruimte centraal zou staan.

De verkoop van domeinen zorgt voor planologische problemen omdat men deze terreinen op het gewestplan niet had ingekleurd. Men had de bovenaanduiding gegeven — militaire domeinen — zonder een nabestemming te plannen. Men heeft vermoedelijk gedacht, gelet op de militair onzekere toestand, dat men altijd evenveel militaire domeinen zou hebben. Gelukkig zijn we in een andere periode beland. Om budgettaire redenen wil men deze terreinen verkopen.

Het departement van Landsverdediging heeft zich nooit gestoord aan de bedenkingen van Ruimtelijke Ordening en dit niettegenstaande de zeer duidelijke omzendbrieven die daarover bestaan en men uitdrukkelijk bij bespreking van artikel 48 had aangegeven administratieve en militaire overheden horen daar samen. Het woord militaire overheid werd samen met de term administratieve overheid ingevoerd. Vermits het departement van Landsverdediging een rechtspersoon van publiek recht wordt, wordt een bouwvergunning, in afwijking van artikel 44, alleen door de minister of zijn gemachtigde ambtenaar verleend. Dit betekende dat men een bouwvergunning moest aanvragen. Dat gebeurde echter zeer zelden. We zouden kunnen citeren uit een omzendbrief van 5 juni 1970 waarin hetzelfde verhaal nogmaals wordt bevestigd.

Ik denk dat aan heel dit verhaal slechts één goede kant zit met name

dat men de waarde van het gebied, zoals dat trouwens in de oriëntatienota en in de nota Vlaanderen in vorm staat, alleen vanuit het begrip ruimtelijke ordening bekijkt. Vermits er vanuit dit begrip geen invulling is geweest, is dit moment voor de herziening nu gekomen. Dit geldt niet alleen voor de terreinen die te koop staan of die te koop zouden komen, maar ook voor alle gewestplannen waarop zich militaire domeinen bevinden. Men moet voor deze militaire terreinen onmiddellijk een nabestemming voorzien. Het probleem van de meerwaarde is dan onmiddellijk opgelost en het systeem blijft volledig in handen van de Vlaamse Executieve. Op die manier wordt de nota Vlaanderen in Vorm, waarbij het begrip open ruimte centraal staat, waargemaakt.

Ik denk dat dit de enige methode is om uit de problemen te geraken en om te voorkomen dat men achteraf zou zeggen dat er planschade is. Ik vrees inderdaad dat, indien men de zaken gewoon op hun beloop laat, zelfs wanneer men de verkoop zonder nabestemming laat plaatsvinden, er procedures voor planschade zullen worden ingesteld. Het lijkt veel interessanter om dit te voorkomen. Voor het Vlaamse Gewest is het interessant dat alle gewestplannen waarop zich militaire terreinen bevinden in herziening te stellen en die een nabestemming te geven die eigenlijk gebakken zit in het idee van de bescherming van de open ruimte.

De invulling van bepaalde terreinen kan in het kader van andere zaken gebeuren, bijvoorbeeld sociale huisvesting of andere opties. Dat zijn afwegingen die alleen op het planologische vlak mogen gebeuren.

Ik betreur dat men met de rechtstreeks betrokken partijen rond de tafel gaat zitten. Het zou beter zijn, los van een benadering op basis van de dossiers in verband met de militaire terreinen, te opteren voor een planologische en juridisch aanvaardbare oplossing. De inderzieningstelling van de gewestplannen, met militaire terreinen, lijkt daartoe op korte termijn de enig wenselijke methode te zijn.

**De voorzitter :** De heer Demeulenaere heeft het woord.

**De heer J. Demeulenaere (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de VLD betreurt de controverse die is gerezen tussen minister Sauwens en de federale minister van Landsverdediging. Diezelfde controverse wordt door ons ook aangezien als een signaal dat er iets op komst is. Inderdaad, met alle mogelijke middelen wordt gepoogd nog vlug even de pers te halen, wat ook goed uitkomt voor de federale minister die dan op zijn beurt ook in de mediabelangstelling komt. Persoonlijk meen ik hieraan te mogen toevoegen dat u zeker niet heeft afgesproken of dat een geheim akkoord zou bestaan, zoals mijn collega in de Senaat, de heer Vermeiren, heeft geïnspireerd. Bepaalde uitdrukkingen waren inderdaad al te kras.

Mijnheer de minister, wij zijn de mening toegedaan dat aan kunst en vliegwerk wordt gedaan en behoorlijk stuntelig wordt tewerkgegaan. De polemiek die blijkbaar is ontstaan tussen uzelf en de heer Delcroix, was voor ons een aanwijzing om te zeggen dat de door u bewandelde weg eigenlijk niet de goede is. Ons idee hieromtrent is, zoals reeds eerder werd gezegd, dat de gewestplannen moeten worden gewijzigd, zodat niemand heksentoeeren kan of moet uithalen om een waardevol gebied te vrijwaren of uit te roepen tot een gebied van strategisch belang.

Onze stelling inzake het bewuste militaire domein te Lombardsijde is zeer duidelijk. Van het ogenblik dat het militaire kamp van Lombardsijde — en dat zal mevrouw Vogels zeker interesseren — niet meer dienstig kan zijn als militaire basis, is de VLD vragende partij om het gebied maximaal als natuurgebied te vrijwaren. Trouwens, ik ben een kind van de streek. Ik ken het gebied zeer goed. Om sociale redenen zouden wij het evenwel spijtig vinden voor de Westhoek die tenslotte niet zoveel mogelijkheden qua tewerkstelling biedt.

Ik wil er nog aan toevoegen dat zolang het militair domein van Lombardsijde een militair domein was, het maximaal werd beschermd.

Mijnheer de minister, ik vraag u uitdrukkelijk op een volkomen wettelijke basis te handelen via een wijziging van de gewestplannen, zodat discussies niet langer mogelijk zijn. Ik denk ter zake aan de Moeren, Ter Yde. De gewestplannen wijzigen is voor ons, net als voor de heer De Mol, de enige juiste manier van handelen.

**De voorzitter :** Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens (op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de interpellanten en ook de heer Demeulenaere omdat zij mij de gelegenheid geven ter zake een antwoord te formuleren. Na de uitspraken van de jongste dagen vanwege minister Delcroix, begrijp ik dat de vraag rijst wie uiteindelijk gelijk heeft.

Ik heb ter zake geen krachttermen gebruikt die in het parlement tot voor kort als onbehoorlijk werden gekwalificeerd.

Mijn enige bekommernis is op basis van de wet op de monumenten en landschappen de wetenschappelijke, historische en esthetische waarde van een bepaald gebied, wetenschappelijk geformuleerd door ondermeer het Instituut voor Natuurbehoud, in een beschermingsprocedure te brengen. Ook ik ben verrast over de verschillende reacties.

Er werd gevraagd of federaal minister Delcroix enige invloed of vertraging kan uitoefenen aangaande de bescherming van het militair domein van Lombardsijde. Welnu, in mijn hoedanigheid van Vlaamse minister verantwoordelijk voor Monumenten en Landschappen is het mijn taak het Vlaams regeerakkoord uit te voeren en mijn beleidsverklaring die vorige jaar in de Vlaamse Raad werd besproken, volwaardig na te komen. Concreet houdt zulks in dat ik er moet op toezien dat de landschappelijk waardevolle open ruimten in Vlaanderen voor de toekomstige generaties worden beschermd. Een van die gebieden is de IJzermonding en haar omgeving te Nieuwpoort. De oude marinebasis die door minister Delcroix op een officiële lijst van ver-

vreembare militaire domeinen werd geplaatst, maakt hiervan, ondermeer, deel uit.

In mijn beleidsverklaring kondigde ik aan inzake het beheer van ons cultureel en landschappelijk patrimonium, de doorgaans gevoerde brandweerpolitiek om te buigen tot een preventief beschermingsbeleid. Mede door een vlotte samenwerking met mijn administratie — het bestuur Monumenten en Landschappen — meen ik te mogen zeggen dat deze weg duidelijk wordt bewandeld.

Het is onder meer deze preventieve zorg voor het landschappelijk patrimonium, die mede aan de basis ligt van het opstarten van de procedure tot bescherming als landschap van de oude marinebasis en haar omgeving te Nieuwpoort. Haar ligging aan onze sterk bebouwde Vlaamse kust en de steeds toenemende recreatiedruk op de kuststreek en geleidelijk aan ook op het achterland — vergden — en verantwoordten nu — deze maatregel ter voorkoming van een verder schenden van de open ruimten in Vlaanderen.

De heer Capoen en mevrouw Vogels wezen terecht op het feit dat er geen twijfel kan bestaan aangaande de beschermingswaarde van de IJzermonding en haar omgeving.

Zowel in mijn beleidsverklaring als naar aanleiding van de bescherming van andere duingebieden zoals Ter Yde, wees ik erop dat ons duinenpatrimonium dringend aan extra zorg toe is. Thans wordt een unieke gelegenheid geboden om, mits enkele herstelmaatregelen, een wetenschappelijk en esthetisch uniek landschap van 146 hectaren dat omwille van die waarden immers van nationaal belang mag worden genoemd, te vrijwaren.

Behalve in de Zwinbosjes en het Zwinreservaat in Knokke en in het gebied van de IJzermonding vindt men in Vlaanderen geen overgangszones meer tussen zee, strand, slikke, schorre, duin,, dijk en polder in één ruimtelijk aaneengesloten geheel. Zelfs aan de aangrenzende Noordfranse kust komen dergelijke duin-

## Sauwens

schor-poldercomplexen pas voor ten zuiden van Calais.

Bovendien is de flora en de fauna in dit gebied zeer rijk en waardevol. Daarover zal ik echter niet verder uitweiden aangezien hierover geen verschillende meningen bestaan in deze Vlaamse Raad.

De esthetische waarde van het gebied wordt bepaald door het voorkomen van een grote verscheidenheid aan landschapsvisuele eenheden, gekenmerkt door een gradiëntrijke geomorfologische configuratie.

Gezien deze uitzonderlijke waarde die grondig werd onderzocht door mijn diensten in samenwerking met het Instituut voor Natuurbehoud en die door de meest brede kringen wordt onderschreven, zal ik de beschermingsprocedure verderzetten zoals bepaald door de wet van 7 augustus 1931 op de bescherming van landschappen.

De overige beschermenswaardige militaire domeinen — of zij al dan niet worden gedesaffecteerd — beschouw ik op dezelfde wijze als andere landschappelijk waardevolle gebieden zonder militaire bestemming. Zij verdienen dan ook mijn extra zorg. Indien mijn administratie, via een grondig vooronderzoek waartoe ik een paar maanden geleden opdracht gaf, aangeeft dat gebieden omwille van hun wetenschappelijke, esthetische en/of historische waarde werkelijk moeten worden gevrijwaard, zal ik ook voor deze landschappen de beschermingsprocedure inleiden. Of daarmee de desaffectatie van de officieel vermelde militaire domeinen in het gedrang komt, zoals aangekondigd door minister Delcroix in zijn antwoord op een paar interpellaties, is voor mij, strikt genomen, van ondergeschikt belang. In veel gevallen was de militaire bestemming precies een garantie op het behoud van de cultuur-, en natuur-landschappelijke en ecologische waarde van deze domeinen. Men kan zich vragen stellen over de gehanteerde criteria om een militair domein aan te duiden als gedesaffecteerd, maar vanaf het ogen-

blik dat de federale minister een aantal domeinen desaffecteert, bestaat de mogelijkheid dat zijn opvolger in een volgende legislatuur nog andere domeinen desaffecteert. Daarom gaf ik aan mijn dienst opdracht een algemeen onderzoek uit te voeren naar de waardevolle gebieden in deze militaire domeinen,

Het is belangrijk dat niet enkel beschermenswaardige landschappen die eigendom zijn van private personen worden beschermd. Er moet evenzeer zorg worden besteed aan landschappelijk waardevolle gebieden die toebehoren aan de overheid.

Als de speculatie van privé-eigenaars door een beschermingsbesluit wordt doorkruist, moet dit a fortiori ook gelden voor de overheid. Daarboven is het aan de Vlaamse regering om te bepalen wat er met de open ruimtes in Vlaanderen gebeurt. Ook wat de klassering van de militaire domeinen als landschap betreft, heeft de Vlaamse regering voldoende rechtsgrond. De wet op de ruimtelijke ordening en de wet op de monumenten en landschappen zijn evenwaardig. Binnen de Vlaamse regering zijn hierover concrete afspraken gemaakt en er hebben een aantal overlegvergaderingen plaatsgevonden. Wij plegen overleg met de collega's van Milieu en Ruimtelijke Ordening. Vanuit de federale loyaleit wisselen wij informatie uit met de betrokken federale ministers. Zij die beweren dat ik mijn juridisch boekje te buiten ben gegaan bij het inleiden van de beschermingsprocedure te Lombardsijde, hebben ongelijk. Vroeger werden er reeds een aantal militaire domeinen beschermd. In 1967 werd Holsteen te Zonhoven beschermd, in 1985 Galgenberg te Tongeren, in 1984 Fort IV te Mortsel, in 1992 Oude Gracht te Brasschaat, in 1971 Meerdaalwoud te Leuven, in 1987 de vallei van de Zwarte Beek te Beringen, 1992 het Zennegat-Battenbroek te Mechelen en in 1981 een gedeelte van de IJzermondung te Nieuwpoort. Net als in die gevallen zal het ministerie van Landsverdediging ook nu de kans krijgen om bezwaar aan te tekenen en bemerkingen in te dienen, net zoals alle andere

betrokken partijen. In het definitieve besluit zullen wij daar in de mate van het mogelijke rekening mee houden, evenwel zonder de doelstelling zelf in het gedrang te laten komen. De Raad van State heeft op 24 augustus 1984 de toenmalige minister Poma meegegeeld dat een rangschikkingsbesluit van het Vlaamse Gewest, dat bestaanbaar is met de bestemming van het goed van het federale openbaar domein waarop het betrekking heeft, uitvoering kan krijgen. Aan de voorwaarde dat het rangschikkingsbesluit niet strijdig mag zijn met de affectatie van het betrokken domein wordt in het dossier Lombardsijde voldaan. Artikel 3 bepaalt uitdrukkelijk dat de bescherming de militaire bestemming van het domein niet in het gedrang mag brengen. Op het ogenblik dat de militaire bestemming wegvalt, ontwikkelt het besluit zijn volle rechtskracht. Ten opzichte van een eventuele nieuwe militaire bestemming in het kader van zijn huidige opdracht, zou dit besluit al een bepaalde uitvoering kennen. In dezelfde gedachtengang heeft het Hof van Cassatie op 11 september 1964 aangenomen dat de vestiging of het behoud van een erfgoedbaarheid op een goed van het openbaar domein mogelijk is wanneer ze niet onvereenigbaar is met de bestemming van het goed. De erfgoedbaarheids van het goed mag dus geen afbreuk doen aan de affectatie van het goed.

Mevrouw Vogels heeft een aantal vragen gesteld die eerder betrekking hebben op aspecten van de ruimtelijke ordening. De heer Kelchtermans zal er op antwoorden. Ik wil benadrukken dat ik mij wil inschakelen in het beleid betreffende de ruimtelijke ordening zoals dat in het regeerakkoord is vastgelegd. Het spreekt vanzelf dat het beleid op het gebied van ruimtelijke ordening in overeenstemming moet zijn met het beleid op het gebied van monumenten en landschappen. Men zou de bedenking kunnen maken dat bij ruimtelijke ordening de procedure heel wat tijd vraagt en dat het aankopen van gebieden afhankelijk is van het prijsvoorstel dat men van de huidige eigenaar krijgt en van zijn wil om al dan niet te verkopen. De wet van 1931

## Sauwens

op de landschapsbescherming geeft ons de gelegenheid om erg snel en duidelijk in te grijpen om een aantal terreinen van groot wetenschappelijk, esthetisch en historisch belang te beschermen.

De door de MINA-raad opgemaakte lijst was een van de elementen die de basis vormden voor het opstellen van de prioriteiten door mijn administratie, wat overigens heel wat wetenschappelijk werk vraagt. Daarom hebben wij ook maximaal een beroep gedaan op het Instituut voor Natuurbehoud en enkele andere natuurwetenschappelijke instellingen die samen met de administratie van Monumenten en Landschappen de dossiers samenstellen.

**De voorzitter** : Minister Kelchtermans heeft het woord.

**Minister T. Kelchtermans (op de tribune)** : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal het antwoord van collega Sauwens aanvullen en misschien in herhaling vallen. Inderdaad, wat baten kaars en bril indien de uil niet zien wil. Moet ik u, mevrouw Vogels, er nog aan herinneren dat ik in het verleden reeds zeer duidelijk vragen van uzelf of van collega's van de Agalev-fractie en van de heer De Mol over dit thema heb beantwoord ? Het kan dus niet anders dan dat mijn uitleg op uw vragen en deze van de heren Capoen, De-meulenaere en De Mol niet nieuw is, want wij verdedigen nog steeds dezelfde uitgangspunten.

Ik neem aan dat iedereen duidelijkheid wil over de geruchten die in dit verband de ronde doen, maar vast staat dat het laatste woord in dit dossier door het Vlaamse Gewest wordt gesproken. Het is nu eenmaal als enige bevoegd voor de goedkeuring van het voor de realisatie van de projecten noodzakelijke in herziening te stellen gewestplan.

Bovendien kan ik degenen tegen spreken die de indruk wekken alsof alles in gezellige onderonsjes zou worden geregeld. Integendeel, voor de in herzieningstelling van het gewestplan moet een bepaalde proce-

dure worden gevolgd, die onder andere bepaalt dat de hele Vlaamse regering zich unaniem akkoord moet verklaren over een voorstel ter zake.

Het is waar dat de afhandeling van zo'n procedure enige tijd vraagt en ik ben van mening dat ze zou moeten worden vereenvoudigd, zodanig dat de administratie van Ruimtelijke Ordening wanneer vereist, snel kan optreden.

Ik blijf er echter bij dat die procedure er niet een mag zijn van boven naar beneden, dus waarbij een paar enkelingen aan de provincies en lokale besturen hun visie op ruimtelijke ordening opleggen. Trouwens, mocht ik lid zijn van een provinciaal bestuur, dan zou ik via de provinciale commissies inzake Ruimtelijke Ordening nu reeds informatie opvragen over de gebieden die vrijkomen.

De voorheen overeengekomen krachtlijnen, zoals verwoord in Vlaanderen in Beweging en het Structuurplan Vlaanderen, blijven onverkort geldig. Wanneer de besprekingen zullen zijn afgerond, kan ik niet voorspellen. In ieder geval zullen de gewestplannen in herziening worden gesteld zodra wij een **klaarder** zicht hebben op de gebieden waarvoor die procedure zal worden ingeleid en na consultatie van de lokale en provinciale besturen. Rekening houdend met de adviezen van de MINA-raad en sommige andere aanbevelingen zal een globaal voorstel van wijziging van het gewestplan bij de Vlaamse regering worden ingediend. Vorige week hebben wij bovendien een bijkomend gesprek met het kabinet van Landsverdediging gevoerd om detailplannen van de gebieden die vrijkomen, te zien en te achterhalen hoe de witte vlekken worden opgevuld, of er bijvoorbeeld al dan niet gebouwen aanwezig zijn.

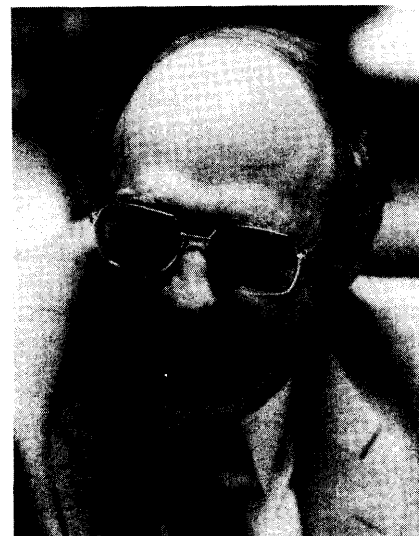
Voorts wijs ik erop dat de Vlaamse regering het, na de jongste beslissing van collega Sauwens, erover eens was om een betere coördinatie tussen de departementen Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Landschappen en Monumenten tot stand te brengen.

Ook over de bouwvergunningen had

u een concrete vraag. Volgens de wettelijke procedure kunnen de bouwvergunningen worden afgeleverd op het ogenblik dat het openbaar onderzoek gepubliceerd is. Mijn voorstel is dat er geen enkele bouwvergunning wordt afgeleverd vóór de volledige procedure van in herzieningstelling van het gewestplan is beëindigd, tenzij dat er een consensus bestaat over de bestemmingen waarvoor werd geopteerd en als een openbaar bestuur een initiatief met een openbaar nuts karakter neemt. Voor dat ene uitzonderingsgeval zou de bouwvergunning vroeger kunnen worden verleend.

Ik herhaal dat uw manier van voorstellen als zou Landsverdediging met de kleurpotloodjes aan tafel de herbestemmingen mee hebben ingekleurd volledig verkeerd is.

Het is evenmin correct elk overleg uit te sluiten tussen een federaal departement en de regio, te meer daar de beslissing om al of niet tot desafectatie over te gaan uitsluitend tot de bevoegdheid van het federale niveau behoort.



*VU-Senator Michel Capoen interpeleerde samen met Agalev-kamerlid Mieke Vogels minister Johan Sauwens (VU) over de problematiek van de bescherming als landschap van sommige militaire domeinen*

## Kelchtermans

Ik ben voorstander van het vastleggen van de nabestemming voor alle militaire domeinen in Vlaanderen. Dit vergt enig overleg met het federale niveau, maar zal daar nooit op bezwaren stuiten, want in geval van desaffectatie zal men op voorhand de herbesteding kennen. Dat is echter een oplossing op lange termijn, terwijl we hier een korte-termijndiscussie voeren.

Hiermee heb ik tegelijkertijd op een deel van de vragen geantwoord.

Mevrouw Vogels, u kent nu de stand van zaken, u kent mijn opvatting over de procedure en mijn visie op de bouwvergunning.

Ik kan tevens bevestigen dat de Vlaamse Executieve ter zake eensgezind is. De Executieve heeft immers besloten voor de herziening van de gewestplannen de consultatie met de drie bevoegde ministers gelijktijdig te houden.

Ik heb van mijn kant voldoende argumenten aangebracht om de gemeenten en de provincies erbij te betrekken.

Alle valse geruchten moeten tegengesproken worden. Wie ook initiatieven neemt, de uiteindelijke beslissing zal collegiaal door de Vlaamse Executieve worden genomen.

Ik hoop hiermee op de vragen te hebben geantwoord die mij werden gesteld.

**De heer J. Demeulenaere** : Mijnheer de voorzitter, ik had toch nog een paar bedenkingen in verband met hetgeen minister Sauwens heeft gezegd. Minister Delcroix heeft geïnsinueerd dat hij bijvoorbeeld zelf vakantiedorpen zou kunnen uitbouwen in Lombardsijde. Ik heb dat vandaag kunnen lezen in een krant. In verband daarmee vraag ik me af wat er met de bestaande gebouwen moet gebeuren. De minister heeft eveneens gezegd dat hij het terrein zou kunnen uitroepen tot basis met strategisch belang.

Minister Kelchtermans heeft gesproken over het afleveren van bouwver-

gunningen voor zover er een consensus is. Mijn vraag is, consensus met wie, welke zijn de partijen. Ik heb dat niet kunnen opmaken uit het antwoord van de minister.

**De voorzitter** : Mevrouw Vogels heeft het woord.

**Mevrouw M. Vogels** : Mijnheer de voorzitter, om het met een spreekwoord te zeggen de aanhouder wint : ik denk inderdaad dat als je bepaalde vragen blijft stellen — ook al zijn het dan variaties op hetzelfde thema — je uiteindelijk de ware toedracht kent.

Toen ik drie maanden geleden vragen stelde over dit onderwerp wist ik niet dat er zo een concrete procedure was overeengekomen met het kabinet met minister Delcroix. Dat had de minister in zijn antwoord op mijn interpellatie toen ook niet laten blijken.

Mijnheer de minister, u probeert ons hier altijd gerust te stellen, maar de woorden van uw kabinetsmedewerker doen dat veel minder. Deze zegt duidelijk dat het de bedoeling is volgende week met Defensie weer rond de tafel te gaan zitten om de bestemming van de diverse gebieden te bespreken. Het lijstje van de gewesten zal daarbij worden afgegaan en wanneer beide partijen — Ruimtelijke Ordening en Defensie — het eens zijn, kan het gewestplan onmiddellijk in herziening worden gesteld, aldus uw kabinetsmedewerker. Als er meningsverschillen zijn, dan wordt daarover gepraat in een werkgroep met vertegenwoordigers van de twee administraties.

Mijnheer de minister, dat is toch wat anders dan wat u ons hier vandaag komt vertellen. Is uw kabinetsmedewerker niet genuanceerd genoeg of is hij te concreet ? U zult ook begrijpen dat wij niet echt gerust zijn over het lot van het Loo te Broechem of van het militair hospitaal in Antwerpen. Dan is er ook nog de lijst van Defensie met de geïnteresseerde kopers en de prijs die ze voorstellen.

Het heeft geen zin te beweren dat het ministerie van Defensie onderhan-

delt uit bekommernis voor de open ruimte en voor het natuurbehoud in Vlaanderen.

**Minister T. Kelchtermans** : U kan het hen dan toch niet kwalijk nemen dat zij, met het oog op hun budgettaire problemen, nagaan wat het resultaat van een dergelijke operatie zou zijn.

Dit zal de bespreking op generlei wijze hypothekeren of beïnvloeden.

**Mevrouw M. Vogels** : Een ander spreekwoord luidt : Wie bij de hond slaapt, krijgt zijn vlooiën. Het is beter om geen overleg te plegen met het ministerie van Defensie en vanuit de eigen dynamiek en de eigen prioriteiten van de Ruimtelijke Ordening voor heel Vlaanderen een bestemming en een nabestemming vast te leggen voor de militaire domeinen. Op basis van een eigen standpunt kan men dan eventueel nog onderhandelen met het ministerie van Defensie.

U beweert dat Defensie niet zal desaffacteren wanneer wij niet afspreken. Ik ben het hierover uiteraard met u eens. Indien wij in Vlaanderen niets bestemmen, blijft Defensie zitten met witte produkten, kunnen zij niets verkopen en zullen bijgevolg dus ook niet desaffacteren.

Het overleg dat in Knack wordt beschreven, is een zeer gevaarlijke procedure. Telkens wanneer ik over nieuwe gegevens beschik waarbij ik vermoed dat er sprake is van onwettigheid, zal ik als een luis in uw vel blijven zitten.

**De voorzitter** : Minister Sauwens heeft het woord.

**Minister J. Sauwens** : Mijnheer de voorzitter, indien het beschermingsbesluit voor Lombardsijde definitief wordt, zal het departement van Landsverdediging op die plaats geen vakantiedorp kunnen bouwen.

Buiten hetgeen de Vlaamse Gemeenschap op het vlak van de Ruimtelijke Ordening als bestemming en nabestemming moet formuleren in de gewestplannen, in de bijzondere plannen van aanleg en in de bouwvergunningen, heeft het bestuur van Monu-

## Sauwens

menten en Landschappen in de loop der jaren aan een aantal gebieden een bijzondere bescherming gegeven omwille van hun hoge wetenschappelijke kwalificatie. Tot nu toe genoten de militaire domeinen zelden een dergelijke bescherming omdat de militaire bestemming reeds een vorm van bescherming vertegenwoordigt. De bestemming die door de gewestplannen aan deze gebieden wordt gegeven, is een aanvullende waarborg voor de bescherming van de open ruimte.

**Minister T. Kelchtermans** : Mijnheer de voorzitter, ik kom nog even terug op de consensus waarover werd gesproken. Ik bedoel natuurlijk een consensus binnen de Vlaamse regering.

De procedures die de minister van Landsverdediging heeft ingebouwd, laat ik voor zijn rekening. Ik vrees geen luizen, maar anderzijds wens ik mij niet als "kat en hond" op te stellen. Ik ben van oordeel dat men hierover een rustig gesprek kan voeren. Men vergeet immers waarmee de hele polemieek is begonnen. Er is nooit enig probleem geweest. De federale minister van Landsverdediging deelt plots mee dat hij een aantal terreinen ter beschikking stelt, maar hij voegt daar onmiddellijk aan toe dat hij als tegenprestatie middelen van het Vlaams Gewest verwacht. Dan is er een discussie op gang gekomen over de te stellen voorwaarden, alsof dit zo maar kan zonder enige inbreng van de tegenpartij.

**Nu** is men een beetje verbaasd over de reactie van de federale minister

die verklaart dat hij, als de discussie zo verloopt, niet zal desaffacteren.

Ik ben wel degelijk geïnteresseerd in een desaffectatie omdat wij daardoor open ruimten meer kunnen verwerven. Bijgevolg kan ik het scepticisme ten opzichte van een overleg niet delen. Ik vat dit op als een vooraf ingesteld wantrouwen tegenover mijzelf. Het is alsof in dergelijk overleg de door mijzelf gestelde principes het niet zouden halen. Ik ben er van overtuigd dat deze principes het wel zullen halen. Het Vlaamse Gewest zal het laatste woord hebben over de definitieve herbestemming van alle gebieden waarvan we hopen dat ze zullen worden gedesaffecterd.

Het zal evenzeer het Vlaamse Gewest zijn dat morgen de middelen moet kunnen verschaffen om een aantal open ruimten definitief in zijn bezit te krijgen. Ik hoop ook dat die middelen er zullen zijn. In tweede instantie moeten wij dan nog een regeling voorbereiden om op lange termijn alle militaire domeinen een bestemming te geven.

### Met redenen omklede motie

**De voorzitter** : Door mevrouw Vogels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend. De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

---

---

## REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

**De voorzitter** : Rekening houdend met onze werkzaamheden en met het feit dat morgen enkele ministers hier aanwezig moeten zijn om op interpellaties te antwoorden terwijl zij terzelfdertijd in commissievergaderingen worden verwacht, zal ik de zesde en zevende interpellatie, respectievelijk van de heer Geysels over de NV Aquafin en van de heer Van Eetvelt over de uitbetaling van de huisvestingspremies, in de voormiddag laten plaatsvinden. De vierde en vijfde interpellatie over Boelwerf en Zuid-Afrika worden naar de namiddag verschoven opdat de commissiezittingen en de openbare zitting elkaar niet zouden hinderen. Alle leden zullen daarvan per fax worden verwittigd, alle betrokken leden zijn reeds op de hoogte van de situatie.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

*– De vergadering wordt gesloten om 18.50 uur.*

---





## **BIJLAGE**

## **VRAGEN OM UITLEG**

## VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

Vergadering van 24 mei 1993

Vaste verslaggever : de heer R. Van Rompaey, secretaris van de commissie

**— Vraag om uitleg van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming aangaande de opname op de ontwerplijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, van het Katspoelhof, de Blauwschuurhoeve en omgeving te Bierbeek**

### *1. Uiteenzetting van mevrouw T. Merckx-Van Goey*

In het Belgisch Staatsblad van 11 maart 1993 verscheen het besluit waarbij het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve en hun omgeving opgenomen werden op het ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten. Mevrouw T. Merckx-Van Goey benadrukt dat geen van beide hoeven, namelijk het Katspoelhof en de Blauwschuurhoeve nog een agrarische bestemming hebben, terwijl voor de omgeving van deze hoeven toch een specifieke agrarische bestemming wordt beoogd.

Op 10 februari ontvingen de eigenaars van de percelen grond gelegen in dit gebied, in totaal gaat het hier om 200 ha, de betekening hiervan. Bij deze betekening ontbrak evenwel elke motivatie en was geen enkele kaart van het gebied gevoegd. Van het openbaar onderzoek dat met betrekking tot deze bescherming reeds gevoerd werd in maart-april 1992 was geen enkele van de betrokken eigenaars op de hoogte.

Zo een uitdrukkelijke bijkomende bescherming zich zou opdringen, dan is gezien de grote oppervlakte van het hier beschermde gebied, het meer aangewezen de procedure te gebruiken tot bescherming van landschappen in plaats van de procedure van toepassing op de bescherming van dorpsgezichten. Het lijkt de vraagsteller dan ook niet te gaan om de klassering van een dorpsgezicht, doch wel om de klassering van een landschap en daartoe dient de geëigende procedure gevolgd te worden, dewelke vervat is in de wet van 7 augustus 1931.

Het grote aantal dorpsgezichten in Vlaanderen, namelijk 694 in vergelijking met 213 in Nederland doen vragen rijzen of er hier geen oneigenlijk gebruik gemaakt wordt van de beschermingsprocedure.

De procedure tot bescherming van landschappen bevat overigens meer waarborgen en rechtszekerheid voor de eigenaars en gebruikers : de voorlopige klassering wordt hun persoonlijk betekend, zij kunnen kennis nemen van het dossier en de motivering, zij beschikken over een termijn om hun bezwaren in te dienen en beschikken tenslotte over een redelijke termijn om zich te schikken naar de erfdiensbaarheden.

Ingeval van klassering als dorpsgezicht treden 10 dagen na de betekening van het beschermingsbesluit de beperkingen in. Hiertegen kan alleen een annulatieberoep worden ingesteld bij de Raad van State. De vraagsteller kant zich niet tegen het vrijwaren van de open ruimte en natuur waarin de overheid een positieve rol kan spelen. Doch meent het lid dat gebruikers, eigenaars en burgers in de eerste plaats van de overheid duidelijkheid, rechtszekerheid, coördinatie en een zorgvuldig overheidsoptreden verwachten. Met het oog op een gelijke en correcte toepassing van de reglementering is er nood aan duidelijke instructies aan de administratie, niet in het minst over het onderscheid tussen de begrippen "landschap" en "dorpsgezicht", zoals door de wetgever bedoeld. De overheid dient de bestemmingen van de gebieden op het gewestplan te respecteren.

Teneinde het democratisch deficit te verkleinen moeten betrokkenen de kans krijgen om de nodige bezwaarschriften in te dienen en erop kunnen rekenen dat de correcte procedure wordt gevolgd.

Gaarne vernam de vraagsteller van de geachte minister een antwoord op de volgende vragen.

1. Zijn er, buiten Bierbeek, andere gevallen waar van deze procedure gebruik gemaakt wordt om een dorpsgezicht te beschermen dat in feite meerdere honderden ha beslaat ?
2. Wat was het advies van de ter zake bevoegde provinciale commissie ? Welke is haar motivering voor de waarde van de omgeving ? Over welke omvang spreekt de commissie zich uit ? Is er reeds een advies van de Koninklijke Commissie van Monumenten en Landschappen ? Kan dit worden ter beschikking gesteld ?
3. Hoe definieert de minister het begrip "onmiddellijke omgeving" ? Waar legt hij het verschil tussen een landschap en een dorpsgezicht ?
4. Wordt er hier geen oneigenlijk gebruik gemaakt van de procedure tot bescherming van dorpsgezichten ?

5. Wat zijn de effecten van deze bescherming op de doortocht van de TGV in dit gebied ?
6. Heeft de minister de gevolgen van deze bescherming voor de landbouwexploitatie voldoende ingeschat ?
7. Het betreffende gebied staat momenteel op het gewestplan ingekleurd als landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Is dit niet voldoende als bescherming ?

## **2. Antwoord van de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming**

### **2.1 Bescherming van een dorpsgezicht van meerdere honderden ha**

Eerst en vooral moet worden opgemerkt dat het feit dat de eigenaars van de percelen in het dorpsgezicht pas betekend werden nadat het ontwerp volledig in overeenstemming was met de wettelijke voorschriften. Een volledig dossier met kaart én motivering werd bovendien ter inzage gelegd bij het openbaar onderzoek, zoals door het decreet van 3 maart 1976 wordt voorgeschreven. Vervolgens kan per punt het volgende worden geantwoord :

Het bovengenoemde ontwerp van dorpsgezicht beslaat geen meerdere honderden maar slechts 166 hectare. Daarmee behoort het tot de grotere maar niet de grootste beschermde dorpsgezichten. Het uitgestrektste dorpsgezicht van Vlaams-Brabant is het kasteelpark van Revelingen en omgevende landerijen van de Sint-Gertrudishoeve te Sint-Genesius-Rode, een bescherming uit 1982 die 250 hectare omvat, waarvan 3/4 akkergrond.

Beschermingsbesluiten met betrekking tot gebieden van de grootteorde van Blauwschuur-Katspoel, d.i. meer dan 100 hectare, in Vlaams-Brabant zijn : Asse-Zellik (omgeving Hooghof, 1985) Pepingen-Bellingen (omgeving hoeve Cantimpré en Hof ter Kammen, 1982), Lubbeek-Linden (kasteel de Beaufort met hoeve en onmiddellijke omgeving, 1979), Bierbeek-Lubbeek (domein Hottat, 1992) en Huldenberg-Neerijse (kapel O.L.V.-ten-Pui met omgeving en het kasteelpark d'overschie, 1978).

Ook in andere provincies blijkt het beschermen van uitgestrekte gebieden als omgeving van monumenten een courant gebruik. Bijvoorbeeld Zuienkerke (de vier dorpscentra met omgevende landbouwgronden), Tielt/Aalter (omgeving Arte-meersmolen), Tielt (omgeving Poelbergmolen), Koksijde (omgeving Ten Boogaarde), Destelbergen (kastelensite, omgeving Bosseveerhoeve), Berlaar (dorpsgezicht Gestel), etc.

Een vergelijking met de Nederlandse beschermingsprocedure is niet relevant, gelet op de specifieke karakteristieken ervan. Ook de impact van de ruimtelijke ordening op dit landschapsbeheer en landschapsbeleid is verschillend.

### **2.2 Advies van de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen**

De Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen heeft op 14 april 1992 het voorstel van het bestuur Monumenten en Landschappen onverdeeld gunstig geadviseerd.

De bijkomende gegevens met betrekking tot het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen zullen door de minister aan de vraagsteller schriftelijk worden verstrekt.

### **2.3 Definitie van het begrip "dorpsgezicht" en de "onmiddellijke omgeving"**

De definitie van dorpsgezicht in artikel 2, 3<sup>o</sup> van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten luidt als volgt : "een groepering van één of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen, zoals onder meer beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, die omwille van haar artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische of andere sociaal-culturele waarde van algemeen belang is". Het voorstel Blauwschuur-Katspoel beantwoordt ten volle aan deze definitie : twee monumentale hoeven met hun historisch areaal (waarvan zelfs de drieledige veldindeling, het wegenpatroon én de veldnamen getuigen) en een visuele, esthetisch waardevolle eenheid. Het gaat dus wel degelijk om een site die in eerste instantie haar waarde ontleent aan de aanwezigheid van twee monumenten en niet om een "landschap" in de zin van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen.

### **2.4 Oneigenlijk gebruik van procedure tot bescherming van dorpsgezichten**

De minister benadrukt dat uit het bovenstaande kan worden afgeleid dat er geen oneigenlijk gebruik gemaakt wordt van de procedure tot bescherming van dorpsgezichten.

### **2.5 Effecten van deze bescherming op de doortocht van de TGV in dit gebied**

De minister verklaart dat het zou getuigen van een gebrek aan realiteitszin indien het beschermingsbesluit tot doel zou hebben de aanleg van het TGV-tracé te verhinderen. Het ligt wel in de bedoeling te verhinderen dat daarbij het Katspoelhof zou vernietigd of beschadigd worden. Er zal bovendien geëist worden dat het tracé op een esthetisch verantwoorde manier wordt ingekleed of desnoods zelfs ondergronds wordt aangelegd.

## 2.6 Gevolgen van de bescherming op de landbouwexploitatie

Op termijn zal de bescherming als dorpsgezicht, aldus de minister, juist bijdragen tot het behoud van de landbouwbestemming, al was het maar door het wegnemen of ontmoedigen van de speculatieve druk die — zoals reeds gebleken is — op het gebied weegt. Aan de bezwaren van de echte landbouwers kan bovendien tegemoet gekomen worden door in het definitieve besluit een clausule op te nemen die de vrije teeltkeuze garandeert.

## 2.7 Inkleuring van het gebied op de gewestplannen als waardevol agrarisch gebied. Is dit geen afdoende bescherming ?

De minister verduidelijkt dat de stelling dat de bestemming “landschappelijk waardevol agrarisch gebied een voldoende bescherming biedt voor agro-industriële bebouwing” niet afdoende is bewezen. Het type van bescherming geboden door de gewestplannen is ook van een andere aard. Zo heeft men hierbij geen oog voor historische en culturele aspecten.

De minister verdedigt dit dossier vermits een dergelijk beschermingsbeleid bijdraagt tot de bescherming van het waardevolle erfgoed, nu de druk op de waardevolle gebieden zo hoog is.

Een preventief beschermingsbeleid houdt ook rekening met de dynamiek van de omgeving en de verschillende actoren, in samenspraak met het deskundige advies van het bestuur Monumenten en Landschappen.

## 3. Repliek

Mevrouw Merckx-Van Goey dankt de minister voor het omstandige antwoord en de bijkomende schriftelijke informatie met betrekking tot het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen. Nochtans is de vraagsteller het oneens met de Vlaamse minister over de gevolgde procedure. De opgelegde erfdienstbaarheden zijn aanzienlijk. Waarom werd ter zake de Stedebouwwet niet toegepast (bijvoorbeeld kapvergunning voor het vellen van bomen in landschappelijk waardevolle gebieden). Ook het vegetatiebesluit biedt voldoende beschermingsmogelijkheden. De vraagsteller betreurt het scepticisme van de minister ten aanzien van de vastgelegde bestemmingen in de gewestplannen en benadrukt de toch al belangrijke lasten die hieruit voortvloeien voor de agrarische sector.

§ 1. De klassering beslaat bijna integraal een agrarisch gebied. Aangezien het om bijna 200 ha gaat, gaat het niet meer om de klassering van een dorpsgezicht, doch wel over de klassering van een landschap. Het is zeer duidelijk dat dit nefaste gevolgen heeft voor de landbouw door het van kracht worden van de opgelegde verbodsbepalingen.

§ 2. Het is onaanvaardbaar dat de aanplant van fruitplantages in deze streek ten gevolge van het beschermingsbesluit van 11 maart 1993 fel zal worden bemoeilijkt. Gelet op de reeds bestaande problemen in de agrarische sector is dit niet wenselijk. Het lid verheugt zich over de garanties van de minister ten aanzien van de vrije teeltkeuze. Zullen fruitplantages hierdoor kunnen worden aangeplant ?

Landbouw moet de kans krijgen om zich binnen het bestaande legistische kader (Stedebouwwet en vegetatiebesluit) harmonisch te ontplooiën.

De minister stelt dat de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen en het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten in ruime mate hebben bijgedragen tot het behoud van waardevolle gebieden.

Het decreet van 3 maart 1976 bracht een verfijning aan op het vlak van de bescherming van bepaalde gebieden op de gewestplannen, daar waar de procedure van BPA's op dit vlak faalde. De bijzondere zorg voor die bescherming van het erfgoed wettigde een specifieke regelgeving.

De minister is er zich van bewust dat bepaalde agrarische activiteiten een bedreiging kunnen vormen voor de bescherming van waardevolle gebieden vanuit het esthetisch-landschappelijk, historisch-cultureel oogpunt.

Hij pleit voor een dialoog en een harmonisch samengaan van beide doelstellingen, namelijk landbouw en landschapsbescherming.

De minister verduidelijkt dat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen over dit beschermingsdossier nog geen advies heeft uitgebracht. De invulling van het begrip “vrije teeltkeuze” zal afhangen van verder overleg.

## VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Welzijn en Gezondheid

Vergadering van 26 mei 1993

Vaste verslaggever : mevrouw L. Maximus, secretaris van de commissie

### **— Vraag om uitleg van mevrouw T. Merckx-Van Goey tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de opvang van thuislozen**

#### ***1. Uiteenzetting van de vraag door mevrouw T. Merckx-Van Goey***

Als onderdeel van de wet houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving van 12 januari 1993 werden artikelen 342 tot 347 met betrekking tot de landloperij en bedelarij uit het strafwetboek geschrapt. Ook de wet van 7 november 1891 werd door deze wet opgeheven.

Als antwoord op de actuele vraag van 13 mei 1992 van de heer R. Landuyt stelde de minister dat er op dat ogenblik geen bijkomende middelen in de begroting waren opgenomen vermits men bij de opmaak van de begroting 1992 niet op de hoogte was van deze belangrijke wetswijziging. Wel kondigde u toen maatregelen aan om te voorkomen dat deze groep van thuislozen nog langer in de kou zou staan.

In de toelichting bij de begroting 1993 lezen wij “dat een substantiële uitbreiding van de opvangcapaciteit noodzakelijk is teneinde het hoofd te kunnen bieden aan de sterk toenemende thuisloosheid en een alternatief te kunnen bieden voor de nationale maatregel omtrent de opheffing van de wet op de landloperij.”

Ook de OCMW's kregen een belangrijke rol toegewezen : voortaan zouden zij ook aan niet in de gemeente gedomicilieerde thuislozen financiële steun moeten geven. Burgemeesters zouden ook leegstaande panden kunnen opeisen teneinde thuislozen een onderdak te geven. Bij de eerste verjaardag van deze maatregelen verschenen er in de kranten al enkele onheilspellende berichten. Er werd het beleid zelfs een struisvogelpolitiek verweten.

Daarom willen wij de minister van Welzijn en Gezin volgende vragen stellen :

- Werd er al een evaluatie van een jaar werking gemaakt ?
- Hoe functioneren de OCMW's met betrekking tot de financiële tussenkomst die zij aan thuislozen moeten uitkeren ?
- Hoeveel huizen werden al door burgemeesters opgeëist ?
- In welke mate werden de huizen voor thuislozen uitgebreid ?
- Waar zijn de “landlopers” van Wortel en Merksplas nu terug te vinden ?
- Hoe werd deze groep van thuislozen en hun opvang geïntegreerd in het welzijnswerk van de Vlaamse Gemeenschap ?

#### ***2. Daarbij aansluitende vragen door enkele commissieleden***

Een lid herinnerde eraan dat reeds bij de bespreking van de wet waarbij de landloperij als dusdanig werd afgeschaft, aan de federale minister gevraagd werd wat men met die mensen nu zou gaan doen. De federale minister verwees naar de gemeenschappen. Dit is nu een duidelijk geval waarbij men duidelijk geconfronteerd wordt met de twee bevoegdheden en waarbij de betrokken burgers tussen twee stoelen terecht komen. Dit toont aan dat coördinatie noodzakelijk is. Het lot van de mensen speelt hier de hoofdrol en we moeten ons bewust zijn van de gevolgen die de nieuwe wet voor deze mensen heeft als we de federale structuur van ons land voor alle burgers genietbaar willen maken. Ook om te voorkomen dat er scheve toestanden bij bepaalde OCMW's gaan ontstaan moeten we een duidelijk beleid uitstippelen.

Een ander lid bevestigde dat de voormalige bewoners van Wortel en Merksplas inderdaad naar de OCMW's toekomen. Daarom vraagt ze of men toch niet opnieuw de mogelijkheid moet overwegen van een bijzonder fonds voor maatschappelijk werk. Dat is volgens haar het reële probleem. De betrokkenen komen naar het OCMW en ze kunnen daar steun krijgen maar daarmee zijn ze niet geïntegreerd. Een OCMW kan maar aan opvang doen als men maatschappelijk werkers heeft die hen begeleiden in de alledaagse maatschappij.

Op een studiedag te Antwerpen rond het thema van de landloperij heeft de minister gezegd, aldus het lid, dat er 100 bijkomende plaatsen zouden gerealiseerd worden. Is dat gebeurd ? En zijn er nieuwe perspectieven in verband met een mogelijke overdracht van de eigendommen van Merksplas en Wortel naar de Vlaamse Gemeenschap ?

#### ***3. Antwoord van mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin***

Mevrouw Merckx ontving antwoord op elk van haar vragen over de opvang van thuislozen.

1. Voor wat de eerste vraag betreft werd haar meegedeeld dat de wet houdende een urgentieprogramma voor een meer

solidaire samenleving pas in werking trad op 1 maart 1993, zodat op dit ogenblik nog geen evaluatie over een jaar kan worden opgemaakt.

De minister voegde eraan toe dat de evolutie alleszins op de voet zal gevolgd worden. In het begin van dit jaar werd de commissie thuislozenzorg opgericht en deze zal goed geplaatst zijn om de nodige begeleiding te verschaffen.

2. Vooraleer op de tweede vraag in te gaan antwoordde de minister op de tussenkomst van een ander lid.

Wat de dienstverlening aan hulpbehoevenden door de OCMW's betreft zal ook de Vlaamse Gemeenschap zich een beetje moeten aanpassen. Het voorstel tot wijziging van de criteria in het bijzonder fonds voor maatschappelijk welzijn moet grondig bestudeerd worden. Het is alleszins een feit dat de opdracht van het bijzonder fonds niet meer beantwoordt aan de nood die vandaag bij de bevolking leeft. De minister hoopt op deze discussie dieper te kunnen ingaan bij de bespreking van de begroting 1994.

Voor wat dan concreet de tweede vraag van mevrouw Merckx-Van Goey betreft, kon de minister het volgende meedelen :

Het OCMW is ertoe gehouden aan de hulpzoekende dienstverlening te verstrekken in de meest passende vorm. De wetgever opteerde hier voor de individuele benadering. Dit wil zeggen dat bij de toekenning van de dienstverlening, die niet noodzakelijk beperkt is tot financiële hulp, rekening moet gehouden worden met de specifieke situatie waarin de hulpvrager zich bevindt. Het is duidelijk dat het OCMW, in het kader van dit individueel onderzoek, niet voorbij zal kunnen gaan aan het feit dat de hulpvrager dakloos is. Sedert het in voege treden van de genoemde wet is de voorzitter van het OCMW trouwens verplicht om aan de dakloze persoon de vereiste dringende hulpverlening toe te kennen zonder een beslissing van de raad af te wachten. Voorheen had de voorzitter enkel de mogelijkheid om dit te doen. Deze bevoegdheid moet echter uitgeoefend worden binnen de grenzen vastgesteld bij huishoudelijk reglement en de beslissing moet op de eerstvolgende vergadering ter bekrachtiging aan de raad voorgelegd worden (artikel 28, § 1, 5 lid van de organieke OCMW-wet).

Over de toepassing van het nieuwe artikel 57bis van de organieke OCMW-wet (tenlasteneming van dienstverlening aan dakloze) werden aan de minister tot op heden geen bijzondere moeilijkheden gesignaleerd. In dit verband vestigde zij trouwens de aandacht op het feit dat mogelijke bevoegdheidsbetwistingen tussen OCMW's met betrekking tot de dienstverlening aan dakloze personen, voortaan kunnen beslecht worden door de arbeidsrechtbanken (zie in dit verband artikel 9 van de genoemde wet van 12 januari 1993).

3. Met betrekking tot de derde vraag antwoordde de minister dat het opeisingsrecht van de burgemeester, ingevoerd bij artikel 27 van de wet van 12 januari 1993 houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving, nog niet operationeel is. Dit zal pas het geval zijn na de inwerkingtreding van de hiertoe noodzakelijke uitvoeringsbesluiten.

Verder vestigde de minister de aandacht van het geachte lid op de 2 brochures van mevrouw Onkelinx met name "Urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving" en "De organieke wetten der OCMW's in het licht van het urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving" waarin de maatregelen ten gunste van daklozen uitvoeriger aan bod komen.

4. Wat de uitbreiding van de opvangcapaciteit van de thuislozenzorg betreft, zei de minister dat zij de intentie heeft om zeer binnenkort vijf nieuwe centra voor residentieel welzijnswerk te erkennen en de erkende opvangcapaciteit van enkele bestaande centra te verhogen. Hierdoor zal de totale opvangcapaciteit stijgen met 122 plaatsen. Dit betekent een bijkomende tewerkstelling voor 17 gesubsidieerde personeelsleden.

De minister voegde hier nog aan toe dat ze de intentie heeft na te gaan of ze eventueel die 122 plaatsen nog dit jaar kan opdrijven.

5. Vermits de wet op de landloperij — en dat was het antwoord op de vijfde vraag — pas op 1 maart daadwerkelijk is afgeschaft, verblijft het grootste gedeelte van de landlopers nog steeds in Wortel en Merksplas. Een ander deel deed beroep op de thuislozenzorg of op het OCMW, maar hierover zijn nog geen concrete gegevens beschikbaar.

6. Wat de laatste vraag betreft, deelde de minister aan het lid mee, dat binnen het welzijnswerk geen onderscheid wordt gemaakt tussen deze "landlopers" en de "gewone thuislozen". Door de afschaffing van de wet op de landloperij werd definitief en volledig een einde gesteld aan een repressieve benadering van de problematiek van de thuisloosheid en heeft het welzijnswerk in Vlaanderen de taak alle thuislozen op een gepaste wijze de nodige hulp- en dienstverlening te verschaffen. Zowel de OCMW's als de private ambulante en residentieële welzijnsvoorzieningen hebben hier een taak.

Deze laatste zin is tevens een antwoord op de twee tussenkomsten die deze antwoorden van de minister voorafgingen. Als ooit moest blijken dat een van deze centra niet bereid zouden zijn om ook thuislozen te begeleiden, dan handelen zij fout. In het algemeen welzijnswerk moet ieder op zijn plaats aan de thuisloze begeleiding kunnen geven als ze dat vragen. Wie Merksplas of Wortel verlaten heeft en geen hulpvraag formuleert kan natuurlijk geen antwoord verwachten. Nu is het wel zo dat de diensten voor thuislozenzorg attentvol zijn en dat ze in contact met Merksplas en Wortel nagaan wie de kolonie

verlaten heeft en op welke manier die mensen de wereld zijn ingetrokken.

### **Replieken**

Evaluatie lijkt thans voorbarig. Maar het was toch goed te vernemen, aldus de vraagsteller, dat de minister, zij het door de commissie voor thuislozen, in staat zal zijn de evolutie vanaf het begin te registreren.

De uitbreiding van de opvangcapaciteit is een positief gegeven. De daaruitvloeiende mogelijkheid van bijkomende tewerkstelling in deze sector is eveneens een bemoedigend feit.

Niet helemaal duidelijk is het antwoord op de vraag of richtlijnen inzake samenwerking of coördinatie naar OCMW's en onthaalcentra in de maak zijn. De minister bevestigde dat in de begroting 1993 de thuislozenzorg voldoende aandacht krijgt.

Een ander lid wees op de gevolgen van de nieuw-geschapen toestand. Vroeger werden thuislozen wel opgepakt wat menonwaardig is maar er werd hen tenminste een veilig onderkomen bezorgd. Nu gaat men als men niet vergrijst tot toestanden komen zoals in Londen en Parijs, waar mensen in noodsituaties terecht komen en niet weten hoe ze zich moeten behelpen. Ons "nieuw systeem" zal moeten uitgetest en geëvalueerd worden om te weten of die groep mensen voldoende geholpen worden, zelfs als ze niet zelf vragen om begeleid te worden. En hier denkt het lid aan eventueel straathoekwerk waarbij de mensen erop gewezen worden dat er hulp mogelijk is.

Een ander lid wees erop dat voor de beloofde 100 procent loonsubsidiëring voor de opvang van thuislozen nog steeds geen uitvoeringsbesluiten bestaan. Het werk van de opvangcentra neemt bestendig toe. Het lid suggereerde om bij de volgende begrotingsopmaak aan elk centrum automatisch een bijkomend personeelslid toe te voegen.

Tijdens een laatste tussenkomst zei een lid te betreuren dat door de afschaffing van de landloperskolonies de mogelijkheid voor vele mensen verdwijnt om zich, vooral tijdens de wintermaanden, veilig te voelen bij een vrijwillig verblijf in Wortel. Er zijn zo een 200 mensen in dit geval. Spreker is gewonnen voor de afschaffing van de landloperij. In 1891 werd de wet gestemd om het geweten van de gegoede klasse niet te verontrusten door het zien van bedelaars langs de straat. Maar thuislozen en landlopers bestaan nu nog en ze verdienen menselijk behandeld te worden. Vandaar de herhaling van zijn vraag die hij reeds in de kamercommissie gesteld heeft : zou de nieuwe bestemming van Wortel niet kunnen gecombineerd worden met de feitelijkheid dat vele van zijn vroegere bewoners en misschien nog anderen zich graag spontaan aanbieden om opgenomen te worden in de kolonie.

In haar antwoord zei de minister dat de thuislozenzorg de volle aandacht waard is. Er zal inderdaad overwogen worden of in die sector bijkomende plaatsen kunnen gecreëerd worden. Maar het is alleszins te vroeg om dit in de eerstvolgende begroting reeds te kunnen realiseren.

In antwoord op de bemerking, wat de 100 procent loonsubsidiëring betreft in de thuislozenzorg, zei de minister dat dit op ambtelijk niveau is voorbereid maar nog niet op politiek niveau beslist. Volgende week zal ook op dat niveau een beslissing vallen en het blijft een feit dat de betaling zal gebeuren met ingang van 1 januari 1993.

Wat het verder gebruik van de kolonie betreft heeft de federale minister van Justitie een scherp antwoord gegeven aan zijn Vlaamse collega van Welzijn, Hij zei dat Vlaanderen te lang zijn landloperij in stand heeft gehouden. Het waren inderdaad vooral Vlaamse thuislozen die de kolonie bevolkten. De federale minister dreigde zelfs aan Vlaanderen de rekening van de voorbije tien jaar aan te bieden.

De minister had gehoopt tenminste voor de oudere thuislozen een luik van de bestaande infrastructuur te kunnen behouden. Alleszins zal zo nodig elders een oplossing gezocht worden om voor die mensen een tehuis te vinden.

Aansluitend bij een bedenking van een lid zei de minister dat de Vlaamse Gemeenschap zich niet kan veroorloven het aantal thuislozen te laten aangroeien. Er zullen er altijd blijven bestaan, er zijn er die ervoor kiezen. Maar dat "thuisloos" kan omgezet worden in "thuiszoekend".



## VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van 9 juni 1993

Vaste verslaggever : de heer E. De Groot, secretaris van de commissie

**Vragen om uitleg tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuurbehoud,**

**— van de heer E. Van Vaerenbergh over de rol van Interleuven bij de inplanting van een superstort in Kerkom**

**— van mevrouw M. Aelvoet over de nieuwe stortplannen van het arrondissement Leuven**

### *1. Uiteenzetting door de heer E. Van Vaerenbergh*

Er is grote beroering rond de inplanting van een superstort in Kerkom. Sommigen stellen dat dit initiatief volkomen past in de beproefde tactiek van Interleuven om "oplossingen" te forceren die dan "bij hoogdringendheid" over de mensen wordt gekieperd. "Solidariteit" in de aanpak van de afvalproblematiek wordt blijkbaar als chantagemiddel gebruikt om gemeenten met zandgroeven om te toveren tot vuilnisbakken.

Kan de geachte heer minister mij antwoorden op volgende vragen :

1. Worden de storten gecontroleerd in het Hageland en meer in het bijzonder in Kerkom ? Zo ja, door wie ?
2. Worden de uitbatingsvoorwaarden, opgelegd door de Bestendige Deputatie van Brabant nageleefd ?
3. Wat is de rol van Interleuven terzake ? Meent de minister niet dat het overnemen door Interleuven van provinciale en gemeentelijke bevoegdheden kan leiden tot een democratisch deficit ?
4. Hoever staat het met de onteigeningsplannen van Interleuven ?
5. Zijn er herstelmaatregelen voor Binkom, Meensel en Pellenberg voorzien ?
6. Wat is de bestemming van de zandgroeve Wouters ? Is er hieromtrent reeds een BPA in de maak ?
7. Meent de minister niet dat de discussie over de grootschalige aanpak van afvalverwerking opnieuw moet geopend worden ? Moeten we niet naar een kleinschalige aanpak van het afval ?

### *2. Uiteenzetting door mevrouw M. Aelvoet*

Nog geen maand geleden stelde ik u een vraag om uitleg over de geplande uitbreiding van het superstort van Pellenberg. Ik heb die vraag toen gekaderd in het falend beleid van de Intercommunale Interleuven, die de doelstellingen van het Afvalstoffenplan 91-95 en de Milieuconvenant ondergraaft. Interleuven heeft ondertussen het plan goedgekeurd om in **Kerkom** een nieuw superstort van 50 ha aan te leggen.

— Op 13 mei hebt u aangekondigd dat u aan OVAM een evaluatie gevraagd hebt met betrekking tot de uitvoering van het afvalstoffenplan 91-92. De nodige concrete voorstellen en maatregelen moesten hierbij worden weergegeven opdat de verwezenlijking van het afvalstoffenplan op het terrein zou kunnen worden vastgesteld. Tegen wanneer verwacht u deze evaluatie ?

— Tegen 1990 al moesten de intercommunales Interleuven en Haviland een evaluatie maken in voorbereiding van het Afvalstoffenplan. Blijkbaar is dat nooit gebeurd. Wanneer wordt er opgetreden tegen intercommunales ?

— In 1985 werd het plan van Interleuven om in Kerkom een stort te maken door OVAM afgewezen. Prof. Feyen (KU Leuven) noemde het een ongunstige plaats vermits de grondgroeve afwatert naar de Velp. Kan een reeds afgewezen plan opnieuw voorgelegd worden ?

### *3. Tussenkoms van mevrouw T. Merckx-Van Goey*

De heer Brouns heeft de minister enige tijd geleden geïnterpelleerd over de gebrekkige uitvoering van het afvalstoffenplan en over de problemen in het ketenbeheer. Hier wordt opnieuw het bewijs geleverd. In de regio Leuven wordt het huishoudelijk afval onvoldoende selectief opgehaald en verwerkt. Jaar na jaar wordt een toename van de afvalvolumes vastgesteld, alle preventieprogramma's ten spijt. De programma's zijn veel te laat opgestart en blijkbaar gaan ze niet ver genoeg. Zo beschikken in het arrondissement Leuven slechts vijftien van de dertig gemeenten over een containerpark.

Men kan verklaren dat de afvalverbranding moet stoppen, maar wat is dan het alternatief ? Blijkbaar is dat nog steeds het storten van de afval. De intercommunale Interleuven heeft een aanvraag gedaan voor het inrichten van een klasse 2 en een klasse 3 stortplaats te Kerkom.

Er kunnen hierbij vragen worden gesteld. Interleuven is er blijkbaar vast van overtuigd dat de vergunningen zullen worden afgeleverd, daarin gesterkt door het feit dat een afgevaardigd beheerder van Interleuven tevens bestendig afgevaardigde van de provincie Brabant is. Hij moet dus mee beslissen over het verlenen van de vergunning. Hier is er duidelijk een belangenvermenging.

Het voortgangsrapport over het afvalstoffenplan van OVAM van mei 1993, dat dra in deze commissie zal worden besproken, zegt over het stortplaatsenbeleid dat er voor de klasse 2 stortplaatsen in elke provincie een stortplaats operationeel is, wat overeenkomt met de doelstelling van het afvalstoffenplan. Waarom wordt er dan een nieuwe aanvraag in Brabant gedaan ?

Er kan in het arrondissement Leuven gesproken worden van een falend beleid. Het is niet de gemeente Boutersem die hiervoor moet opdraaien. Dit heeft niets met het Nimby-syndroom te maken, maar alles met beleidsfouten van de verantwoordelijke overheid.

In 1985 heeft zich een zelfde discussie over het inrichten van een stortplaats in Kerkom voorgedaan. Toen ging het om 15 hectare, nu om bijna 50 hectare. Een vergunning aanvragen voor zulk een groot stort is uitdrukkelijk zeggen dat men niet gelooft dat het afvalstoffenplan, wat vermindering van het huishoudelijk afval betreft, kan worden uitgevoerd. Bovendien wil men nu genoeg stortcapaciteit voorzien voor de komende twintig jaar. Voor de plaatselijke gemeenschap zal dit een ondraaglijke last met zich meebrengen.

Bijkomende vragen zijn :

- Is het terrein op zijn eigenschappen onderzocht ? Is er geen vrees meer voor insijpeling van vervuild water in de ondergrond ? Wat met de nabijheid van de Velp, waarnaar het gebied afwatert ?
- Hoe kadert dit plan in het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan dat in het gemeentelijk milieuconvenant is opgenomen ? Hier wordt gevraagd vijftig hectare stort te voorzien in de onmiddellijke nabijheid van de Velp-vallei, die in de toekomst zeker zal worden opgenomen in het natuurontwikkelingsplan van de gemeente.
- Wat zal er met het bestaande onwettige stort gebeuren ?
- Is er al een advies van OVAM ?
- Welke maatregelen heeft de minister genomen met betrekking tot een globaal beleid voor Vlaams-Brabant ? De intercommunales Interleuven en Haviland blijven schromelijk in gebreke. Het kan toch niet zijn dat Kerkom de stortplaats voor heel Vlaams-Brabant zal worden.

#### **4. Tussenkoms van de heer R. Swinnen.**

Het afvalstoffenprobleem in Vlaams-Brabant is een oud zeer dat nooit uit de actualiteit is geweest. Blijkbaar is het dossier in een stroomversnelling gekomen, na de opschudding rond geruchten over een stort in Pellenberg.

Geen enkele gemeente schijnt bereid te zijn om daadwerkelijk een oplossing te bieden voor de vestiging van een stortplaats in het arrondissement. Theoretische analyses maken is gemakkelijk, de vorige sprekers hebben echter geen enkel voorstel geformuleerd.

Interleuven heeft in het verleden inderdaad steeds nagelaten een echt afvalstoffenbeleid te voeren. De intercommunale heeft geen voorkomingsbeleid gevoerd, heeft niets aan sensibilisering gedaan en niets aan recyclage. Interleuven heeft zich enkel beperkt tot het verwijderen van het afval, met daarnaast verkleining van het afvalvolume op vrij dure breekerven.

Interleuven moet dringend werk maken van een echte preventie- en sensibiliseringscampagne, die uitstraling heeft tot in de kleinste uithoeken van het arrondissement. Daarvoor is er een concreet beleidsplan van de intercommunale nodig op korte en middellange termijn.

In het plan moeten maatregelen voor recyclage en recuperatie zijn opgenomen. Er moet werk worden gemaakt van een composteringsinstallatie en het recycleren van PVC en dergelijke .

Er moet daarnaast een verbrandingsoven komen in het arrondissement.

Voor wat de plaats voor het inrichten van een stortplaats, een composteringsinstallatie of een verbrandingsoven aangaat, moet er door Interleuven bij OVAM dringend een MER worden aangevraagd, zodat kan worden uitgemaakt, welke de meest geschikte vestigingsplaats zou kunnen zijn.

In de tussentijd moet er een oplossing worden gevonden voor de dringende problemen. De vergunning, afgeleverd door de Bestendige Deputatie loopt tot augustus 1994, waartegen nog altijd beroep kan worden aangetekend. Het is best mogelijk dat er vanaf september geen oplossing meer zal zijn voor het verwijderen van het afval. Hoe dan ook moet men er ergens mee terecht kunnen.

De spreker wijst er ten slotte op dat het afvalstoffenbeleid nog steeds voornamelijk een gemeentelijke aangelegenheid is. Als er geen oplossing zal worden gevonden, dan zullen alle gemeenten in het arrondissement er voor opdraaien. Interleuven heeft overigens reeds aangekondigd dat aan de gemeenten beperkingen kunnen worden opgelegd aangaande de hoeveelheden huisvuil die kunnen worden aangeboden. Die beperkingen zullen in de praktijk inhouden dat de huisvuilzakken aan de deur zullen blijven staan.

##### **5. Antwoord van de minister**

De kwestie die hier ter sprake komt is een gemeentelijke en bij uitbreiding hoogstens een provinciale aangelegenheid.

Er bestaat bij de minister geen dossier over de vestiging van een stortplaats in Kerkom. Als de aanvraag bij de Bestendige Deputatie is, dan moet hierover geïnterpelleerd worden in de provincieraad van Brabant.

De gemeenten hebben hun bevoegdheid in verband met het huishoudelijk afval gedelegeerd aan de intercommunale. Die doet een aanvraag bij de Bestendige Deputatie voor een vergunning voor het inrichten van een stortplaats. Uit informatie ingewonnen bij de Bestendige Deputatie van Brabant blijkt zelfs dat er op dit ogenblik nog geen aanvraag voor een vergunning is gedaan.

Wat de evaluatie van het afvalstoffenplan en het voortgangsrapport van OVAM betreft, zijn er afspraken gemaakt in de Commissie om hieraan een bespreking te wijden. Op 29 mei 1993 werd het rapport van OVAM aan de Vlaamse Raad overgezonden, nadat dit op 19 mei in de Vlaamse Executieve werd medegedeeld. De minister heeft er zich toe verbonden dat die evaluatie aan OVAM zou worden gevraagd. Dat is dus inmiddels gebeurd. Nu moet nog de bespreking in de Commissie volgen, waarover was afgesproken dat dit nog voor het reces zou gebeuren. OVAM kan door de Commissie worden ondervraagd, wat het algemene afvalstoffenplan betreft.

De bevoegdheid inzake huisvuil en dergelijke is echter een louter gemeentelijke bevoegdheid, die de meeste gemeenten hebben afgestaan aan een intercommunale. De vraag is overigens of er in de Vlaamse Raad een meerderheid zou kunnen worden gevonden om de gemeentelijke bevoegdheid in deze over te brengen naar de gewestelijke overheid.

De bevoegdheid van de minister strekt er bijvoorbeeld toe dat hij een slechtwerkende verbrandingsoven zou kunnen sluiten en eventueel strengere voorwaarden opleggen voor een nieuwe oven. Daarmee eindigt de taak van de minister. Wat een stort betreft, kan de minister bij het al dan niet toekennen van een vergunning ingrijpen wanneer zulk dossier in beroep bij hem komt, en niet eerder.

Iedereen is voor de gemeentelijke autonomie, ook in deze zaken. Men moet dus niet de minister komen interpellieren wanneer er iets mis loopt op dit gemeentelijk niveau, als zou de minister er zelf voor verantwoordelijk zijn. Het probleem dat wordt geschetst moet dus op het gemeentelijk niveau met de intercommunale worden geregeld. Als de gemeenten de vraag zouden stellen voor het installeren van een verbrandingsoven, dan kan de minister een initiatief nemen. Die vraag is echter nooit gesteld.

Blijkbaar wenst in Vlaams-Brabant geen enkele gemeente verantwoordelijkheid op te nemen. Iedereen is er van overtuigd dat er een stortplaats of een verbrandingsoven moet komen, maar geen enkele gemeente is bereid die op haar grondgebied te vestigen. Vlaams-Brabant is in dit opzicht een typisch voorbeeld van het Nimby-syndroom.

Op dit ogenblik wordt er opnieuw onderhandeld met het Waalse Gewest om daar verder te kunnen blijven storten. De prijs hiervoor wordt steeds verder opgedreven.

Het vragen van een algemeen beleids-MER-rapport gaat niet, omdat hiervoor geen juridische basis is. Bij elke concrete beslissing over een vergunning, die in beroep bij de minister komt, kan een MER worden opgelegd door de minister. De intercommunales kunnen een dergelijke studie op eigen kosten laten maken.

De minister benadrukt dat hij geen systematische politiek van sluiting van alle verbrandingsovens voert. Slechts die ovens worden gesloten, die niet voldoen aan de Europese richtlijnen ter zake, ook al kan dit op korte termijn voor grote verwerkingsproblemen zorgen. De minister heeft steeds gezegd dat de huidige verbrandingscapaciteit moet behouden blijven. Gesloten installaties moeten dus worden vervangen door andere, eventueel met een grotere capaciteit. Er moet ook op worden gewezen dat in Scandinavië en Nederland nu stemmen opgaan die stellen dat verbranding misschien een van de meest zuivere verwerkingsmogelijkheden van afval is. De minister heeft hier geen vooroordelen. Als blijkt dat er inzake afvalverbranding technologische vooruitgang is, dan zal de minister daar zeker rekening mee houden.

De minister heeft reeds meermaals in de Vlaamse Raad gezegd dat het weigeren van de gemeenten om ingrijpende beslissingen te nemen over de huisvuilverwijdering, zal leiden tot een catastrofe. Zo probeert men in West-Vlaanderen al maanden een beslissing te ontwijken. In Gent is men na lange discussies eindelijk tot concrete afspraken gekomen, die dan nog moeten nageleefd. Ook in Vlaams-Brabant bestaat hetzelfde probleem. Als we op een bepaald ogenblik zullen stikken in ons afval, zal dit misschien eindelijk aanleiding geven tot concrete maatregelen vanwege de gemeenten.

De minister besluit dat hij in dit dossier dus geen bevoegdheid heeft. Het dossier is hem onbekend en ook bij de Bestendige Deputatie is er nog een aanvraag ingediend. Wat het afvalstoffenplan betreft heeft de minister verbintenissen aangegaan met betrekking tot de evaluatie. Zolang men blijft inspelen op vooroordelen bij de bevolking, of die zelfs aanwakkert, dan zal er nooit een concrete oplossing voor het door de sprekers geschetste probleem kunnen worden gevonden.

## **6. Replieken**

De tweede vraagsteller zegt dat haar vraagstelling beantwoordt aan de bezwaren die de minister heeft geformuleerd. De vragen zijn immers toegespitst op de werking van OVAM. Een serieuze bespreking van het voortgangsrapport, zoals aangekondigd, komt al tegemoet aan de eerste vraag.

Het stort van Kerkom is in 1985 door OVAM afgewezen. De vraag was dus of het denkbaar is dat OVAM in 1985 een stortplaats afwijst, wegens criteria zoals de afwatering, en daar dan nu op terugkomt. De minister is politiek verantwoordelijk voor OVAM, dus kan hij daar wel op antwoorden.

De minister zegt dat hij dit dossier niet kent. Voor hem is het denkbaar dat het huidige dossier fundamenteel andere elementen bevat dan dat van 1985, bijvoorbeeld op het vlak van uitbatingsvoorwaarden of gebruikte technologie. Dan is het inderdaad mogelijk dat OVAM tot andere conclusies komt. De minister kan hier echter niet op vooruit lopen, omdat dit dossier noch bij hem, noch bij zijn administratie, noch bij OVAM bekend is.

De tweede vraagsteller zegt er niet van op de hoogte te zijn dat het dossier nog niet aanhangig is gemaakt bij de Bestendige Deputatie. Interleuven is nochtans naar buiten gekomen met de beslissing van haar algemene vergadering om een aanvraag in te dienen voor het inrichten van een stortplaats te Kerkom. De CVP heeft in Interleuven een comfortabele meerderheid. Het is volgens haar duidelijk waar de verantwoordelijkheden precies liggen.

De spreekster zegt dat Agalev reeds jaren Interleuven op de korrel neemt op basis van dossiers en niet zo maar met holle beweringen. Daarbij werden concrete voorstellen geformuleerd, waar nooit op ingegaan is.

Men wordt bovendien voortdurend van het kastje naar de muur gestuurd. In de gemeenten wordt steeds verwezen naar de intercommunale, waarbij dan wordt opgemerkt dat de gemeente maar één van de medespelers is. Vanuit de gemeente krijgt men geen vat op de intercommunale. Hogere echelons slagen daar blijkbaar ook niet in.

De minister antwoordt dat dit al een veel algemener probleem is, namelijk dat van de intermediaire niveaus aan de welke de gemeentebesturen een deel van hun bevoegdheid hebben afgegeven. De vraag die hier moet gesteld worden, is : waar blijft de controleerbaarheid van dat intermediaire niveau ? Dit moet zeker ooit eens ter sprake komen. Dit soort bevoegdheden kan naar de provincie worden overgeheveld, waar er wel een democratische controle mogelijk is.

De minister zegt dat hij zich in dit dossier zeer ongemakkelijk voelt. Het gaat om een zeer zwaar probleem voor Vlaams-Brabant, dat zich op identieke manier voor heel Vlaanderen stelt. In Vlaams-Brabant is de toestand zeer acuut, zodat iedereen aanvoelt dat er moet ingegrepen worden, maar tegelijkertijd moet wordt vastgesteld dat ingrijpen niet mogelijk is.

Een lid sluit zich aan bij de stelling van de minister : het gaat om een bevoegdheid die in eerste instantie bij de gemeente ligt en bij de gemeentelijke vennoten binnen de intercommunale. Herhaaldelijk aandringen op een beleidsplan vanwege de intercommunale, is steeds zonder reactie gebleven.

Het lid zegt dat tijdens de Raad van Bestuur van 26 mei 1993 werd beslist om een vergunning aan te vragen voor een klasse 3 stortplaats van 28 hectare en een klasse 2 stortplaats van 20 hectare. Dit is voorlopig de laatste stand van zaken. Of die aanvraag al bij de Bestendige Deputatie is toegekomen, weet de spreker niet.

De volgende spreker zegt dat het wel degelijk ook een zaak voor de Vlaamse Raad is. Waarom bestaat er anders een afvalstoffenplan ? Het moet de bekommernis van de minister zijn dat het beleid dat de gemeenten voeren maximaal kadert binnen de opties van het afvalstoffenplan. Er bestaat een fundamentele contradictie tussen hetgeen Interleuven van plan is met het stort in Kerkom en het afvalstoffenplan, dat gericht is op een substantiële vermindering van het afvalvolume. Vanuit de Vlaamse Raad en vanuit de Executieve moet dringend een tegensignaal aan Interleuven worden gegeven.

De minister antwoordt dat als dit dossier in de beroepsprocedure bij hem komt, hij zich zal moeten uitspreken. Nadat er een beslissing is gevallen kan de minister worden ondervraagd of geïnterpelleerd. Dit is logisch. Maar nu al interpelleren, op het ogenblik dat er nog geen dossier is, nu slechts geweten is dat er een aanvraag zal zijn, die niet eens op provinciaal

niveau is ingediend, is ongepast. Dit dossier gaat nog een aantal stadia moeten doormaken, vooraleer het bij de minister zal terechtkomen.

De vorige spreker herhaalt dat er toch op moet worden aangedrongen dat de gemeenten een coherent beleid voeren, waarbij de verschillende gemeenten moeten samenwerken. Zo kan er een grotere samenhang worden gebracht in systemen van ophalen en tarieven. Bovendien zou het misschien nuttig zijn om de bevolking te verplichten zijn afval te scheiden. Nu gebeurt dit op vrijwillige basis. Kan dit niet door politiereglementen worden opgelegd ?

De minister is met deze visie helemaal niet akkoord. Er wordt voortdurend gepleit voor een decentralisatie van het beleid. Ook in deze materie kan men niet centralistisch te werk gaan door de gemeenten allerhande zaken te gaan opleggen. Algemene politiereglementen kunnen al helemaal niet worden opgelegd, omdat dit een uitsluitende bevoegdheid van de gemeente is.